

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2023

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 37 (81)

(огляд матеріалів ЗМІ за 11 – 17 вересня 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	24
Міжнародна підтримка України	28
<i>Політико-правова допомога</i>	28
<i>Військова допомога</i>	33
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	36
Плани врегулювання. Переговорний процес	41
Плани повоєнного відновлення України	46
Коментарі європейських та американських політиків	50
Реакція представників української громадськості	72
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	76
Експертні оцінки	80
<i>Додатки</i>	89
<i>Додаток 1</i>	89
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №577/2023	89
<i>Додаток 2</i>	92
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №578/2023	92
<i>Додаток 3</i>	97
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №579/2023	97
<i>Додаток 4</i>	99
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №580/2023	99
<i>Додаток 5</i>	100
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №581/2023	100
<i>Додаток 6</i>	101
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №583/2023	101
<i>Додаток 7</i>	102
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №585/2023	102
<i>Додаток 8</i>	104
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №586/2023	104
<i>Додаток 9</i>	108
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №587/2023	108

Офіційна діяльність Президента України

Володимир Зеленський зустрівся з головою МЗС Німеччини (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із міністром закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина Анналеною Бербок, яка прибула з візитом до нашої країни.

Глава держави подякував Німеччині за вагому підтримку України, зокрема військову та фінансову. Окремо було відзначено новий пакет оборонної допомоги з боку ФРН та суттєвий внесок у посилення ППО України.

«Я дякую канцлеру Шольцу, його команді та всьому німецькому народові. Під час мого візиту до Німеччини ми відчували сильну підтримку з боку вашого суспільства», – наголосив він.

Володимир Зеленський позитивно оцінив той факт, що Анналена Бербок почала свій візит в Україну з відвідання одного з об'єктів енергетичної інфраструктури у Київській області. У цьому контексті було наголошено, що зміцнення стійкості енергетичної сфери є одним із пріоритетів для нашої країни напередодні зимового періоду.

Президент докладно зупинився на нагальних потребах сил оборони України на полі бою. Окрему увагу було приділено подальшому зміцненню української ППО, зокрема для захисту Півдня України та «зернового коридору». Президент відзначив важливість залучення додаткової допомоги з боку партнерів для посилення артилерії наших захисників, зокрема завдяки системам калібру 155 мм та ракетам великої дальності.

Відбувся обмін думками щодо європейської інтеграції України та прогресу, досягнутого нашою державою у виконанні рекомендацій Європейської комісії щодо статусу кандидата на вступ до ЄС.

Глава держави відзначив налаштованість України на тісну співпрацю з Німеччиною в підготовці до наступної міжнародної Конференції з питань відновлення нашої країни, яка відбудеться в Берліні влітку 2024 року.

«Важливо забезпечити максимально конкретні практичні результати Конференції», – наголосив Володимир Зеленський.

Паперової роботи у військах має стати значно менше – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Є сьогодні хороша новина: готуємо посилення пакету оборонної підтримки від Німеччини. ППО, артилерія, техніка. Те, про що домовлялися з канцлером Шольцом. Те, про що сьогодні говорили з міністром закордонних справ Німеччини Бербок – вона була з візитом в Україні, зустрівся з нею

сьогодні в Києві. Дуже важливо, що партнери чують потреби нашої держави, наших воїнів, захисту нашої енергетики. Я впевнений – буде результат. (...).

Провів сьогодні кілька важливих нарад. Відзначу передусім нараду з міністром оборони України Умеровим, першим заступником міністра Павлюком та віце-прем'єром Федоровим щодо забезпечення наших воїнів, прозорості цього забезпечення. Конкретні потреби наших бойових бригад – вони мають забезпечуватися максимально швидко, і для цього увесь облік повинен бути цифровізований. Взагалі паперової роботи у військах має стати значно менше, і точно не має бути різниці між тим, що подається у звітах тут, у центрі, і тим, чого реально потребують хлопці на «нулі». Міністерство оборони зараз перезапускає систему обліку, міністерство цифровізації допомагає.

Провів сьогодні й нараду з представниками правоохоронного сектору. Очевидно, Україні треба більше прогресу в захисті інтересів суспільства. У захисті від тих, хто ставить інтереси свого гаманця вище, ніж суспільні норми й правила. Вище, ніж навіть війну. Будуть нові кроки держави.

(...). Сьогодні від ранку різні українські міста, області зазнали російських ударів. Нікополь – жорстокі російські обстріли, артилерія. Очаків Миколаївської області, Херсон та інші міста й села Херсонщини, Пологівський район Запорізької області, Донеччина. Покровський район, Бахмутський, Волноваський та інші. Харківщина. Чернігівщина, Сумщина. Кривий Ріг – ракетний удар. Черговий наліт «шахедів». Коли на частині території нашої держави тиша й відносний спокій, ми маємо завжди пам'ятати про ту нашу землю, про ті наші міста й села, які майже постійно під вогнем.

Хоч сьогодні вже й 565-й день цієї війни, ми всі, кожен і кожна в Україні, маємо бути зосереджені на обороні держави так само, як і в перші дні. Росія не сподівається перемогти. Ворог сподівається лише на те, що ми не витримаємо. Україна повинна витримати. Все, що нас посилює, – пріоритет. І тільки це – пріоритет. (...).

Декларації мають бути відкритими одразу – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Заветував ухвалений Верховною Радою закон, у якому були обмеження електронного декларування. Причину цього вето, думаю, всі чудово розуміють: декларації мають бути відкритими. Одразу. Не через рік. Уже зараз реєстр треба відкривати. Власне, із цією головною правкою закон має бути проголосований. Бажано швидко. (...).

Об'єднуйте заради свободи, заради спільних здобутків – звернення до університетської спільноти Нідерландів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Я хочу присвятити це звернення передусім вам – тим, хто зараз іще зовсім юний і починає свій навчальний рік. Але вже дуже скоро – і, повірте, ви навіть не помітите, як швидко мине цей час, – ви й самі, можливо, будете звертатися до інших, хто починає свій навчальний рік. Можливо, це будуть слова, які ви як батьки, може, скажете своїм дітям. Можливо, ви будете працювати в університеті – викладати ті предмети, які зараз лише вивчаєте, і тоді привітаєте нових студентів, які вперше прийшли до вас. І, можливо, ви станете лідерами в політиці, чи бізнесі, чи громадській активності, яких запрошують звернутися до студентів у такі урочисті моменти. Це ваше життя, і яким воно буде, що стане вашою долею з часом і що саме ви зможете сказати іншим, залежить тільки від вас і ні від кого більше.

Зараз світ такий, що вже точно немає жодного дефіциту в порадах і тим більше – у мотиваційних промовах. Як людині жити й що краще робити чи не робити, кажуть усюди. Навіть тоді, коли це абсолютно не потрібно. І всі ви, я впевнений, могли чути дуже багато разів, а що ж нібито варто робити вам, аби – на думку когось іншого – вам вдалося. І буває, що це навіть правильні поради. Буває, що дослухатися до інших справді потрібно. Але все ж, якщо ви самі не розумієте, яким шляхом ви йдете і які ваші власні межі правильного й неправильного, то все, що у вас є, може просто потонути у плинні життя, розчинитись у часі. І це дуже страшно, коли людина озирається нібито на своє життя і не бачить, власне, свого життя – бачить щось чуже.

Саме так відбувається і з країнами. Як із людьми. Кожній країні потрібне вміння говорити «так» або «ні». Як людині. Хоч би якою була ситуація і хоч би що пропонували інші, треба знати межі свого «так» і свого «ні», свій власний інтерес. Кожній країні треба знати, чого вона варта, що саме її в цьому світі. Так само, як і кожній особистості. Бо якщо не розумієш, що твоє, то не зможеш захистити справді свій вибір. Кожна країна має свій рівень свободи – у когось більший, у когось менший. Хтось отримав її у спадок. Хтось виборює свободу. Але хоч би якою була країна, ніде свобода не буває подарунком. Її завжди треба захищати. Її завжди треба цінувати та усвідомлювати, що дає свободі силу, постійно додавати свободі гарантій. Щоб не було такого моменту, коли країна втрачає свободу. І так само з кожною людиною: треба розуміти, що дає тобі силу бути вільним, аби завжди бути вільним.

І завжди – завжди! – треба вміти шукати причини для єдності. Всім країнам. Як і всім людям. Сучасний світ надто активно роз'єднує. Це відбувається просто щомиті. Коли ваші соцмережі створюють лише під вас інформаційну та – що навіть більш важливо – емоційну картину життя. Коли з вашого кола спілкування поступово виростає ваша соціальна «бульбашка», у якій майже не відчуваєш, як живуть інші – в інших «бульбашках». І коли ваша робота, ваші звички, ваше місце в житті стають не просто тим, що

вирізняє вас серед інших, а тим, що вас повністю закриває від іншого життя. Так із людьми. Але хіба не так із країнами?

Світу дуже не вистачає єдності. Не вистачає вміння відчутти іншого та зробити іншого своїм союзником. Не вистачає вміння поставити амбіції на службу спільним цінностям. Зараз світ проходить особливий етап, коли не лише вирішується, чи одні ми десь тут, на сході Європи, збережемо свободу. Зараз визначається, чи вдасться зробити геноцидну політику частиною нібито нормальної світової політики. Саме це намагається зробити Росія війною проти нас. Зробити геноцид тлом, на якому інші можуть нібито спокійно жити десь у своїх «бульбашках». Заморозити війну й перевести смерть із картинки боїв, що шокує, у майже непомітну реальність щоденних репресій на окупованій території. Чи об'єднаний світ проти цього? Не весь. Поки що не весь. Але ми стараємось! Це одне з головного, що ми робимо. Україна шукає причини для єдності з різними країнами. Навіть із тими, з якими в нас майже не було відносин протягом десятиліть. Ми будуємо нові зв'язки. Ми будуємо нові партнерства. Зокрема, Нідерланди нам у цьому допомагають – ваше лідерство, ваша участь допомагають нам єднати світ заради наших спільних цінностей. І це робить наш захист сильнішим, нашу свободу робить сильнішою. Чи змогли б ми сьогодні, у 566-й день жорстокої повномасштабної війни, ось так спілкуватися, якби Україна не працювала заради єдності?

Я вам щиро бажаю бачити власний шлях. Я бажаю вміти завжди говорити «так» або «ні», як це відповідає вашому відчуттю життя, вашим інтересам, вашій натурі. Але при цьому, будь ласка, не перетворюйте те, що є вашим, на стіну, яка закриває інших від вас. Шукайте єдності. Шукайте друзів, партнерів, однодумців. І не важливо, з якої країни: із Нідерландів чи з України. Не важливо, як звать людину: Марк чи Володимир. Головне – це ваш спільний результат. Працюйте разом з іншими. (...).

Зараз Нідерланди – серед глобальних лідерів у захисті свободи й людського життя. Завдяки тим поколінням, до яких ви прийшли навчатись. І хай, коли вже до вас прийдуть навчатися, хтось з іноземних лідерів зможе так само дякувати вашій країні за спільний захист свободи, за підтримку людського життя й за те, щоб кожній людині та кожній країні залишити цей фундаментальний вибір у житті казати «так» або «ні», коли йдеться про шлях у майбутнє. Власне майбутнє. Справжнє. Таке, яке ми зараз виборюємо для України. І обов'язково виборемо! (...).

Тиск на Росію дає результат, лише коли є максимальна єдність світу – Володимир Зеленський під час спілкування зі студентами Нідерландів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський переконаний, що ефективність будь-якого тиску на державу-агресора – Російську Федерацію залежить насамперед від рівня єдності країн світу, і Україна й далі

наполегливо працюватиме над її посиленням. Про це Глава держави заявив під час онлайн-зустрічі з університетською спільнотою Нідерландів.

До заходу долучилися студенти Лейденського університету, Університету Амстердама та Гаазького університету прикладних наук.

«Я вважаю, що нам вдалося об'єднати світ навколо України. Нідерланди, Європу, США, інші країни. Багато країн, до речі, Латинської Америки. Вони були об'єднані навколо України з початку війни. У перші дні всім здавалося, що не можна об'єднати, але нам вдалося. Це свідчить про те, що об'єднати світ реально», – наголосив він.

Володимир Зеленський переконаний, що ООН могла б бути найкращим майданчиком для об'єднання світу, але наразі цього не відбувається.

«Світ об'єднується в ООН, але в деяких рішеннях не об'єднується. І щодо трибуналу, і щодо більш потужного тиску на Російську Федерацію. Світ дуже часто міняє цінності на економічні відносини», – пояснив Президент.

Як приклад Глава Української держави назвав Чорноморську зернову ініціативу, яку вдалося реалізувати, зокрема, завдяки потужній роботі Організації Об'єднаних Націй. Але, коли ООН послабила тиск на Росію, РФ одразу вийшла з відповідних домовленостей.

«Тиск потужний, коли у вас є єдність, коли це єдиний організм. Коли світ діє, однаково захищає всі цінності. Не на словах, а справді захищає. А коли в цій єдності – крихкість, коли, навіть якщо в ЄС усі об'єднані, хтось раптом десь за спиною обходить санкції, допомагає Росії... Допомагає їм із розв'язанням власних економічних питань або заради своєї дешевої енергетики, популістично заграючи зі своїм суспільством, робить ті чи інші кроки всупереч загальним домовленостям, то і світ слабшає», – зазначив Володимир Зеленський.

Президент нагадав, що Україна запропонувала Формулу миру, на базі якої хоче об'єднати цивілізований світ.

«Ми будемо робити все, щоб нам це вдалося. І я вірю, що це може принести нам справедливий мир», – переконаний він.

Глава держави також висловив переконання, що єдність і наполегливість мають дати результат у притягненні до відповідальності всіх, хто винен у розв'язанні війни проти України.

Відповідаючи на запитання про те, яким він бачить оптимальний формат спеціального міжнародного трибуналу щодо злочину агресії РФ проти України, Володимир Зеленський зазначив, що це має бути трибунал, який приведе до реального справедливого вироку для всіх убивць і керівництва Російської Федерації, яке віддавало відповідні ганебні накази.

«Від назви нічого за змістом не залежить. Головне – це результат, і це найважливіше. Це складна місія. Щоб засудити за первинний злочин – злочин агресії, потрібно мати знову-таки єдність. Вона нам дуже потрібна. Але це складно, щоб лідери різних держав світу підтримали трибунал, який

засудить лідера іншої держави. Навіть якщо вона війною пішла проти свободи і людей іншої держави», – сказав Президент.

Володимир Зеленський також вважає, що з погляду безпеки приєднання України до Європейського Союзу буде справедливим рішенням і виграшем для всіх країн – членів ЄС, оскільки такої потужної армії, як українська, сьогодні немає щонайменше на сході Європи.

«У нас потужна армія, яка готова захищати спільні із ЄС цінності. І так, як Україна сьогодні захищає світ і ці цінності, так само вона діятиме й далі», – наголосив Глава держави.

Також, за його словами, зараз наша країна має унікальний досвід у захисті кіберпростору й енергетичної інфраструктури, тренувальних місіях і навчаннях. Крім того, Україна навіть в умовах війни залишається гарантом продовольчої безпеки, готова допомагати Європі так само, як і країнам Африканського континенту та азійським державам.

Новий історичний крок між Україною та ЄС має відбутися цього року, і всі гілки влади повинні спрацювати на цей крок – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Звіт за день.

Перше – закон про електронне декларування. Одразу, як сьогодні вранці проголосований закон надійшов із Верховної Ради, підписав вето.

Очікую нового голосування – із позитивом щодо негайного відкриття реєстру декларацій. Вже у вересні таке рішення має бути.

Як, до речі, й стосовно законопроекту щодо ПЕПів – політично значущих персон.

І це питання не лише політичної відповідальності парламенту, а й наших переговорів із Євросоюзом щодо вступу.

Новий історичний крок між Україною та ЄС має відбутися цього року, і всі гілки державної влади в Україні повинні спрацювати на цей крок.

Перед усіма іншими нарадами цього дня провів Військовий кабінет. Особливе коло учасників.

Говорили лише про те, що на фронті зараз і чого очікуємо на найближчий час. Посилення наших бригад, власне виробництво зброї, снарядів в Україні та постачання від наших партнерів. Важливі доповіді розвідки. Чітко бачимо, до чого реально готуються окупанти та до чого, відповідно, мають бути готові наші воїни.

Вагоме рішення Данії є сьогодні – найбільший за весь час повномасштабної війни та вже 12-й оборонний пакет. Обсяг цього нового пакету – понад 800 мільйонів доларів. За змістом – саме те, про що ми домовлялися з пані Прем'єр-міністром Метте Фредеріксен та її урядовою командою. Хороше посилення, дякую за нього!

Сьогодні дуже продуктивно поспілкувався зі студентами університетів Нідерландів. Це був широкий формат – кілька університетів. Доволі політичні були питання. Справді хороша увага до України, до нашої боротьби за свободу. І велике сподівання, що ми повернемо мир усій нашій землі, усім нашим людям без винятку. Я вдячний Нідерландам – і суспільству, і політичній спільноті, і тобі, Марку, пане Прем'єр-міністре, особисто за таку щирю підтримку України й за віру в Україну, у наших людей.

І, звичайно, наші воїни.

Сьогодні є за що подякувати всім воїнам нашої 95-ї окремої бригади ДШВ. 3-тя штурмова – молодці, хлопці! Об'єднана штурмова бригада Національної поліції «Лють» – дякую! Всі три бригади відзначилися в боях на Бахмутському напрямку. Важливі успішні дії.

46-та окрема аеромобільна, 47-ма окрема механізована – дякую вам, воїни, за ваш рух уперед! 72-га окрема механізована бригада та 79-га окрема, ДШВ – дякую за надзвичайно міцний захист наших позицій!

І особливо відзначу сьогодні спецпідрозділи ГУР, які виконують завдання в районі Кліщіївки та в інших надзвичайно гарячих точках. Дякую вам, хлопці! (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 серпня 2023 року «Про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України»: Указ Президента України №576/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №577/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №578/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №579/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Наступного року додаємо значні бюджетні кошти на оборонно-промисловий комплекс – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Вагомий був день. Військовий кабінет – такі були деталі, про які зараз не можна говорити, але які будуть дуже результативними у війні.

Провів нараду з Прем'єр-міністром Шмигалем і міністром фінансів Марченком щодо бюджету наступного року.

Окреслив основні параметри – те, що повинно бути пріоритетами в бюджеті держави.

Головне – захист нашої держави й людей. Оборона й безпека – це перший пріоритет, і фінансування оборони й безпеки буде щонайменше на рівні цього року, тобто трильйон шістсот мільярдів гривень. Щонайменше!

Наступного року ми додаємо значні бюджетні кошти на оборонно-промисловий комплекс – на виробництво зброї в Україні. І на дрони. Причому й на купівлю того, що необхідно за кордоном, і на українське виробництво. Плюс майже 100 мільярдів гривень цілеспрямовано – на виробництво зброї, яким опікується Мінстратегпром, та на українську армію дронів, яка показує дуже хороші, яскраві результати. Я буду все це підтримувати.

Окремий бюджетний пріоритет – це підтримка наших ветеранів.

Зберігаємо пріоритетом і соціальні видатки. Щонайменше 469 мільярдів гривень. Будуть додаткові кошти на систему охорони здоров'я – це щонайменше плюс 24 мільярди до видатків цього року. Буде плюс на систему освіти, передусім на підтримку вчителів і викладачів.

Закладаємо необхідні кошти на цифровізацію, включно з нашою «Мрією» – новим інструментом для дітей, батьків, вчителів, який ми вже попередньо представили. Наступного року «Мрія» має запрацювати на повну й стати доступною українцям у кожному куточку світу!

Звичайно, буде суттєва індексація пенсій – плануємо на березень, як це й передбачено законом.

Але, окрім усього цього, ми робимо дуже важливий економічний акцент у бюджеті. Ми додаємо стимулювання економіки – виробництв, робочих місць, інвестицій. Того, що потрібно, аби Україна могла швидше відновитись.

Урядовці представляють деталі такого стимулювання. Це й те, що стосується підключення до електромереж для інвесторів, і продовження грантових програм, іпотечних програм, розвиток українських індустріальних парків.

Я доручив Прем'єр-міністру підготувати основу для того, щоб у першому півріччі наступного року підвищити мінімальну зарплату в Україні.

Абсолютно всі елементи державної роботи мають бути налаштовані так, щоб ми могли самі тут, в Україні, окреслити час завершення цієї війни.

Нашою перемогою. Наша зброя, яка досягатиме всіх необхідних для України цілей. Наша економіка, яка зможе давати українцям необхідні робочі місця. Соціальні функції держави, які повинні виконуватися. Державний функціонал, передусім цифровий функціонал, який має ставати більш сучасним, ніж будь-де у Європі. Все це – наші інструменти, щоб наблизити перемогу України.

І наша співпраця з нашими партнерами – з усіма у світі, хто разом із нами зацікавлений у мирі.

Провів сьогодні нараду щодо інтеграції нашої держави із Євросоюзом і НАТО. Інша нарада, тривала нарада, – щодо підготовки перемовин із партнерами, різними: із «Великої сімки», із Глобального Півдня. Все це буде.

Ще одне. Я хочу подякувати, як і завжди, нашим воїнам. Сьогодні особливо – нашим льотчикам. Молодці, хлопці! Всі ми вами пишаємось.

Я дякую кожному й кожній, хто воює та працює заради України! Усі, хто зараз у бою, на бойових постах, на бойових завданнях. Я дякую кожному й кожній, хто тренує наших бійців, хто виробляє для України зброю, хто знаходить у світі все, що необхідне Україні. Я дякую вам усім! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №580/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №581/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5)

Вітання Президента України воїнам-танкістам, працівникам танкобудівної галузі України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст вітання – за наведеним посиланням)

Президент у День танкових військ: Наші танкісти повертають Україні свободу, віру в перемогу та роблять нас міцнішими ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День танкових військ Президент України Володимир Зеленський зустрівся з військовослужбовцями-танкістами та вручив їм державні нагороди.

Він наголосив, що сьогодні наша країна вперше відзначає День танкових військ, заснований на українській перемозі.

«Торік саме цими днями завершилася Харківська наступальна операція. 14 вересня після стабілізаційних заходів був піднятий наш синьо-жовтий

прапор в Ізюмі. Однією з основ цієї наступальної операції, нашої сили були саме танкові війська», – сказав Глава держави.

Президент зазначив, що під час цієї операції саме танкові війська забезпечили швидкість і потужність українського удару, подолали переважальні сили окупаційних російських військ і взяли як трофеї 77 російських танків, які послужили нашим воїнам.

«Коли сьогодні ми вітаємо наших танкістів і дякуємо їм, ми дякуємо саме за те, що вони повертають Україні свободу, життя, віру нашому народу в перемогу й роблять наші сили міцнішими», – наголосив Володимир Зеленський.

Глава держави побажав воїнам і їхнім родинам здоров'я, міцності та перемоги.

Присутні також ушанували хвилиною мовчання пам'ять усіх героїв, які віддали свої життя за Україну.

З нагоди Дня танкових військ Володимир Зеленський вручив військовослужбовцям державні нагороди.

Відзнаки Президента «Хрест бойових заслуг» удостоєний старший сержант Олег Паламарчук, який в оборонному бою проявив особисту мужність і героїзм, уміло керував діями екіпажу танка, що дало змогу не допустити прориву диверсійної групи противника. У бою було пошкоджено ворожий танк і знищено щонайменше двох окупантів.

Відзнаку «Хрест бойових заслуг» із рук Глави держави також отримав сержант Владислав Сімак. Танковий взвод під його командуванням неодноразово проводив операції зі знищення техніки та живої сили ворога на Донеччині. Під час нагородження Владислав Сімак передав Володимирі Зеленському бойовий шеврон.

Крім того, воїнів було відзначено орденами Богдана Хмельницького III ступеня, «За мужність» II та III ступенів, а також медаллю «За військову службу Україні».

Президент України зустрівся з міністром земель, інфраструктури та транспорту Республіки Корея ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський провів зустріч із міністром земель, інфраструктури та транспорту Республіки Корея Вон Хі Рьоном, який перебуває в Україні з візитом на чолі делегації корейського уряду та бізнесу.

Глава держави високо оцінив плідний розвиток двостороннього діалогу після візитів першої леді Олени Зеленської до Кореї у травні та Президента Республіки Корея Юн Сок Йоля в Україну в липні.

Володимир Зеленський висловив подяку корейській стороні за підтримку суверенітету й територіальної цілісності України та ухвалені рішення щодо надання вагомої практичної допомоги нашій країні.

«Вдячний за рішення уряду Республіки Корея щодо виділення Україні фінансової підтримки розміром 2,3 мільярда доларів США на відбудову та

відновлення. Це дасть відчутний поштовх для розвитку української інфраструктури», – зазначив Володимир Зеленський.

Глава держави закликав представників корейського бізнесу до активної роботи на українському ринку та участі в реалізації проектів у сферах розвитку атомної та відновлюваної енергетики, машинобудування, автомобільної промисловості, видобутку літію, нафтопереробки, «зеленої» металургії, залізничного транспорту, водних ресурсів та місцевої інфраструктури.

«Ми маємо значний інтерес до реалізації проектів у сфері енергогенерації, розвитку та посилення транзитних спроможностей, зокрема залізничного транспорту, розвитку мережі швидкої залізниці для сполучення з європейськими країнами», – заявив Володимир Зеленський.

Вон Хі Рьон запевнив у незмінній підтримці України з боку Республіки Корея в захисті її свободи й суверенітету та зазначив, що його візит до Києва разом із корейським бізнесом демонструє цю підтримку. Міністр висловив переконання, що двостороння співпраця може бути розширена у різних сферах спільних інтересів.

«Мені дуже боляче бачити, що український народ зараз переживає такі важкі часи. Ми за мир та захист суверенітету України. Також маємо протидіяти незаконному вторгненню Росії», – зазначив він.

У присутності Президента України й міністра земель, інфраструктури та транспорту Кореї було підписано Угоду між урядом України та урядом Республіки Корея стосовно кредитів від Фонду економічного розвитку та співробітництва (EDCF). Угода передбачає можливість надання пільгових кредитів для реалізації проектів в Україні за участю корейських компаній. З українського боку документ підписала перший віце-прем'єр-міністр України – міністр економіки Юлія Свириденко, з корейського – Посол Республіки Корея в Україні Кім Хьонг Те.

Дякую, що ви своєю роботою та молитвами наближаєте перемогу України – Президент під час зустрічі з військовослужбовцями та представниками єврейського духовенства ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із представниками єврейського духовенства та військовослужбовцями єврейської національності.

Глава держави подякував за підтримку, яку надають єврейські громади в час повномасштабного російського вторгнення. Володимир Зеленський привітав учасників зустрічі з прийдешнім святом Рош га-Шана.

«Ми пройшли цей шлях, цей дуже складний рік. У новому році я бажаю всім вам, родинам, близьким, людям, яким ви допомагаєте, здоров'я та миру. Мир може бути лише завдяки перемозі України. Дякую, що ви своєю роботою, молитвами, своєю діяльністю наближаєте цей мир разом з усім народом України, з військовими та цивільними», – сказав Президент.

Глава держави висловив подяку представникам єврейських громад, які розповідають людям у світі правду про наслідки російської агресії в Україні.

Віце-президент Федерації єврейських громад України рабин Рафаель Рутман протрубив у ритуальний ріг шофар напередодні Рош га-Шана.

На зустрічі виступили: головний рабин Дніпра Шмуель Камінецький, головний рабин Харкова Моше Москович, голова ради Федерації єврейських громад України рабин Меір Стамблер, головний рабин Умані Яков Джан, головний рабин єврейської релігійної громади центральної синагоги Києва Моше Асман, головний рабин Хмельницького Йосеф Тейтельбаум, головний рабин Львова Мордехай Болд, капелан Федерації єврейських громад України Яків Синяков. Вони поінформували про роботу єврейських громад в Україні під час повномасштабного російського вторгнення, зокрема щодо надання гуманітарної та добродійної допомоги постраждалим українцям. Крім того, наголошувалося на участі єврейських організацій у відбудові України.

Представники єврейського духовенства подякували Главі держави за зустріч напередодні Рош га-Шана й передали йому символічну менору.

Президент вручив українським військовослужбовцям ордени «За мужність» II та III ступенів.

Потрібна потужна система правозахисту воїнів у самому секторі оборони – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Кілька головних речей за цей день.

Вперше саме сьогодні наша держава відзначила день танкістів. Раніше була ще радянська дата професійного дня танкових військ. І зараз є не просто мотив дати саме український сенс усім таким дням, не просто бажання наших людей, але й той конкретний результат українських воїнів, який варто вшановувати на рівні всієї держави.

Відзначив наших воїнів-танкістів державними нагородами. Солдатів, сержантів, офіцерів. Наших найхоробріших воїнів! Орденами Богдана Хмельницького, орденами «За мужність», медаллю «За військову службу Україні». Двоє воїнів – сержант Владислав Сімак і старший сержант Олег Паламарчук – отримали «Хрести бойових заслуг» за свою відвагу та результативність. Я дякую вам, хлопці! Дякую всім українським танкістам! І дуже важливо, що наші танкові війська постійно прогресують – навчаються й застосовують у бою все більш передові й сучасні танки. Будуть і «абрамси» під українськими знаменами – постійно додаємо сили нашим воїнам.

Провів нараду з міністром оборони України, обговорили деякі ключові речі. Ті рішення, яких усе наше суспільство загалом та українські воїни зокрема очікують від Міністерства оборони. Міністр їх представить, коли всі деталі будуть опрацьовані. Сьогодні ж відзначу спільну роботу Рустема Умерова з уповноваженим Верховної Ради з прав людини Дмитром Лубінцем

щодо такої нової інституції, як військовий омбудсмен. Це справді потрібно. Потрібно, щоб була потужна система правозахисту воїнів у самому секторі оборони.

Зустрівся сьогодні з представниками української єврейської громади – рабинами з різних міст України, з нашими воїнами. Дуже тепла зустріч напередодні свята Рош га-Шана. Важливо, що всі спільноти України об'єднані метою захисту України, нормального життя для всіх наших людей. Відзначив воїнів державними нагородами – орденами «За мужність». Подякував представникам релігійних організацій за те, що вони тут, в Україні, підтримують людей, підтримують державу й усьому світу – усій єврейській громаді світу – розповідають правду про агресію й терор Росії.

Хороший результат є сьогодні у нашій співпраці з Міжнародним кримінальним судом. Результат, який точно наближає відповідальність за російські злочини війни. В Україні запрацював польовий офіс Міжнародного кримінального суду, і це найбільше представництво суду за межами Гааги. І дуже добре, що є повна та злагоджена співпраця між Офісом Генерального прокурора, всіма українськими правоохоронними інституціями та Міжнародним кримінальним судом. Саме така співпраця допомагає нам наближати момент відновлення справедливості для України й усіх наших людей, які постраждали від цієї війни, – момент законних і заслужених вироків для російських злочинців.

Ще одне. Є за що окремо відзначити Службу безпеки України – увесь склад Служби й наші Військово-Морські сили. Я дякую вам за цей сьогоднішній тріумф – знищено систему ППО окупантів на землі нашого Криму. Дуже вагомо, молодці! Слава всім, хто б'ється заради України! І дякую всім, хто допомагає! (...).

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня рятівника: Указ Президента України №583/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку б)

Українські рятівники щодня демонструють нашій країні та людям незламність і самовідданість – Президент ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський привітав працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій із прийдешнім професійним святом і взяв участь у нагородженні лауреатів Всеукраїнської акції «Герой – рятувальник року».

Глава держави подякував працівникам ДСНС за підтримку життєдіяльності всього українського суспільства, міст і сіл в умовах війни, яку розпочала Росія.

«Ліквідація наслідків російських обстрілів, гасіння пожеж, порятунок людей з-під завалів, розмінування нашої української землі, знищення російських боєприпасів, доправлення гуманітарної допомоги на деокуповану територію, відновлення критичної інфраструктури та мереж – усе це ви. Все це для ДСНС України – повсякденність», – сказав Володимир Зеленський.

Президент наголосив, що за щоденною роботою працівників Держслужби з надзвичайних ситуацій стоять тисячі врятованих людських життів, понад 100 тис. ліквідованих пожеж, більш як 430 тис. знешкоджених вибухонебезпечних предметів.

«Українська незламність – це буквально результат, зокрема, вашої праці. Часто – надзвичайно ризикованої, але героїчної, коли бронезилет стає обов'язковим елементом спецодягу рятувальника, коли треба рятувати людей, а обстріл триває. Коли ви працюєте в містах і районах, які Росія обстрілює щоденно», – зазначив Глава держави.

Володимир Зеленський повідомив, що з початку повномасштабного вторгнення Росії 435 українських рятувальників відзначені державними нагородами, трьом працівникам ДСНС присвоєно звання Героя України.

«287 працівників ДСНС були поранені під час виконання службових обов'язків. 80 українських рятувальників загинули», – сказав Президент.

Глава держави наголосив, що наші воїни часто роблять неможливі речі, щоб вигнати окупантів і наблизити українську перемогу.

«Цей героїзм фронту має спиратися на самовідданість і зосередженість людей у тилу. Всіх, хто працює заради нашої держави. Тих, чия професія – рятувати й допомагати, і тих, хто саме так відчуває життя, так поважає життя, що стає рятувальником інших життів», – зазначив Володимир Зеленський.

«Я дякую всім вам – усім, хто рятує, за те, що ви даєте саме такий взірць – взірць самовідданості й зосередженості на інтересах держави та людей», – додав він.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять героїчних українських рятувальників.

Президент вручив працівникам Державної служби з надзвичайних ситуацій ордени «За мужність» II та III ступенів.

У присутності Глави держави також відбулося нагородження лауреатів Всеукраїнської акції «Герой – рятувальник року». Відзнака присуджена українцям, які виявили мужність і героїзм під час порятунку людських життів в умовах повномасштабного російського вторгнення.

Зокрема, диплом отримав головний спеціаліст Департаменту з питань цивільного захисту, мобілізаційної та оборонної роботи Донецької обласної державної адміністрації Богдан Сергєєв, який урятував двох дівчат з-під завалів, що утворилися внаслідок влучання ворожої ракети у 25-поверховий житловий будинок.

Нагороду отримав також працівник територіального управління Служби судової охорони у Полтавській області Олександр Приходько. Коли

його дружина побачила, як маленький хлопчик на замерзлій водоймі провалився в ополонку, Олександр підбіг і витяг дитину з крижаної води.

Крім того, дипломом відзначено бойового медика, бійця добровольчої пожежної бригади, студента Національного університету водного господарства Андрія Одарчука, який 20 червня 2023 року кинувся надавати допомогу рятувальникам із Херсона, котрі потрапили під ворожий обстріл під час аварійно-відновлювальних робіт. Тоді внаслідок російської атаки загинув один рятувальник, іще восьмеро зазнали травм. Завдяки Андрію люди отримали вчасну домедичну допомогу та були евакуйовані до лікарні.

За мужність і героїзм нагороджено заступника командира 3-ї самохідно-артилерійської батареї 37-ї окремої бригади морської піхоти, президента Дніпровської федерації хортингу Юрія Васецького. 14 січня він прийшов на допомогу людям, які постраждали внаслідок влучання російської ракети в житловий будинок у Дніпрі. Юрій разом з іншими добровольцями врятував жителів із-під завалів. Він також розшукав у квартирі на третьому поверсі 12-річного Ростислава Ярошенка, тренером якого колись був, і допоміг йому вибратися з будинку.

Нагороду отримав і приватний підприємець Василь Чеповик, який урятував людей з будівлі медичного закладу Дніпра, куди влучила російська ракета. Він допоміг відвести постраждалих далі від будівлі та передав їх медикам. Василь Чеповик разом з іншими небайдужими відшукав під завалами пошкодженого медзакладу пораненого чоловіка, надав йому допомогу та передав медикам.

Дипломом відзначено вихованку Волинського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Небесної Сотні Анастасію Голубову. Вона врятувала на місцевій водоймі п'ятирічного хлопчика, який тонув. На березі Анастасія надала потерпілому першу домедичну допомогу, віднесла на руках додому та викликала лікарів.

Також нагороджено приватного підприємця Мирослава Куриляка, який урятував під час пожежі в одному з житлових будинків Івано-Франківська шестирічного хлопчика та його бабусю.

Ростислав Шурма обговорив із підприємцями покращення умов ведення бізнесу в Україні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На виконання доручення Президента України Володимира Зеленського заступник керівника Офісу Глави держави Ростислав Шурма провів зустріч із підприємцями щодо полегшення умов ведення бізнесу в країні та реформи органів перевірки.

У заході взяли участь понад 60 бізнесменів, включно з власниками промислових, логістичних, фінансових компаній.

Ростислав Шурма поділився поточними напрацюваннями щодо консолідації підслідності економічних злочинів у межах єдиного правоохоронного органу. Цю концепцію буде презентовано найближчим часом, після чого відповідні законопроекти подадуть до Верховної Ради.

Також, за його словами, здійснюється аналіз доцільності консолідації близько десяти інспекцій, які мають природоохоронну функцію, у межах єдиного інспекційного органу – ЕкоРейнджера.

Окрім цього, під час зустрічі було досягнуто домовленостей із чотирьох конкретних питань. (...).

Володимир Зеленський провів нараду щодо посилення стійкості демократії в Україні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів нараду з представниками уряду України, Верховної Ради України, органів правопорядку, прокуратури та антикорупційних органів, на якій було обговорено концепт посилення стійкості демократії в Україні.

Глава держави наголосив, що поряд із найголовнішим викликом сьогодення з відбиття агресії РФ українська влада також має працювати над подоланням зовнішніх, внутрішніх загроз та реалізацією інших елементів, зокрема щодо забезпечення справедливості для наших громадян.

Для цього, як зазначив Володимир Зеленський, потрібні кроки, що дадуть змогу забезпечити реалізацію справедливості, яку відчуватимуть люди.

«Такі заходи надзвичайно потрібні, і вони повинні мати дуже конкретні прояви у державній політиці», – акцентував Президент.

З огляду на це учасники наради запропонували підготувати концепт посилення стійкості демократії в Україні та розробити покроковий план його реалізації.

У відповідь Глава держави зазначив, що заходи, які міститимуться в концепті, мають стосуватися абсолютно всього: захисту національної безпеки України, остаточного очищення від олігархічного та корупційного впливу тощо.

Президент подякував правоохоронцям за всю зроблену ними роботу, особливо за результати останніх місяців.

«Ми бачимо дуже чітко, що в олігархічних кланів в Україні немає майбутнього. Це очевидно з тих кримінальних проваджень, які реалізувалися правоохоронними, антикорупційними органами. Це має дати довгострокові результати», – сказав Володимир Зеленський.

Крім того, на переконання Президента, держава має забезпечити довгострокові ефективні гарантії того, що за будь-якого розвитку ситуації в Росії Україна буде захищена від діяльності, спрямованої на підрив демократії всередині нашої країни.

«Ми повинні захистити нашу державу, устрій, наші цінності, передусім свободи й демократії», – наголосив він.

Учасники зустрічі також погодилися, що концепт має містити кроки в напрямі підтримки розвитку конкуренції, демонополізації та справедливого розподілу ресурсів, розвитку прозорих механізмів взаємодії з державою.

Кабінет Міністрів України, Верховна Рада та інші органи державної влади мають здійснити низку кроків щодо зміцнення парламентаризму та можливостей виборців впливати на управління державою, щодо посилення інституційних спроможностей органів державної влади, зокрема органів правопорядку, прокуратури та антикорупційних органів, розвитку судової влади, реалізації гарантій політики рівності у відносинах між державою та всіма економічними суб'єктами, розширення можливостей громадян України впливати на вироблення політичних рішень та курсу держави тощо.

«Справедливість важлива для нас. Відповідна політична воля є. І завдяки системній і злагодженій роботі державних інституцій в Україні, а також підтримці громадянського суспільства, я впевнений, ми можемо все це реалізувати», – резюмував Президент. (...).

За результатами розмови з Президентом Єврокомісії Глава держави провів нараду щодо захисту інтересів України та принципів вільної торгівлі з ЄС ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський провів тривалу нараду з урядовцями та командою Офісу Глави держави щодо подальшої тактики захисту інтересів України та принципів вільної торгівлі із Європейським Союзом. Нарада відбулася відразу після розмови з Президентом Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн, за результатами якої було домовлено, що всі тимчасові обмежувальні заходи ЄС втрачають чинність сьогодні, 15 вересня.

Глава держави разом із Прем'єр-міністром Денисом Шмигалем, першим віце-прем'єр-міністром – міністром економіки Юлією Свириденко, віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольгою Стефанішиною, міністром аграрної політики Миколою Сольським, заступником міністра економіки – торговим представником України Тарасом Качкою, а також заступниками керівника Офісу Президента Ігорем Жовквою та Ростиславом Шурмою спланував подальші кроки щодо підтримки українських аграріїв.

Учасники наради домовилися протягом найближчого часу напрацювати низку ефективних заходів, які унеможливлюватимуть виникнення подібних криз у майбутньому й захистять принципи вільної конкуренції у Європі.

Українська сторона перебуває в постійному контакті з європейськими партнерами та відпрацьовує практичне рішення, яке дасть змогу оптимізувати аграрний експорт в інтересах усієї європейської співдружності та не завдасть збитків вітчизняній економіці.

Президент України розраховує, що Європейська комісія утримуватиметься від запровадження будь-яких обмежень щодо українського експорту в майбутньому. Можливі односторонні обмеження з боку деяких країн – членів ЄС отримають відповідну реакцію України.

Учасники наради висловили переконання, що наша держава як майбутній член Євросоюзу спільно з європейськими партнерами має вже

зараз працювати над довгостроковими рішеннями та постійною лібералізацією, що сприятиме зміцненню безпеки та вільної торгівлі у Європі.

Європа виграє завжди, коли договори працюють, а обіцянки виконуються – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів розмову з Президенткою Європейської комісії Урсулою фон дер Ляєн. Обмежувальні заходи проти нашого аграрного експорту з боку Євросоюзу скасовані. Зараз важливо, щоб європейська єдність спрацювала на двосторонньому рівні – із сусідами. Щоб сусіди в час війни Україну підтримали. Європа виграє завжди, коли договори працюють, а обіцянки виконуються. Ну а якщо рішення сусідів будуть не сусідськими, Україна буде цивілізовано відповідати.

Провів і тривалу нараду з урядовцями, Офісом щодо подальшої нашої тактики захисту договорів і вільної торгівлі в ЄС. Допомагаючи одне одному й захищаючи нашу спільну свободу у Європі, зокрема й економічну свободу, ми зміцнюємо всіх у Європі. І особливо це важливо зараз, в умовах такої геноцидної агресії, яку розв'язала Росія.

Провів сьогодні нове засідання Ставки. Перше й головне – фронт. Головом Залужний, командувачі – доповіді щодо ситуації на основних напрямках.

Керівник ГУР Буданов – окрема доповідь.

Міністр стратегпрому Камишін – змістовно про виробництво зброї й снарядів в Україні. Кожного тижня фіксуємо прогрес держави у власному оборонному виробництві.

Є вагомий і дуже потрібний Україні результат на Бахмутському напрямку – наші воїни звільнили Андріївку. 3-тя штурмова, всі залучені сили, штаб, командувач – генерал Сирський. Хлопці, всім вам дякую!

Наші активні дії тривають і в районах Кліщіївки, Курдюмівки.

36-та окрема бригада морпіхів дуже потужно діє в районі Опитного та Водяного. Дякую вам, хлопці!

Район Вербового – наші незламні воїни, дякую! Район Новопротоківки – молодці!

Пишаюся всіма воїнами, які наближають нашу перемогу!

Сьогодні, напередодні Дня рятівника, привітав колектив ДСНС України й подякував за сміливу та самовіддану роботу. Взяв участь у нагородженні лауреатів Всеукраїнської акції «Герой – рятувальник року». І ця подія – значно більше, ніж один з офіційних заходів. Наша вдячність для працівників і працівниць ДСНС. Кожна державна та відомча відзнака для рятувальників – це відображення того, що життя людей захищаються.

Провів зустріч із Карімом Ханом, прокурором Міжнародного кримінального суду.

(...). Відповідальність має бути чіткою, конкретною, цілком справедливою – саме такою, як виданий Міжнародним кримінальним судом ордер на арешт Путіна. Те, чого російський диктатор реально злякався. І тепер він старається не виїжджати за межі Росії, бо сила права – вона є, і вагома. І світ має всі можливості, щоб право таки пододало агресію бандитської сили.

(...). Працюємо й для посилення інституцій України, для спроможності нашої держави остаточно знищити олігархічно-корупційні впливи. Впливи, якими, зокрема, Росія так довго користувалася, щоб послаблювати Україну, щоб постійно «під'їдати» суверенітет нашої держави.

Сьогодні провів широку та змістовну нараду з представниками правоохоронних і антикорупційних органів, Верховної Ради України, уряду, Офісу. Готуємо концептуальні кроки, які дадуть Україні, усьому нашому суспільству більше справедливості, а демократії в нашій державі – гарантовану стійкість.

(...). Сьогодні українська єврейська громада разом з усіма іудеями світу святкує Рош га-Шана. Вітаю всіх, хто святкує, та бажаю, щоб наступний рік став мирним – нарешті мирним для всієї України, для всіх наших людей. Україна заслуговує на мир, бо робить усе для перемоги. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №585/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 7)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №586/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 8)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №587/2023 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 9)

Наше завдання – дати Україні всі можливості виробляти зброю й снаряди, щоб мати надійний захист від агресії – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). День сьогодні змістовний – готуємо сильну другу половину вересня. Сильну як заходами в нашій міжнародній роботі з партнерами, так і тим, які рішення реалізуємо тут, в Україні.

Вже заплановані десятки перемовин, вже є чіткий графік зустрічей.

Будуть і не менш чіткі та конкретні результати.

(...). Продовжуємо підготовку Форуму оборонних індустрій – першого такого заходу, який відбудеться в Україні. Вже цієї осені відбудеться.

Інтерес до Форуму – дуже високий. Це повністю відображає силу й потенціал України – нашу спроможність захистити себе і допомогти іншим країнам берегти свободу та міжнародний порядок... Вже 86 провідних оборонних компаній світу – а це 21 країна – підтвердили свою участь у Форумі.

Наше завдання абсолютно очевидне – дати всі можливості Україні виробляти зброю й снаряди, дати сучасні технології, щоб мати надійний захист від будь-яких форм агресії. Та, окрім цього, звичайно, поширити наш досвід захисту, досвід української оборони серед союзників і партнерів. Світ повинен бути сильнішим, ніж будь-яка загроза життю від будь-яких агресорів чи терористів.

За цей тиждень ми маємо й суттєвий прогрес у реалізації наявних оборонних домовленостей та інших пакетів підтримки.

Данія – дякую за новий оборонний пакет, і це вже 12-й пакет. Техніка, боєприпаси, ракети для нашого захисту неба. Німеччина – дякую за нову партію військової допомоги. Бельгія – затверджено участь у тренуванні наших пілотів. Дякую! Норвегія – рішення про додаткові кошти на відновлення України. Дуже важливо. Дякую! Південна Корея – дякую за нову домовленість про фінансову підтримку! Сполучені Штати – нове рішення про санкції, щоб обмежити здатність Росії до терору. Дякую!

І, звичайно, наші воїни. Всі бригади й підрозділи, які зараз у боях.

Харківщина, Донеччина, Луганщина, Запорізька область, Херсонщина. І ті, хто вже відзначився на тижні потрібними Україні результатами, і ті, хто, я впевнений, готується дати Україні успіхи.

Дякую вам! Всі ми пишаємося нашими воїнами! І готуємося зробити наші сили оборони та безпеки міцнішими! (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська презентувала проект своєї фундації «Адреса дитинства» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Фундація першої леді України Olena Zelenska Foundation у межах проекту «Адреса дитинства» споруджує перші будинки для великих прийомних родин із прифронтових регіонів. Презентація проекту відбулася за участю дружини Президента України та директорки Фундації Ніни Горбачової. У восьми областях зводять 14 будинків для великих прийомних родин (так званих дитячих будинків сімейного типу, ДБСТ), які через війну втратили житло. Проект реалізується виключно коштом міжнародних донорів.

У презентації також взяли участь керівники профільних міністерств, громадських організацій, партнери, представники військових адміністрацій областей, де розпочалося будівництво, зокрема начальник Харківської ОВА Олег Синегубов, начальник Київської ОВА Руслан Кравченко, начальник Житомирської ОВА Віталій Бунечко, начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець, начальник Волинської ОВА Юрій Погуляйко.

Нині в Україні налічується 1310 великих прийомних родин. У них виховують від п'яти до десяти дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. За час повномасштабної війни без домівок залишилися щонайменше 80 таких сімей. Вони виїхали в безпечніші регіони України, але так і не мають постійного місця проживання.

Однією з перших новий дім отримає родина Алли та Олександра Ярославцевих із Запорізької області. Їхня домівка у рідній Михайлівці вщент зруйнована. Батьки з одинадцятьма дітьми орендують житло в Борисполі на Київщині. Ділянка під будівництво нового дому розташована в с. Ревне неподалік Борисполя.

«Коли рік тому з'явилася моя фундація, щоб допомагати українцям долати гуманітарні, освітні, медичні виклики, які постали через війну, одні з перших, кому ми почали допомагати, – це великі прийомні родини. Кожній четвертій ми надали необхідні речі – від меблів та одягу до ноутбуків. Понад тисячу дітей із батьками цього року ми вперше відправили на відпочинок до Карпат. Усе це було дуже важливо для них. Але ви здогадуєтеся, який їхній запит був основним: дім. Ми не можемо наразі повернути їм їхній дім. Але можемо дати дитинству, яке опинилося у вигнанні, нову адресу, яка стане улюбленим домом. Так народився проект фундації «Адреса дитинства», – розповіла перша леді.

«Адреса дитинства» – проект будівництва житла для великих прийомних родин. Нові оселі для так званих ДБСТ будуть інклюзивними, енергоефективними. Їх умеблюють та обладнують побутовою технікою.

Загальна площа кожного будинку – 285,5 кв. м. У дворі буде облаштовано підземне модульне бетонне укриття (ЗСЦЗ) із металевими вибухостійкими дверима.

Дружина Президента розповіла історії декількох таких сімей.

Зокрема, родина Тетяни та Сергія Юричків із Запорізької області з вісьмома дітьми жила в будинку в місті Оріхові. Зараз їхній дім перетворився на руїни. Жанна та Олександр Сомови з Берислава Херсонської області своїх дітей не мають, а тому все життя займаються вихованням прийомних. Зараз у них восьмеро дітей. Коли російські окупанти захопили місто Берислав, родина два місяці жила в підвалі місцевого заводу. Через переохолодження діти почали хворіти. Тому родина, ризикуючи життям, евакуювалася. Сьогодні сім'я живе в місті Монастирище Черкаської області в орендованому приватному будинку. Їхній дім у Бериславі вщент зруйнували окупанти.

Нині десятки великих прийомних родин зірвані з місця, орендують житло або отримали прихисток у громадах, але все це – варіанти тимчасові й не пристосовані.

«Історії всіх родин вражають. Сміливістю, волею до життя та перемоги. І під час війни вони продовжують брати дітей на виховання. Батьки-вихователі надихають нас працювати далі. Я вдячна партнерам і меценатам за небайдужість до наших дітей. Нам надзвичайно важливо повернути їм дім», – сказала Ніна Горбачова.

У межах проекту фундація Олени Зеленської відібрала 14 ДБСТ, які особливо потребують житла.

Проект «Адреса дитинства» реалізується виключно коштом міжнародних донорів. На будівництво перших 14 домівок фундації вдалося залучити 5,5 млн доларів США. Проект підтримали уряди Об'єднаних Арабських Еміратів та Естонії (Естонський центр міжнародного розвитку, ESTDEV), а також австралійський фонд Minderoo Foundation. Партнерами будівництва також виступили CLT-Rezult, компанія ROCKWOOL Ukraine та благодійна організація Global Empowerment Mission (GEM).

Дружина Президента нагадала, що розвиток сімейних форм виховання й відмова від інтернатів є однією з умов вступу України до ЄС.

«Але це не лише формальна, а ще й моральна умова. Умова того, що ми матимемо нормальне суспільство, де всі люди отримують родинне тепло й любов. Тож це потрібно не лише дітям – це потрібно всім нам. Щоб навколо нас були щасливі, впевнені, потрібні комусь і самим собі люди. І, звісно, в кожній родині мусить бути місце сили, яке вона назве домом. Адреса дитинства, любові й початку прекрасного життя», – підсумувала перша леді.

Довідка. У 2023 році фундація Олени Зеленської розпочала проект «Адреса дитинства», який передбачає будівництво житла для великих прийомних родин (так званих ДБСТ). Наразі розпочато спорудження будинків у Харківській, Київській, Черкаській, Волинській, Івано-Франківській, Львівській, Житомирській та Закарпатській областях. Побудоване в межах проекту соціальне житло передається на баланс громад.

Мешкати в ньому сім'ї зможуть протягом усього часу існування своєї великої прийомної родини (ДБСТ).

Усі будинки враховують побажання родин, зокрема дітей. Дерев'яний дім буде одноповерховим, безбар'єрним, енергоефективним, матиме утеплений фасад. Житло буде забезпечене тепловим насосом та автономним джерелом живлення. Поряд із будинком встановлять модульне бетонне укриття, яке відповідає державним стандартам. В оселі буде п'ять дитячих спалень, батьківська кімната, кімнати для ігор та навчання, а також необхідна побутова техніка й меблі.

Олена Зеленська: Ментальне здоров'я – один із найбільших глобальних викликів майбутнього ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Дружина Президента України Олена Зеленська розповіла про результати спеціального дослідження на тему ментального здоров'я, яке провела на замовлення третього Саміту перших леді та джентльменів британська компанія Alligator Digital. Результати опитування презентували 6 вересня на третьому Саміті в Києві.

Метою комплексного соціологічного дослідження було проаналізувати, як люди у різних регіонах світу оцінюють своє ментальне здоров'я та як ставляться до відкритого обговорення проблем у цій сфері. Опитування провели в 11 країнах, які репрезентують різні культури, мови й традиції. До вибірки увійшли країни, що перебувають у стані війни зараз або мають нещодавній досвід воєнних дій чи серйозних потрясінь, а також ті, які пройшли через руйнівні конфлікти багато десятиліть тому.

«Поряд з інфляцією, бідністю, втратою засобів до існування ментальне здоров'я, на думку жителів різних країн світу, зокрема й України, є одним із найбільших викликів сьогодення», – розповіла Олена Зеленська.

Основні висновки дослідження:

- 24 % опитаних некомфортно звертатися до лікарів щодо ментального здоров'я.

- Близько половини респондентів відчувають наслідки повномасштабного російського вторгнення в Україну. Зокрема, 40 % громадян Німеччини, 36% громадян Польщі, 36% громадян США кажуть, що будь-яка війна у світі зачіпає і їх.

- В умовах війни роль людей і міжособистісних зв'язків стає важливішою. 66 % опитаних, які суттєво постраждали внаслідок збройних конфліктів, покладаються на емоційну підтримку рідних.

- Молодь віком від 18 до 24 років найнижче серед інших вікових груп оцінює стан свого ментального здоров'я зараз: 6,7 з 10 проти 7,5 в середньому у світі.

Отже, стереотип про те, що молодь легше за інші вікові групи сприймає життєві виклики, є лише стереотипом, наголосила перша леді.

«Але є й хороша тенденція: вразлива й чутлива, саме молодь здатна змінювати наратив про ментальне здоров'я у своїх суспільствах. Підлітки більш схильні сприймати людей із порушеннями ментального здоров'я як сильних, сміливих і таких, що надихають. Вони погоджуються з тим, що для покращення ментального здоров'я слід підтримувати відповідні освітні програми. Молодь 18 – 24 років більше, ніж старше покоління, підтримує необхідність підвищувати обізнаність про ментальне здоров'я в суспільстві. А це, до речі, один із напрямів Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», на сторінках якої завжди можна ознайомитися зі способами психологічної самопомоги», – зазначила Олена Зеленська.

Опитування здійснювалося онлайн з 1 до 24 серпня 2023 року місцевими мовами в 11 країнах: Аргентині, Бразилії, Хорватії, Німеччині, Ізраїлі, Японії, Польщі, Великій Британії, США, Туреччині та Україні. Загалом було проведено 11 тис. інтерв'ю з респондентами віком від 13 років – по 1 тис. у кожній країні. Опитування провело Alligator Digital – відзначене багатьма нагородами британське дослідницьке агентство, яке надає повний спектр послуг.

Дослідження підготовлене в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» за ініціативою першої леді Олени Зеленської та за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я. Експертну допомогу забезпечили Координаційний центр з психічного здоров'я при Кабінеті Міністрів України, Brand Ukraine та ГО «Безбар'єрність».

Саміт перших леді та джентльменів – ініціатива дружини Президента України Олени Зеленської, яка має на меті розвиток міжнародного діалогу про найважливіші гуманітарні виклики в усьому світі. Уперше Саміт провели в Києві 23 серпня 2021 року. Відтоді він розвивається як глобальна платформа для об'єднання зусиль подружжів перших осіб світу, експертів із різних напрямів та світових зірок і лідерів громадської думки заради покращення життя мільйонів людей із різних країн. Третій Саміт перших леді та джентльменів відбувся в Києві 6 вересня та був присвячений темі ментального здоров'я.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Єврокомісія скасувала обмеження на ввезення зерна з України (УНІАН).

Єврокомісія сьогодні, 15 вересня, скасувала обмеження на ввезення зерна з України до Польщі, Болгарії, Румунії, Угорщини та Словаччини.

Як повідомляється на сайті Єврокомісії, Україні все ж доведеться дотримуватись певних правил.

«До цього моменту Україна з 16 вересня має запровадити заходи з контролю за експортом чотирьох груп товарів, щоб запобігти будь-яким спотворенням на ринку сусідніх держав-членів. Україна представить платформі план дій не пізніше закінчення робочого дня в понеділок 18 вересня», – заявили в ЄК.

При цьому Єврокомісія та Україна будуть відстежувати ситуацію навколо експорту зерна. Обмеження для агропродукції не будуть запроваджувати доти, доки «повною мірою діятимуть заходи, вжиті Україною».

Як зазначається, з 16 по 18 вересня Україна має вжити ефективних заходів щодо контролю за експортом 4 груп товарів, щоб запобігти їх впливу на ринок сусідніх держав-членів ЄС.

У Латвії обрали новий уряд: як це вплине на підтримку України (УНІАН).

Парламент Латвії сьогодні, 15 вересня, під час голосування затвердив Евіку Сіліню з правоцентристської партії «Нова єдність» наступним прем'єр-міністром. На цій посаді вона замінить Кріш'яніса Каріньша, який пішов у відставку минулого місяця.

Очікується, що новий прем'єр Сіліня, яка раніше була міністром соціального забезпечення, продовжить цей курс.

Ризький політолог Філіпс Раєвскіс:

Я думаю, що не буде змін у жорсткій безпековій політиці Латвії, і не буде змін у підтримці України... Найбільш суттєвою зміною в політиці може стати намір нового уряду прийняти закони про права людини, наприклад спробувати дозволити шлюби для одностатевих пар. (...).

Велика Британія визнала ПВК «Вагнер» терористичною організацією (УНІАН).

Велика Британія офіційно визнала російську приватну військову компанію «Вагнер» терористичною організацією. Про це повідомляється на сайті уряду.

Тепер за приналежність до «групи Вагнера» або активну підтримку цієї організації на території Великої Британії передбачається кримінальна відповідальність, зокрема – тюремне ув'язнення строком на 14 років.

Ще 6 вересня відповідний наказ внесли до парламенту, сьогодні він був прийнятий. Міністр внутрішніх справ Сюелла Браверман назвала «Вагнер» «жорстокою і руйнівною організацією, яка діє як військовий інструмент Росії Володимира Путіна за кордоном».

Румунія закрила небо для літаків і дронів у зоні 30 км від кордону з Україною ([УНІАН](#)).

Румунія закрила небо в 30-кілометровій зоні поблизу кордону з Україною. Заборона стосується літаків та безпілотників у північній області Добруджа, що між дунайськими портами Суліна та Галац.

Про це повідомляє міністерство оборони Румунії в документі, оприлюдненому 15 вересня.

«Жодному пілотованому або безпілотному літальному апарату не дозволяється літати в цих заборонених зонах, за винятком державних літаків», – зазначається у документі.

Слідом за країнами Балтії Фінляндія закряє свій кордон для авто з номерами РФ ([УНІАН](#)).

На тлі масових антиросійських санкцій, введених у зв'язку з вторгненням РФ в Україну, Фінляндія має намір заборонити в'їзд авто з російською реєстрацією, як це раніше зробили країни Балтії.

Міністр закордонних справ Еліна Валтонен:

Фінляндія буде дотримуватися спільної більш жорсткої лінії ЄС щодо агресора.

Автомобілі, місткістю менше десяти чоловік, зареєстровані в Росії, більше не зможуть перетинати кордон. Існують деякі винятки з цього правила, проте про них поки не повідомляється.

Коли саме заборона набуде чинності, не уточнюється.

Адміністрація Джо Байдена має намір ввести санкції проти п'яти турецьких компанії і одного громадянина Туреччини, які допомагали в обході санкції проти РФ ([УНІАН](#)).

Казначейство США включить до переліку компанії Margiana Insaat Dis Ticaret та Demirci Bilisim Ticaret Sanayi. Воно вважає, що Росія спиралася на ці компанії Росія при імпорті «таких необхідних товарів подвійного призначення».

Перша компанія здійснила сотні поставок російським підприємствам для виробництва безпілотників, друга – відправляла в Росію датчики і вимірювальні інструменти. Держдепартамент США введе санкції проти компанії Denkar Ship Construction за надання послуг по судноремонту раніше підпали під санкції судів компанії, пов'язаної з Міноборони РФ.

Санкції введуть відносно турецького суднобудівного агентства ID Ship Agency і його власника Ількера Догруйола, а також компанії CTL Limited. Вона була посередником для поставок електронних компонентів американського і європейського виробництва.

Європарламент визнав Лукашенка причетним до війни проти України: вимагає ордер на арешт (УНІАН).

Європарламент визнав білоруського диктатора Олександра Лукашенка причетним до війни проти України на рівні з Владириром Путіним і закликав Міжнародний кримінальний суд видати ордер на його арешт.

Європейський парламент прийняв резолюцію «Про відносини з Білоруссю». Резолюція нагадує повний перелік злочинів білоруського режиму, починаючи від розпалювання ненависті та участі в російській антиукраїнській пропаганді до прямої підтримки російської армії, включаючи наданий дозвіл напасти на Україну з території Білорусі та прямі поставки боєприпасів і військового спорядження.

«Режим Лукашенка повинен понести відповідальність за співучасть у злочині агресії, військових злочинах, злочинах проти людства і за злочин геноциду, вчинені проти України», – йдеться в документі.

Відповідно, країнам-членам ЄС пропонується шукати правові шляхи для вилучення фінансових активів білоруського керівництва і відповідних підприємств, щоб направити їх по можливості на відновлення України.

Окремим є розділ резолюції, присвячений злочинному вивезенню з України до Білорусі понад 2150 дітей. Європарламент вважає Лукашенка відповідальним за ці військові злочини, як і Володимира Путіна і Марію Львову-Белову, і закликає МКС видати подібний міжнародний ордер на арешт Лукашенка.

ЄС ще на півроку продовжив санкції проти Росії через війну в Україні (УНІАН).

Рада Європейського Союзу продовжила санкції щодо фізичних та юридичних осіб Росії, які відповідальні за порушення територіальної цілісності України. Обмеження діятимуть наступні шість місяців.

У Раді ЄС нагадали, що санкції передбачають обмеження поїздок для фізичних осіб, заморожування активів і заборону на надання коштів фізичним і юридичним особам РФ.

Всього в списку санкцій значаться майже 1800 фізичних і юридичних осіб. Всі вони мають відношення до війни Росії проти України. Водночас із списку виключили чотирьох росіян.

«ЄС буде продовжувати надавати потужну фінансову, економічну, гуманітарну, військову і дипломатичну підтримку Україні та її народу до тих пір, поки це буде необхідно», – підкреслили у прес-службі відомства.

Таким чином, санкції діятимуть до 15 березня 2024 року.

Слідом за Латвією та Литвою ще одна країна заборонила в'їзд авто з російською реєстрацією ([УНІАН](#)).

На тлі масових антиросійських санкцій, введених у зв'язку з вторгненням РФ в Україну, Естонія приєдналася до заборони на в'їзд авто з російськими номерами, який раніше ввели Литва та Латвія.

Міністр закордонних справ Естонії Маргус Тсахкна:

Естонія забороняє в'їзд усім транспортним засобам, зареєстрованим в Росії.

Естонія забороняє в'їзд всім транспортним засобам, зареєстрованим в Росії. Їм не дозволено користуватися привілеями, які може запропонувати свобода, поки Україна не досягне перемоги.

Представник податково-митного департаменту Естонії Антс Кутті:

Заборона на в'їзд в країну торкнеться тільки легкових автомобілів з російськими номерами місткістю до дев'яти пасажирів. Автобуси та мотоцикли з російськими номерами зможуть перетинати кордон Естонії. Заборона на в'їзд також не торкнеться транспорту з дипломатичними номерами.

Міжнародний кримінальний суд відкрив офіс у Києві ([Укрінформ](#)).**Генеральний прокурор України Андрій Костін:**

Сьогодні зроблено іще один крок для подальшого зміцнення нашого партнерства з МКС: в Україні відкрився так званий польовий офіс МКС. Це найбільше представництво МКС за межами Гааги.

Він додав, що робота новоствореного польового Офісу МКС підвищить ефективність та оперативність реагування на воєнні злочини Росії.

Прокурор МКС Карім Хан:

Закон має бути на передовій. І я думаю, що те, що ми бачимо у питаннях партнерства Міжнародного кримінального суду з Україною, розбудови партнерства з громадянським суспільством, з іншими державами-членами ООН, державними та недержавними учасниками МКС, — це не просто іскра. Це складова нового світанку, в якому ми повинні проявити, і ми проявляємо витримку та наполегливість, аби наші слова не були порожніми словами.

Головним напрямком роботи офісу МКС у Києві буде розслідування справ, що перебувають на розгляді Суду від початку збройної агресії РФ проти України.

Країни G7 засудили російські псевдовибори на тимчасово окупованих територіях України ([Детектор медіа](#)).

Російські псевдовибори на тимчасово окупованих територіях України є незаконними, заявили представники країн Групи семи.

У заяві Групи семи, яку оприлюднило МЗС Великої Британії, наголошується: «Ми... однозначно засуджуємо інсценування фіктивних

«виборів», проведених Росією на суверенній українській території в Донецькій, Херсонській, Луганській, Запорізькій областях та Криму».

«Ці фіктивні "вибори" є черговим порушенням незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України та Статуту ООН. У Росії немає легітимних підстав для будь-яких подібних дій на території України», — йдеться у заяві.

Група семи додає, що такі дії РФ є пропагандистською акцією, яка спрямована на легітимацію незаконного захоплення Москвою української території.

У ПАРЄ визнали Росію диктатурою ([УНІАН](#)).

Комітет Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) з правових питань та прав людини висловив занепокоєння легітимністю поправок до конституції Росії, які дозволили очільнику цієї країни Володимиру Путіну залишатися при владі до 2036 року.

Поправки, внесені у конституцію РФ у липні 2020 року, передбачають зняття обмежень на президентський термін та дозволяють Путіну залишатися на посаді до 2036 року, коли йому виповниться 83 роки.

«Величезна влада президента, що виникла внаслідок надзвичайно тривалого терміну перебування на посаді в поєднанні з відсутністю будь-яких стримувань і противаг, таких як сильний парламент, незалежна судова система, вільні засоби масової інформації та активне громадянське суспільство, перетворила Російську Федерацію на фактичну диктатуру», — йдеться у повідомленні.

Комітет одностайно схвалив проєкт резолюції та нагадав про висновки Венеційської комісії Ради Європи про те, що «відмова від обмеження терміну повноважень для чинного президента порушує як російську конституцію, так і міжнародні правові принципи».

Парламентарі також наголосили, що російська агресія проти України та її наслідки демонструють, що диктатури «становлять загрозу міжнародному миру та безпеці, територіальній цілісності та політичній незалежності їхніх сусідів». Тому «відновлення демократії в Росії відповідає інтересам насамперед народу Росії, а також Європи і всього світу».

Комітет також підтвердив свою підтримку майбутнього спеціального міжнародного кримінального трибуналу для притягнення російського керівництва, включно з президентом Путіним, до відповідальності за їхні дії, починаючи з незаконної анексії Криму, війни на Донбасі та збиття літака рейсу МН17. Дебати на цю тему відбудуться наступного місяця.

Парламент Болгарії підтримав скасування заборони на імпорту агропродукції з України ([Цензор.НЕТ](#)).

Національні збори Болгарії у четвер ухвалили рішення про підтримку скасування заборони на імпорту української агропродукції після 15 вересня. Голосуванню передували понад дві години дебатів у пленарній залі.

124 голосами «за» депутати погодилися, що не варто продовжувати заборону на імпорту зерна з України, яка закінчується 15 вересня. Проти були 69 депутатів.

Комітет з питань економічної політики та інновацій парламенту Болгарії затвердив проєкт рішення про те, що країна не підтримує продовження заборони на імпорту деяких сільгосптоварів з України після 15 вересня, у вівторок.

У зв'язку з цим у наступні два дні виникла напруга між фермерами та болгарською владою. Галузь пригрозила протестами, а влада назвала заборону українського імпорту однією з причин зростання цін в країні.

Напередодні міністр сільського господарства Кирил Ватев заявив, що з ним пропозицію скасувати заборону не обговорювали. Однак пізніше того ж дня він визнав, що в цьому є економічна логіка, оскільки дозвіл імпорту не матиме серйозних наслідків для болгарської економіки.

Ватев сказав, що контроль за імпортом української продукції буде посилено, оскільки вона не відповідає стандартам ЄС.

В опозиції розкритикували рішення парламенту і назвали його «зрадою».

Військова допомога

Бельгія долучиться до навчання українських пілотів на F-16 ([Укрінформ](#)).

Бельгія приєднається до міжнародної авіаційної коаліції, надавши літаки та персонал для навчання українських пілотів.

Міністр оборони Бельгії Людівін Дедондер:

Щодо міжнародної коаліції F-16: федеральний уряд сьогодні затвердив нашу участь в навчанні українських пілотів на F-16. Можу оголосити, що шість інструкторів й чотири фахівці з планування місій пройдуть навчання у нашій країні, після чого навчатимуть українських пілотів та інший персонал.

Вона додала, що Бельгія також протягом кількох наступних тижнів делегує трьох військовослужбовців до тренувального центру у Данії, де вже проходять навчання українські пілоти. А наступного року надасть два навчальні літаки.

«У 2024-му році міноборони відрядить до Данії два навчальні літаки F-16В для льотних тренувань. Їх роботу підтримуватиме підрозділ із 50 військовослужбовців, переважно техніків», - заявила міністр.

За словами Дедондер, Бельгія вже надала або пообіцяла Україні різноманітної військової допомоги на 280 млн євро. «Ми й надалі реагуватимемо на кожен запит про допомогу від України, виходячи із наших власних запасів й спроможності бельгійського військово-промислового комплексу», - підсумувала вона.

Україна отримає від США понад десять танків Abrams (Укрінформ).

Понад десять танків Abrams, обіцяні Сполученими Штатами Америки, найближчим часом прибудуть в Україну.

Секретар Ради національної безпеки та оборони України Олексій Данілов:

Щодо постачання «абрамсів», – найважчих танків у світі, які важать 80 тонн, то вони найближчим часом надійдуть до нашої країни. Наші стратегічні партнери – США – в цьому випадку нас не підводять. Найближчим часом ці танки будуть боронити нашу країну.

За його словами, танків буде більше, ніж повідомлялося раніше. «Їх буде більше десяти. Й на сьогодні відповідна кількість навчальних екіпажів набуває навичок володіння цією сучасною зброєю», - зазначив секретар Радбезу.

Прикордонники пройшли навчання на катерах Берегової охорони США (Укрінформ).

У США військовослужбовці загонів Морської охорони Держприкордонслужби навчалися керуванню та експлуатації малих патрульних катерів типу Fearless та Defiant («Сміливий» та «Непоступливий»), які надаються прикордонникам за спільним проектом оборонної співпраці.

«10-денний тренінг проходив у штаті Луїзіана на базі виробника катерів цього типу - суднобудівної компанії Metal Shark», – йдеться у повідомленні.

Ці катери швидкісні, маневрені і при цьому досить тихохідні. Defiant та Fearless мають сучасні системи навігації, керування, пожежогасіння та камери спостереження.

Німеччина відправила Україні нову партію військової допомоги: що увійшло в пакет (УНІАН).

Влада Німеччини передала нову партію військової допомоги для України. Українська армія отримає танки для розмінування, бойові машини піхоти Marder та снаряди.

Згідно з інформацією, оприлюдненій на сайті німецького уряду про військову допомогу Україні, до пакету допомоги увійшли:

20 бойових машин піхоти Marder з боеприпасами;

3 тисячі снарядів калібру 155 мм;

два танки для розмінування Wisent 1;

матеріали для знешкодження вибухонебезпечних боеприпасів;

система спостереження супутникового зв'язку;

дві мобільні антенно-щоглові системи;

10 систем виявлення дронів;

сідельний тягач 8x8 NH81 і чотири напівпричепи;

п'ять вантажопідйомних машин 8х8;
десять одиниць автомобільної техніки;
три машини швидкої допомоги;
1,5 мільйона патронів.

Данія надасть Україні пакет військової допомоги на 5,8 мільярда крон ([Укрінформ](#)).

Данія надасть Україні пакет військової допомоги вартістю 5,8 мільярда данських крон.

Зазначається, що допомога включатиме танки і боєприпаси до них, бойові машини піхоти, зенітні гармати.

Передбачається, що із загальної суми 4,3 мільярда буде виділено цього року, 1,4 мільярда у наступному, 2024 році та 52 мільйони – у 2025-му, заявили у данському уряді.

Це дванадцятий і найбільший пакет допомоги, який Данія надає Україні за час повномасштабного вторгнення РФ.

Німеччина передасть Україні ще 40 БМП Marder ([Укрінформ](#)).

Федеральний уряд Німеччини доручив компанії Rheinmetall поставити в Україну ще 40 бойових машин піхоти Marder.

Rheinmetall продовжує роботу над ремонтом наявних БМП на повній швидкості, щоб цю нову партію Marder можна було доставити в Україну ще до кінця 2023 року.

Завдяки цьому замовленню загальна кількість машин Marder, які Rheinmetall поставить в Україну, збільшиться до 80.

Перші 20 бронетранспортерів для України на замовлення федерального уряду компанія випустила 21 березня 2023 року. Окрім того, 20 додаткових бронетранспортерів від Rheinmetall були введені в експлуатацію в червні 2023 року.

Надані бронетранспортери — це капітально відремонтовані Marder 1A3, які компанія Rheinmetall раніше забрала зі складів Бундесверу.

Ще навесні 2022 року компанія Rheinmetall за власний кошт розпочала ремонт бронетранспортерів для України.

«Танкову коаліцію» на підтримку України сформували 12 країн, - Міноборони ([Цензор.НЕТ](#)).

Нині 12 країн входять до «танкової коаліції», яка підтримує Україну. Частина наданої ними техніки вже допомагає українцям боронити рідну землю та звільняти окуповані території.

«12 держав-партнерів пообіцяли, дали і продовжують надавати різні типи танків: Leopard 2 A4, Leopard 2 A5+, Leopard 2 A6, T-72, PT91 Twardy, AMX-10RC, Challenger 2», - зазначили в Міністерстві оборони України..

Як зауважили у відомстві, це стало можливим після того, як Німеччина оголосила про надання Україні танків Leopard 2 і про дозвіл іншим країнам

експортувати німецькі танки. Цей крок мотивував низку інших країн приєднатися до міжнародної «танкової коаліції».

Гуманітарна та фінансова допомога

Франція надала понад 30 вантажів допомоги українському енергосектору ([Укрінформ](#)).

Франція з початку повномасштабного вторгнення Росії надала 31 вантаж допомоги для українських енергетиків.

«Із Франції до України надійшов 31 вантаж гуманітарної допомоги загальною вагою близько 240 тонн, який включає 141 генератор та інше необхідне енергетичне устаткування», - йдеться у повідомленні.

Україна отримає від США грант на \$1,25 мільярда: на що підуть кошти ([УНІАН](#)).

До держбюджету України надійде черговий грант від США на 1,25 млрд доларів. Грант надається в рамках Проекту Світового банку «Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління в Україні» (PEACE in Ukraine).

Як повідомила прес-служба Міністерства фінансів, кошти будуть спрямовані на підтримку незахищених верств населення, а також тих, хто працює на забезпечення виконання функцій держави та надання освітніх і медичних послуг (державних службовців, освітян, медиків, працівників служб першого реагування).

Зазначається, що завдяки Проекту PEACE in Ukraine Міністерство фінансів України залучило грантів та позик на загальну суму 19,5 млрд доларів та 1,44 млрд євро, з яких 17,97 млрд доларів – гранти.

«Найближчим часом очікується підписання Угоди про зазначений грант Цільового фонду багатьох донорів між Україною та Міжнародним банком реконструкції й розвитку (МБРР) і Міжнародною асоціацією розвитку (МАР) та спрямування коштів до державного бюджету України», - додали у Мінфіні.

Єврокомісія пропонує продовжити термін дії тимчасового захисту для українців в ЄС ([Укрінформ](#)).

Єврокомісія запропонувала продовжити дію Директиви з тимчасового захисту, яку ЄС активував, щоб забезпечити українців, які рятувалися в ЄС від російської агресії, всім необхідним, включаючи притулок, роботу та соціальні послуги.

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Я горда оголосити, що Європейська комісія запропонує продовжити наш тимчасовий захист для українців в ЄС.

Наша підтримка для України буде проводитися.

Вона нагадала, що з початку російської війни принаймні 4 мільйони українців знайшли притулок в ЄС.

«Я хочу сказати, що їх зараз вітають (в ЄС – ред.) таким же чином, як це відбувалося в ті драматичні перші тижні. Ми будемо продовжувати підтримку, щоб вони мали доступ до помешкань, до охорони здоров'я, до ринку праці та багато іншого... Ми будемо на стороні України на кожному кроці її шляху, так довго, як це буде необхідним», - наголосила президент Єврокомісії.

Південна Корея вже передала 10 вантажів допомоги українському енергосектору ([Укрінформ](#)).

Із початку повномасштабної війни Республіка Корея передала Україні 10 вантажів гуманітарної допомоги енергетичному сектору.

«З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну з Республіки Корея надійшло 10 вантажів гуманітарної допомоги, зокрема, 20 резервних електростанцій і 5 мініекскаваторів, які використовуються, зокрема, у межах масштабної ремонтної кампанії на енергетичних об'єктах», - йдеться у повідомленні.

Крім того, ПрАТ «Укргідроенерго» і Корейська корпорація водних ресурсів (K-water) уклали Меморандум, яким передбачається співпраця в експериментальному проекті з відновлення Каховської ГЕС.

Столиця Чехії передасть Україні автомобілі «швидкої допомоги» ([Укрінформ](#)).

Чеська столиця Прага дарує Україні чотири автомобілі швидкої допомоги загальною вартістю близько мільйона крон (близько 40 тис. євро).

Як зазначається, раніше Прага вже відправляла в Україну медикаменти, дизельні обігрівачі та електростанції.

Крім того, члени ради схвалили проєкт, згідно з яким Прага приєднається до міжнародної мережі міст ICORN (The International Cities of Refuge Network), яка пропонує довгострокове тимчасове житло тим, хто зазнає переслідувань за свою творчу діяльність, повідомляє інформагентство СТК.

«Зазвичай термін перебування становить два роки. З 2006 року до програми приєдналося понад 70 міст, і за її допомогою притулок знайшли понад 200 письменників та художників. Таким чином вони, принаймні тимчасово, вирвалися із середовища, яке становить для них загрозу», - йдеться у документі, затвердженію радою Праги.

Сапери ДСНС отримали від Швейцарії машину для розмінування ([Укрінформ](#)).

Сапери ДСНС, які працюють на деокупованих територіях, отримали нову машину для розмінування від швейцарських партнерів.

«Сапери ДСНС, які працюють на деокупованих територіях, отримали нову машину для розмінування від організації Digger Foundation. Вона дозволить піротехнікам більш ефективно працювати на небезпечних ділянках, знешкоджуючи вибухонебезпечні предмети», - йдеться у повідомленні.

Водночас волинські рятувальники отримали гуманітарну допомогу від благодійників з Німеччини. Подружжя німецьких вогнеборців – Маркуса та Меланії Грас – зібрали засоби і спорядження для потреб рятувальників і передали його за сприяння благодійного фонду Defender (Луцьк).

«Завдяки волонтерам рятувальники отримали пожежні маски, обладнання для ланок газодимозахисної служби, бойовий та спеціальний одяг, медичне обладнання та засоби для відлову плазунів. Отримана допомога спрямована до 1-го Державного пожежно-рятувального загону», - повідомили у ДСНС.

Rheinmetall передала Україні мобільний польовий госпіталь (Укрінформ).

Німецька компанія Rheinmetall передала Україні сучасний мобільний польовий госпіталь.

Рік тому Міністерство оборони Німеччини уклало контракт із дочірньою компанією групи Rheinmetall Mobile Systeme GmbH, або RMS, на госпіталь, відповідну підтримку обладнання і навчання персоналу. Вартість замовлення становить близько 9 мільйонів євро.

Як зазначається, польовий госпіталь розрахований на 32 ліжка та вісім ліжок інтенсивної терапії. Він має операційну зі всіма засобами для стерилізації, а також рентген, томографічне обладнання, лабораторію, аптеку та місце для відпочинку лікарського складу.

Також на кінець 2023 – початок 2024 року запланована передача двох високомобільних медичних об'єктів підтримки.

Крім самого польового госпіталю, Rheinmetall також забезпечує передачу транспорту для їх перевезення. Загалом десять вантажівок з причепами перевозять 20 медичних контейнерів.

У компанії наголосили, що мобільний польовий госпіталь є незалежним об'єктом та має все необхідне обладнання, генератори, обладнання для виробництва лікарських засобів, власне водопостачання та спеціальну дезактиваційну суміш, туалети тощо.

Його можна безпечно транспортувати, і він готовий до роботи після прибуття в Україну. Госпіталь розроблений для швидкого розгортання та багаторазового використання інтегрованого обладнання, заявили в компанії.

Зазначається, що десять українських військових пройшли 14-денний навчальний курс, щоб навчитися складати, розбирати та експлуатувати госпіталь.

Директор RMS Хауке Біндзуса:

Ми дотримали свого слова і у надзвичайно короткий термін надали українським військовим великий першокласний польовий госпіталь. Наша компанія та наші партнери продемонстрували відданість у виконанні цього проєкту. Ми жодного дня не забували, наскільки важлива швидка передача. Сподіваюся, ця система врятує багато життів в Україні. Ми пишаємося тим, що підтримуємо Україну.

Україна вже отримала від партнерів \$2,3 мільярда на відновлення та захист енергетики ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Разом уряд України та держави-союзники спрямували на відновлення та захист енергетики 2,3 млрд доларів. Це, зокрема, кошти Світового банку, Європейського інвестиційного банку, ЄБРР, Євросоюзу, США, Японії, Північної екологічної фінансової корпорації, USAID та інших наших партнерів.

У Нідерландах офіційно відкрився довгостроковий притулок для переселенців з України ([Укрінформ](#)).

У місті Влардінген відбулося офіційне відкриття притулку для довготермінового прийому українців, які через війну Росії в Україні знайшли прихисток у Нідерландах.

Як повідомляє кореспондент Укрінформу в Гаазі, «Мрія» – це цілий район, який став прихистком для 1000 українців.

Посол України в Нідерландах Олександр Карасевич:

Це особливе місце, бо про це говорить сама назва – «Мрія». Про що мріють українці? Про перемогу нашої країни, про повернення на Батьківщину, відновлення своїх міст і домівок після закінчення війни та щасливе майбутнє своїх дітей у вільній і безпечній Україні. І ці мрії обов'язково збудуться.

Він також подякував Нідерландам за надання тимчасового притулку понад 90 тисячам українців, які через повномасштабне вторгнення Росії були змушені покинути власні домівки.

«Ми високо цінуємо всі зусилля нідерландського уряду та місцевої влади у створенні комфортних умов для українців, а також добрі серця та тепло простих нідерландців, які відкрили свої домівки для українських жінок та дітей», – підкреслив він.

Фонд Говарда Баффета передав Нацполіції 20 службових собак ([Укрінформ](#)).

До кінологічних центрів Національної поліції України прибуло ще 20 службових собак з Європи.

«11 вересня до Львова прибула третя партія службових собак з країн Європи за ініціативи «Фонду Говарда Баффета». Відтак, кінологічні центри

поліції Волинської, Івано-Франківської, Миколаївської, Рівненської, Херсонської, Чернігівської та Кіровоградської областей поповняться собаками породи «німецька вівчарка» та «малінуа» (бельгійська вівчарка) віком від одного року», - заявили у НПУ.

Зазначається, що усі цуценята пройшли базовий курс дресирування і що у подальшому на них чекає спецнавчання, після чого собаки допомагатимуть у проведенні розмінувань, пошуку вибухових та наркотичних речовин, а також виконанні інших завдань на деокупованих територіях.

Окрім собак, поліцейські кінологи також отримали необхідні аксесуари для догляду за ними, корми, амуніцію, навчальне і тренувальне обладнання тощо.

Південна Корея виділить Україні \$2 мільярди допомоги ([УНІАН](#)).

Президент країни Юн Сок Йоль заявив, що Південна Корея виділить Україні фінансову допомогу на суму \$2 млрд, починаючи з 2025 року.

Перед цим влада Південної Кореї заявила, що до кінця 2024 року виділить Україні допомогу в розмірі \$300 млн, а в 2022 році Сеул надав Києву допомоги на загальну суму в \$100 млн, включаючи партії бронезилетів і касок для ЗСУ.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Президент Бразилії Лула да Сільва вважає, що саміт G20 не є належним місцем для обговорення російської війни проти України, для цього радше підходить Генеральна Асамблея ООН, на яку 19 вересня з'їдуться лідери держав та урядів з цього світу ([Укрінформ](#)).

(...) Він вкотре повторив, що Бразилія «не буде втягнута у війну», але має намір бути присутньою на мирних переговорах.

За його словами, ООН – це те місце, де можна буде посадити за стіл переговорів Президента України Володимира Зеленського та очільника РФ Володимира Путіна.

При цьому Лула не врахував, що стосовно Путіна Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт за його участь у насильницькому переміщенні українських дітей з окупованих територій, і президент РФ усіляко уникає закордонних поїздок, ставши по суті невиїзним.

Державний секретар США Ентоні Блінкен вважає, що Україна готова вести переговори з РФ, якщо російська сторона покаже свою зацікавленість у дипломатії ([Укрінформ](#)).

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Що стосується переговорів, то для танго потрібні двоє. І поки що ми не бачили жодних ознак інтересу до дипломатії з боку Володимира Путіна. Якщо ж він виявить інтерес, то, я думаю, українці будуть першими, хто вступить у переговори, а ми будемо одразу за ними.

(...) але вона має закінчитися на справедливих та стійких умовах, що відображають суверенітет та територіальну цілісність України.

«Чому ми чекаємо?» Джонсон звернувся з потужною промовою про Україну і заперечив можливість переговорів із Путіним ([Obozrevatel](#)).

Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон виступив на форумі «Ялтинської європейської стратегії» (YES) із різкою промовою на адресу Заходу. Він закликав допомогти Україні захищатися до повного звільнення її територій та наголосив, що мир за правління президента РФ Володимира Путіна неможливий.

Слова Джонсона були наведені на сайті форуму YES 10 вересня. За словами експрем'єра Британії, світ має довести, що цінності демократії та свободи працюють, а для цього Захід має допомогти Україні оборонятися від агресора, поки останній російський військовий не залишить її територію.

Найкращими гарантіями безпеки для України буде її членство в НАТО, вважає Борис Джонсон (...).

Джонсон також закликав Захід посилити санкції проти Москви та передати Україні арештовані 300 млрд доларів росіян на відновлення.

Більшість українців вірить, що ЗСУ зможуть звільнити всю Україну, та виступають проти переговорів — опитування ([Obozrevatel](#)).

Більшість українців вірить у те, що Збройним силам України вдасться звільнити усі окуповані території. При цьому багато опитаних не погоджуються з ідеєю проведення переговорів з країною агресором.

Про це стало відомо із дослідження Democratic Initiatives Foundation для Bild. Водночас 86% опитаних в Україні відкидають варіант, коли Україна відмовиться від частини своїх територій в обмін на вступ до НАТО.

У те, що ЗСУ вдасться звільнити Донбас та Крим, вірять 90% респондентів, не вірять — 7%.

Проти територіальних поступок в обмін на членство в НАТО виступають 86% опитаних, за 7%.

Домовлятися з агресором для припинення війни готові 30% респондентів, не готові 63%.

У Москві зробили заяву про переговори з Києвом ([Корреспондент.net](#)).

Прессекретар російського президента Путіна Дмитро Пєсков:

Зараз передумов для відновлення переговорів з Україною як не було, так і немає. Україні доведеться починати переговори з визнання тих реалій, що з'явилися з березня 2022 року.

(...) У нас немає прямих каналів для діалогу, цей діалог зараз марний, тому що там зараз ніхто не готовий сприймати будь-які аргументи. Там певний дефіцит лідерів, які готові переступити через командну систему, налагоджену в Північноатлантичному альянсі. Але згодом все змінюється. Ми сподіваємося, що згодом умови для відновлення цього діалогу буде створено.

Зараз практично всі європейські столиці вражені вірусом шаленої русофобії.

Якщо, крім військових бойових методів вирішення наших проблем, з'являться передумови для початку переговорів, ці переговори розпочнуться. Зараз таких передумов немає.

Зеленський заявив, що зараз поганий момент для переговорів з Росією ([Obozrevatel](#)).

Президент Володимир Зеленський вважає, що зараз поганий час для того, щоб розпочинати переговори з країною-агресором Росією щодо закінчення війни, яку вона розпочала на території України. Також він заявив, що морально готовий до того, що війна може бути тривалою.

Про це глава держави сказав в інтерв'ю виданню The Economist, опублікованому в неділю, 10 вересня. Він зазначив, що зобов'язаний, як і його команда, бути готовим до такого можливого розвитку подій.

Президент наголосив, що деякі партнери можуть сприйняти нещодавні труднощі України на полі бою як привід для того, щоб змусити країну до переговорів з Росією. За його словами, зараз «поганий момент, оскільки Путін бачить те саме».

Російський диктатор задумав виснажити Україну, але Росія сама по собі крихка, сказав Зеленський. Він додав, що у глави Кремля немає шансів перемогти у довгій війні.

(...) Український президент також категорично відкидає ідею компромісу із Путіним. Війна триватиме «доти, доки Росія залишатиметься на українській території», каже він. Глава держави переконаний, що угода, досягнута шляхом переговорів, не буде постійною.

Згортання допомоги Україні з боку союзників лише затягне війну, переконаний президент, і це створить ризики для Заходу «у його власному дворі». На думку українського лідера, неможливо передбачити, як мільйони українських біженців у країнах ЄС відреагують на те, що їхню країну покинули.

Екс-міністр закордонних справ прокоментував «фантазії» Путіна про переговори (УНІАН).

Дипломат не бачить, що сьогоднішня російська еліта або російське населення готові сприймати українців як рівних.

Незважаючи на заяви російського диктатора Володимира Путіна або міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова про те, що вони не виключають переговорів з Україною, на даному етапі ні Росія, ні сам Путін не змінив фундаментальні цілі щодо цієї країни.

Так в інтерв'ю УНІАН дипломат і колишній міністр закордонних справ України Павло Клімкін прокоментував слова Путіна про те, що «якщо США вважають, що Україна готова до переговорів, то нехай скасують указ Зеленського про їх заборону» (...).

«Треба уникати оманливих рішень»: Шольц оцінив перспективи мирних переговорів щодо України (Фокус).

На думку німецької канцлера, основою для майбутнього миру є виведення російських військ, оскільки мир без свободи і справедливості називається пригніченням і диктатурою.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц має слабку надію на швидке та мирне врегулювання російсько-української війни. Попри те, що часом вдається залучити ключових гравців до перемовин, Німеччина не повинна відвертатися від щоденної жорстокості війни. Про своє бачення перспектив мирних переговорів німецький канцлер розповів на міжнародній зустрічі громади Святого Егидія 12 вересня, передає Deutsche Welle.

Шольц наголосив, що Німеччина повністю підтримує мирний план президента Володимира Зеленського та вимогу українців на справедливий мир, спираючись на принципи територіальної цілісності та незалежності, що закріплені Статутом ООН.

Водночас канцлер застеріг від оманливих рішень, які є мирними лише за назвою, адже «світ без свободи називається пригнобленням, а світ без справедливості — диктатом».

(...) За його словами, для Німеччини є сенс продовжувати зусилля в переговорному процесі, оскільки це чинить тиск на Росію, але для цього потрібен час, якого, на жаль, не так вже й багато.

(...) Шольц упевнений у тому, що як фундамент для будь-якого миру Москва має усвідомити, що йдеться про виведення російських військ. Тоді з'явиться можливість для переговорів, і український уряд візьме в них участь.

Путін заявив, що Росія не відмовлялася від переговорів щодо України, і згадав чутки про «добровольців» із КНДР ([Obozrevatel](#)).

Кремлівський диктатор Володимир Путін стверджує, що Росія нібито не відмовлялася від переговорів щодо повномасштабної війни проти України. Після нещодавньої зустрічі з главою КНДР Кім Чен Ином президент РФ назвав «нісенітницею» набір північнокорейських добровольців на «СВО».

Із відповідними заявами лідер країни-агресора виступив 15 вересня на пресконференції в Сочі (РФ), проведеній разом із незаконно обраним президентом Білорусі Олександром Лукашенком. Диктатора процитували пропагандистські ЗМІ.

Він стверджує, що для участі у війні проти України вже записалося 300 тисяч російських добровольців.

При цьому окупанти, як запевнив Путін, «фіксують на полі бою іноземних інструкторів» ЗСУ. Мовляв, російські війська беруть іноземців у полон (...).

Тему про переговори з РФ можна поховати, Шольц «забив останній цвях», – Світан ([УНІАН](#)).

Навіть розмови про переговори з агресором «можуть закінчитися досить плачевно» для тих, хто підніме цю тему.

Військовий експерт Роман Світан впевнений, що канцлер Німеччини Олаф Шольц «забив останній цвях у кришку труни переговорів з РФ, заморожування конфлікту або будь-що інше до виходу на держкордон».

Експерт наголошує, що будь-яка інформація про майбутні переговори або схилення Києва до переговорів поширюється ворогом (...).

Президент РФ Володимир Путін не прагне переговорів у класичному розумінні, а має на увазі виключно один із трьох сценаріїв ([Укрінформ](#)).

Таку думку висловив радник керівника Офісу Президента України Михайло Подоляк мережі X (колишній Твіттер).

У дописі Подоляк закликав міжнародну спільноту не реагувати на брехливі розмови РФ про «переговори». (...) Один з таких сценаріїв, за словами радника глави ОП, передає натиснути на Україну та змусити її капітулювати, заморозити конфлікт до наступного етапу.

Якщо це не вдасться, другий сценарій має забезпечити Росії оперативну паузу, аби ще більше озброїти свої війська та продовжити вчиняти воєнні злочини, наголосив Подоляк.

Коли ж не вийде й це, є третій сценарій, аби уникнути програшу РФ та трансформаційної революції й «не втратити обличчя», заявив він (...).

Плани повоєнного відновлення України

У Дар'ївській громаді Херсонщини запрацювала «Армія відновлення» ([Укрінформ](#)).

На деокупованій території Херсонщини, у Дар'ївській громаді, запрацювала «Армія відновлення», це проєкт започаткований обласним центром зайнятості.

«У Дар'ївській громаді запрацювала «Армія відновлення». Це проєкт, покликаний залучити безробітних до виконання суспільно корисних робіт та відбудови населених пунктів», - йдеться у повідомленні.

Безробітні займаються розбором завалів та відновленням пошкоджених будинків, благоустроєм територій, розвантаженням вантажів, а також допомогою людям з інвалідністю й людям похилого віку.

«Армія відновлення» частково вирішує й проблему безробіття. Зараз вже 12 мешканців громади працевлаштовані.

Проєкт започаткований у вересні Херсонським обласним центром зайнятості.

На Чернігівщині відкрили рух мостом через річку Снов ([Укрінформ](#)).

На Чернігівщині відкрили міст через річку Снов, один із наданих французькою гуманітарною місією; міст забезпечить пряме сполучення обласного центру з північними громадами.

«Новий міст через річку Снов на Чернігівщині забезпечить пряме сполучення обласного центру з північними громадами – Новгород-Сіверським, Сосницею та Меною», - йдеться в повідомленні Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури.

Споруджений міст – третій та найбільший із наданих Україні французькою гуманітарною місією (CDCS). Збірна металева конструкція була виготовлена за індивідуальними параметрами у Франції. Там же на неї одразу нанесли шар дорожнього покриття.

Підготовчі роботи з монтажу мосту розпочалися взимку. Окрім спорудження мостового переходу, будівельники відремонтували під'їзні шляхи до нього, встановили всі засоби для безпеки дорожнього руху, металеве бар'єрне огороження, знаки, нанесли розмітку.

У Мінвідновленні зауважують, що новий міст дозволить забезпечити стабільний рух вантажівок до Чернігова, адже тепер немає потреби їхати 100 км в об'їзд.

У Литві хочуть кошти від штрафів за невиконання санкцій направляти на реалізацію проєктів з відновлення України ([Цензор.НЕТ](#)).

Кабінет міністрів Литви схвалив поправки до закону, що передбачає використання коштів від штрафів, отриманих за недотримання міжнародних і національних санкцій, на відновлення України.

Законопроект, поданий литовським Міністерством закордонних справ, передбачає, що кошти перераховуватимуть до Фонду співробітництва з метою розвитку і використовуватимуть для реалізації проєктів, пов'язаних із відновленням України.

У ньому також ідеться, що бюджетні кошти, отримані від конфіскації, надходять до цього фонду.

«Такий крок продемонстрував би тверду прихильність Литви наданню підтримки Україні, яка страждає від російської агресії, і сприяв би зусиллям міжнародного співтовариства щодо забезпечення фундаментального принципу, згідно з яким агресор повинен компенсувати завдані ним збитки», – йдеться в супровідному листі проєкту. Для того, щоб документ остаточно набув чинності, його має схвалити Сейм Литви.

Згідно з кодексом про адміністративні правопорушення, порушення міжнародних санкцій або обмежувальних заходів, запроваджених литовським законодавством, карається штрафом у розмірі від 200 євро до 6 тис. євро.

Фінансування проєкту відбудови за принципом «краще, ніж було» скоротили на €1,5 мільярда ([Укрінформ](#)).

Голова Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури Мустафа Найєм:

Протокол засідання уряду від 1 вересня 2023 року щодо зменшення на 1,5 млрд грн (фінансування, - ред.) для реалізації експериментального проєкту, який було надіслано нам. Згідно з цим протоколом, ми звернулись до всіх адміністрацій по всіх регіонах, де розташовані експериментальні проєкти, щодо врахування і надання додаткової інформації.

За його інформацією, кошти з проєкту запропонували направити на захист об'єктів критичної інфраструктури протягом цієї зими.

Начальник Харківської ОВА Олег Синєгубов:

Ми знаємо, що є організаційні питання у Агенції відновлення щодо реалізації цього проєкту, і про це потрібно говорити відверто і чесно. І визнавати свою спроможність щодо таких проєктів.

Україна та Південна Корея підписали угоду про кредити на відбудову ([Цензор.НЕТ](#)).

Україна і Республіка Корея підписали угоду щодо кредитів від Фонду економічного розвитку і співробітництва (EDCF), яка сприятиме реалізації ключових проєктів повоєнної відбудови.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Під час візиту в присутності Президента Володимира Зеленського Україна й Республіка Корея підписали угоду стосовно кредитів від Фонду

економічного розвитку і співробітництва (EDCF), яка сприятиме реалізації ключових проєктів повоєнної відбудови нашої держави

Під час зустрічі Шмигаль обговорив із Вон Хі Рьоном і представниками корейського бізнесу широкий спектр питань, зокрема шляхи поглиблення співпраці між країнами, конкретні напрями і проєкти відновлення, у яких досвід корейських компаній стане в нагоді.

Він окреслив пріоритети відбудови: енергетика, гуманітарне розмінування, відновлення житла.

Більше мільярда гривень виплатили в рамках програми «Відновлення (Укрінформ)».

Народна депутатка України Олена Шуляк:

Наразі в активній фазі надзвичайно важлива програма для українців, яка стосується компенсації за знищене і пошкоджене житло.

За словами народної депутатки, перший етап програми минув дуже активно, і вже виплачено «більше мільярда гривень на поточні і невеликі ремонти».

Водночас голова партії «Слуга народу» поінформувала, що з 15 вересня починається велика компенсаційна програма, яка передбачає отримання грошей, цільових або житлових сертифікацій тими громадянами, які наразі мають знищене житло.

«На сьогодні ми бачимо 510 тисяч інформаційних повідомлень, а це 510 тисяч сімей, у кого знищене або пошкоджене майно. Це надзвичайно величезні цифри», - зазначила вона.

Шуляк поінформувала, що багато заявок вже схвалено, і люди в Харківській, Київській та в інших областях вже роблять ремонти, готуються до опалювального сезону.

Вона зауважила, що лише в Києві задоволено понад 700 заявок громадян.

Корейський бізнес допоможе з відбудовою України - у Києві підписали документи (Укрінформ).

Україна і Республіка Корея домовилися про розробку проєктів з відновлення інфраструктури із залученням корейського досвіду високих технологій та інвестицій корейського бізнесу.

Відповідної домовленості досягнуто під час спільного Форуму співпраці.

Корейську делегацію, яка перебуває з візитом у Києві, очолює міністр земель, інфраструктури та транспорту Республіки Корея Вон Хі-рьонг. Серед представників бізнесу - очільники Samsung, Hyundai, Hanwha Solutions, Yooshin та Posco. Українську сторону представляли очільники Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України, а також Київської та Миколаївської обласних військових адміністрацій.

На полях форуму сторони обговорили старт спільних проєктів. Один із найбільших – розробка нового Генерального плану та транспортної моделі Київщини. Окремо розроблятиметься проєкт водовідведення та очищення стічних вод для міста Буча.

Україна і Корея підписали також меморандуми про співпрацю за різними напрямками:

Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України – Корейська корпорація з інфраструктури та розвитку міст (KIND), у якому затверджується намір Корейської корпорації з інфраструктури та розвитку міст за кордоном співпрацювати;

Миколаївська обласна державна адміністрація Миколаївська ОВА – HD Hyundai Construction Equipment за яким Hyundai надасть будівельне обладнання Миколаївській ОВА;

Ощадбанк – Корейська корпорація з інфраструктури та розвитку міст за кордоном (KIND) у якому затверджується намір Корейської корпорації з закордонного розвитку міст співпрацювати з українським Ощадбанком.

Ще один пріоритетний напрямок – розвиток залізничного сполучення, зокрема розширення та розвиток мережі швидкісних поїздів класу «Інтерсіті». Сторони також обговорили потенційну співпрацю у сфері розвитку портів, аеропортів, поводження з відходами.

Коштом держбюджету реалізується 114 проєктів відновлення у 86 медзакладах ([Укрінформ](#)).

«Вже вдалося повністю відновити 403 об'єкти медзакладів, ще 417 об'єктів – відновлені частково. Наразі коштом держбюджету реалізується 114 проєктів у 86 медичних закладах на суму 4,2 млрд грн. Також залучено 314 млн грн фінансування з місцевих бюджетів», - йдеться у повідомленні Міністерства охорони здоров'я.

За даними МОЗ, ворог повністю зруйнував 190 об'єктів медзакладів та 1 436 об'єкти пошкодив. За оцінками, що були проведені Світовим банком за підтримки інших партнерів, потреби на відновлення української медичної інфраструктури на найближчі 10 років вже зараз складають 16,4 млрд доларів. Ця цифра продовжує зростати.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Лідери краї G20 на саміті прийняли спільну декларацію, в якій згадується Україна.

Президент США Джо Байден:

Ми також обговорювали жорстоку й неправомірну війну Росії в Україні. І в залі панувала належна згода щодо необхідності справедливого й тривалого миру, який підтримує принципи Статуту ООН та поважає суверенітет і територіальну цілісність.

Байден також підкреслив, що саміт підтвердив лідерство Америки та її відданість розв'язанню проблем, найважливіших для людей в усьому світі.

У цьому контексті президент США назвав, зокрема, інвестування в інклюзивне зростання та сталий розвиток, розв'язання кліматичної кризи, зміцнення продовольчої безпеки та освіти, а також безпеку глобального здоров'я.

(Укрінформ)

Лідери краї G20 на саміті прийняли спільну декларацію, в якій згадується Україна.

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Країни G20 у цій заяві відстоювали важливість територіальної цілісності, суверенітету — і це дуже зрозуміло. Я був у кімнаті, коли всі лідери говорили... з президентом Байденом, і з усього, що вони говорили, було дуже ясно, що вони не тільки хочуть, щоб ця війна закінчилася, але вони хочуть, щоб вона закінчилася на справедливих і довгострокових умовах. І було також дуже ясно, що наслідки російської агресії відчуваються в усіх країнах G20, і в усіх країнах, що розвиваються.

Блінкен наголосив, що «G20 виступила як єдине ціле».

«Той факт, що ми маємо колективну заяву, знову ж таки, що підтверджує важливість України, її територіальну цілісність і суверенітет, говорить багато про що», - наголосив він.

(Укрінформ)

Директор ізраїльської розвідки «Моссад» Давід Барнеа повідомив, що Іран має намір передати Росії ракети малої та великої дальності на додаток до БПЛА, які Тегеран продав Москві для війни в Україні.

За його словами, попередні спроби Ірану передати Росії ракети на тлі війни були зірвані.

«У мене таке відчуття, що скоро буде зірвано ще більше угод. Ми побоюємося, що росіяни передадуть іранцям натомість те, чого їм не

вистачає, сучасна зброя, яка безумовно поставить під загрозу наш мир і, можливо, навіть наше існування тут», — наголосив голова Моссаду.

(Укрінформ)

Генеральний секретар Ради Європи Марія Пейчинович-Бурич:

Декларація (саміту РЄ у травні – ред.) в Рейк'явіку закликала до широкої відповідальності та до конкретних кроків. Це включає створення Реєстру пошкоджень в Раді Європи, для фіксації втрат та руйнувань, що були скоєні Росією. За чотири місяці до створення Реєстру вже долучилися 44 особи з трьох континентів, є виконавчий директор, секретаріат, і друга зустріч цієї конференції відбудеться тут (у Ризі – ред.) завтра. Вона прийме важливі рішення, зокрема, про утворення Правління, що буде невдовзі діяти в Гаазі, а також Офісу в Києві.

Вона наголосила, що Реєстр пошкоджень, який створюється під егідою РЄ, є першим та необхідним кроком до будь-якого майбутнього механізму компенсацій. Швидкість, з якою створюється цей Реєстр, а також фінансові внески від країн-членів з цією метою, демонструють рішучість Ради Європи, яка готова надати власну експертизу та ресурси для забезпечення відповідальності російського агресора.

Це, за словами Пейчинович-Бурич, також стосується позиції РЄ щодо створення Спеціального трибуналу по злочину агресії проти України. Рада Європи має брати участь у відповідних консультаціях та переговорах, та надати конкретну експертну та технічну допомогу.

«Наші зобов'язання є абсолютними. Ми маємо абсолютну рішучість, щоб допомогти владі України забезпечити ефективність власної судової системи, з урахуванням викликів, перед якими вони постають. Ми робимо внесок у це через Спільний план дій щодо стійкості, відновлення та відбудови України. Цей Спільний план має на меті забезпечити незалежність та ефективність судової та правоохоронної систем, із повною повагою до прав людини.

(...). Ми відчуваємо жах від приголомшливої практики вивезення українських дітей у Росію та у Білорусь, та підтримуємо всі заходи, щоб ці злочини були розслідувані, і щоб злочинці були покарані», - заявила Марія Пейчинович-Бурич.

Вона зауважила, що в рамках Ради Європи був створений спеціалізований комітет, він визначив коло ризиків, яким піддаються вивезені українські діти, включаючи позбавлення свободи та вилучення з власних родин, а також недостатнє піклування та негідне поводження в місцях утримування.

«Цей комітет направив термінові питання до Російської Федерації, яка все ще є учасником (європейських конвенцій), і має виконувати свої зобов'язання. Ми також, за запитом України, створили дорадчу групу по дітям, яка допоможе обмінюватися інформацією між країнами-членами щодо правових та політичних рамок для захисту дітей з України. Європейські

країни, які приймають у себе дітей-біженців з України, мають бути здатними відповісти на потреби цих дітей», - зазначила генеральний секретар РЄ.

(Укрінформ)

Верховний комісар ООН з прав людини Фолькер Тюрк:

Вихід Російської Федерації з Чорноморської зернової ініціативи в липні та атаки на зернові об'єкти в Одесі та в інших місцях знову призвели до різкого підвищення цін у багатьох країнах, що розвиваються, зробивши право на їжу далеко недосяжним для багатьох людей.

(Укрінформ)

Президент Парламентської асамблеї Ради Європи Тіні Кокс:

Війна в Україні ніколи не має стати «нормальністю». Ми маємо ніколи не забувати, що в Україні кожного дня страждають та помирають люди, та зробити все, що в наших силах, щоб зупинити цю війну, відновити територіальну цілісність та національний суверенітет України, повною мірою відповісти на наслідки російської агресії, та і забезпечити справедливість для всіх її жертв. Перший крок у цьому напрямку вже був зроблений. Це створення міжнародного Реєстру пошкоджень, як частини широкої системи відповідальності за порушення міжнародного права в результаті агресії.

ПАРЄ закликала до створення Реєстру пошкоджень, разом із владними структурами України, в жовтні 2022 року. Через 8 місяців ми маємо детальні плани та резолюції у цій справі. Ми запропонували, щоб такий реєстр був утворений шляхом укладання багатосторонньої угоди між всіма державами, що є близькими за переконаннями, в Європі та за її межами, за підтримки міжнародних організацій, включаючи європейський Союз... Реєстр має містити записи свідчень та перелік пошкоджень, втрат та поранень, щоб були спричинені для всіх фізичних та юридичних осіб в Україні, а також для держави Україна.

За його словами, створення такого Реєстру пошкоджень та руйнувань могло б стати лише першим, але важливим кроком до запровадження ефективної та цілісної системи для притягнення Росії до відповідальності за її злочинні діяння в Україні. На наступних етапах може бути створена міжнародна комісія, з повноваженнями переглядати та надавати законну силу наданим скаргам. Для сплати компенсацій за успішними поданнями має бути створений спеціалізований фонд, який, наприкінці, має наповнюватися тими, хто спричинив агресію, а саме – Російською Федерацією.

«ПАРЄ, і Рада Європи в цілому, мають відігравати провідну роль у встановленні та в управлінні цим механізмом компенсацій... Якщо ми будемо залишатися єдиними навколо України та зобов'язань, прийнятих у Рейк'явіку, ми допоможемо встановити справедливість для українців, а також відповідальність для Російської Федерації за багаточисельні порушення міжнародного законодавства з права людини та міжнародного гуманітарного права», - заявив Тіні Кокс.

(Укрінформ)

РФ провела т.зв. «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Ми рішуче відкидаємо цю нову марну спробу Росії легітимізувати або нормалізувати свій незаконний військовий контроль і спробу анексії частини українських територій, що були засуджені в Резолюції ГА ООН, прийнятій 12 жовтня 2022 року. Це є ще одним явним порушенням міжнародного права, включно зі Статутом ООН, незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України.

Боррель підкреслив, що ЄС не визнає і не визнаватиме ані проведення цих так званих «виборів», ані їхні результати, а політичне керівництво Росії та особи, причетні до їхньої організації, понесуть відповідальність за ці незаконні дії.

Високий представник відзначив, що незаконні «вибори» відбулися в умовах примусової та незаконної видачі Росією паспортів, у тому числі дітям, примусового переміщення та депортації, масових і систематичних порушень прав людини, а також залякування та посилення репресій щодо українських громадян з боку Росії та нелегітимно призначеної влади на тимчасово окупованих територіях України.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок відвідала у Києві центр допомоги дітям, яких повернули з РФ:

Я все ще під враженням від тих розмов, які я вела з дітьми в цьому центрі. Мова йде про дітей – молодих людей – і просто перехоплює подих від того жаху, що дітей просто забрали зі шкіл або з дитячих будинків, відвезли в чужу країну, що вони пройшли промивання мізків, щоб бути налаштованими проти своєї країни.

Вона підкреслила, що їй як матері дуже важко уявити, наскільки тяжко було дітям.

«Доля цих дітей ще раз показує, що в Путіна немає морального компасу. Він щодня порушує правила міжнародної спільноти і правила людського співіснування. Тому я закликаю тих, хто досі не може чітко сказати, хто є злочинцем: “Дивіться на ці злочини і на цих дітей! Їх повернення – це перший крок до миру”. Це треба зробити негайно», – наголосила міністр.

(Укрінформ)

Міністр розвитку і технологій Польщі Вальдемар Буда:

Я маю повноваження видати таке розпорядження, яке на національному рівні блокуватиме імпорт до Польщі. І я без вагань використаю цей інструмент цього тижня, у п'ятницю чи суботу, якщо не буде такого рішення Європейської комісії.

Він підкреслив, що Польща підтримує транзит збіжжя до третіх країн «коридорами солідарності», але не допустить дестабілізації внутрішнього ринку країни.

([Укрінформ](#))

Заступник генсека НАТО Мірча Джоане:

Немає жодних ознак того, що Російська Федерація має намір напасти на країну-члена НАТО Румунію чи будь-яку іншу державу. І це є результатом потужності і сили нашого союзу. Ми є першим елементом стримування. Очевидно, що коли за кілька сотень метрів або за кілька кілометрів від вашого будинку, ви чуєте шум війни, очевидно, що це викликає у вас хвилювання, і очевидно, що це викликає тривогу. Я це розумію. Але немає ніякого ризику для Румунії, що вона буде втягнута в конфлікт або він пошириться на Румунію.

Щодо частин безпілотників, знайдених на території Румунії, Джоане сказав, що немає жодних ознак наміру Росії завдати удару по Румунії.

«Очевидно, що Румунія проводить розслідування. І я переконаний, що в майбутньому все буде з'ясовано і представлено громадськості. Отже, перш за все, це не є навмисною атакою. Моє послання, як румуна, полягає в тому: будьте впевнені, що НАТО вживає усіх заходів для забезпечення захисту усього свого простору, в тому числі і Румунії», - сказав Джоане.

([ЛІГА.Новини](#))

Лідери країн G20 на саміті прийняли спільну декларацію, в якій РФ не називається агресором.

Міністр фінансів США Джанет Єллен:

США не вважають, що ці формулювання якимось чином послаблюють позицію Великої двадцятки щодо України.

У комюніке члени G20 засудили територіальні надбання силою та напади на цивільне населення та інфраструктуру, одночасно закликавши до дотримання міжнародного права. Україна та Росія при цьому не згадувалися.

Єллен вказала, що, «очевидно», було складно знайти формулювання, яке б задовольнило США та інші країни: «Але ми відчували, що нам потрібні сильні формулювання, сильна мова, і це було по суті дуже сильно», – додала міністр фінансів США.

([Укрінформ](#))

Лідери країн G20 на саміті прийняли спільну декларацію, в якій РФ не називається агресором.

Прем'єр-міністр Канади Джагін Трюдо:

Якби це залежало лише від мене, декларація була б більш жорсткою. G20 - надзвичайно розрізнена група, ми багато зробили, аби текст був настільки жорстким, наскільки можливо. (...). Зараз важливо об'єднатися й

тиснути на держави, які не поділяють наші цінності, й ми продовжимо робити це.

(Укрінформ)

Лідери краї G20 на саміті прийняли спільну декларацію, в якій РФ не називається агресором.

Речник Держдепартаменту США Метью Міллер:

Насамперед, щодо заяви. G20 – це велика організація. Росія є членом G20, Китай є членом G20, отже до неї входять учасники, які мають різні погляди. Сам факт, що ця організація змогла оприлюднити заяву, яка закликає до поваги територіальної цілісності й суверенітету та зазначає, що ці принципи не повинні порушуватися, є надзвичайно важливою заявою, оскільки саме це стосується суті повномасштабного вторгнення Росії в Україну», - пояснив Міллер.

(Українська правда)

РФ провела т.зв. «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Міністр закордонних справ Литви Габріеліус Ландсбергіс:

Міжнародне співтовариство ніколи не визнає результати цих фальшивих виборів. Більше того, ті, хто сприяє їх організації, повинні отримати сильну і конкретну відповідь.

В заяві МЗС Литви також йдеться, що Литва підтверджує свою послідовну підтримку боротьби українського народу за свободу, суверенітет і територіальну цілісність та вимагає, щоб РФ негайно вивела свої сили з міжнародно визнаної території України.

(Укрінформ)

Лідер республіканської меншості у верхній палаті Конгресу США Мітч Макконнелл:

Допомога демократичному партнеру в захисті його суверенної території від неспровокованої атаки нашого спільного ворога, вочевидь, в інтересах Америки. Дозвольте мені підкреслити, що ми не захищаємо Україну від агресії. Це роблять самі українці.

При цьому він нагадав, що двоє найбільших противників Сполучених Штатів – Росія і Китай – оголосили про «дружбу без меж».

«Якщо ми не зможемо допомогти Україні зупинити Росію, є всі підстави вважати, що додасть сміливості і РФ, і Китаю», - застеріг республіканський лідер.

(Європейська правда)

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Польща не дозволить затопити нас українським збіжжям. Незалежно від того, яким буде рішення посадовців Брюсселя, ми не відкриємо наші кордони.

У передвиборчому ролику Моравецький сказав: «Коли нам потрібно було допомогти сусідам, ми відкривали свої серця і домівки. Поляки такі».

Але, як додав він, «коли доводиться боротися за польські інтереси, лише уряд "Права і справедливості" гарантує, що інтереси наших фермерів будуть захищені».

«Ми кажемо "ні" зриву польського аграрного ринку та завданню шкоди споживачам і виробникам. Саме наша жорстка позиція зупинила імпорту українського зерна на спільний ринок ЄС», – сказав Моравецький.

(Укрінформ)

РФ провела т.зв. «вибори» на тимчасово окупованих територіях України.

Міністерство закордонних справ Чехії засудило організацію Росією незаконних виборів на тимчасово окупованих територіях України:

Ми рішуче засуджуємо нелегітимні вибори, організовані Росією у незаконно окупованих областях України. Росія знову порушує норми міжнародного права. Чехія ніколи не визнає їх результати.

Наприкінці допису в МЗС додали, що Чехія буде підтримувати Україну «стільки, скільки буде потрібно».

(Укрінформ)

Виконувачка обов'язків посла, радниця-посланниця посольства Австрії в Україні Анна-Марія Штайнер зауважила, що для ЄС розширення – це «не лише бюрократична вправа, а справжня політична стратегія». За словами Штайнер, Австрія виступає за розширення ЄС і надає підтримку Західним Балканам у питанні євроінтеграції.

Водночас в.о. посла зауважила, що Австрія - за покрокову інтеграцію країн до ЄС, і ця позиція була сформульована ще до початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну.

«Таким був план для Західних Балкан, але мені здається, що схожий план має існувати і для України», - зазначила Штайнер.

У цьому контексті вона зауважила, що Україна як країна-кандидат на вступ до ЄС може стати частиною транскордонної мережі, брати участь у проєкті Horizon Europe, у наукових дослідженнях, поступово отримати доступ до європейських бюджетів залежно від досягнень у тій чи іншій сфері.

«Чого ми не хочемо - щоб наразі Україна отримала цей прискорений вступ до ЄС, поки Західні Балкани не можуть цього зробити. Ми розуміємо, що цей процес складний. Ми просто хочемо, щоб до всіх було однакове ставлення. Звісно, багато залежить від внутрішніх процесів, бо ким би ви не були – Північною Македонією чи Україною, - ви маєте розвиватися і досягати прогресу», - сказала в.о. посла Австрії.

Вона додала, що наразі австрійська сторона бачить величезну мотивацію до реформ в Україні, особливо після повномасштабного вторгнення.

«Ми всі чекаємо на звіт Єврокомісії (щодо виконання семи рекомендацій - ред.), щоб зрозуміти, що відбувається. Але ми вже бачимо, що Україна належить до європейської родини», - резюмувала Штайнер.

(Укрінформ)

Заступник постійного представника США при ООН посол Роберт

Вуд:

Після того, як Сполучені Штати викрили передачу переносних та інших ракет із КНДР російському угрупованню «Вагнер» у листопаді 2022 року, ми попередили, що Росія активно докладає зусиль, щоби придбати додаткові боєприпаси, у тому числі шляхом діалогу на рівні лідерів.

Він нагадав, що кілька резолюцій Ради Безпеки ООН забороняють усім державам-членам закуповувати зброю або пов'язані з нею матеріали у КНДР. Однак, за його словами, Росія прагне отримати значну кількість і різні типи боєприпасів для використання проти України та намагається для цього зблизити відносини з Північною Кореєю. Крім того, Москва і Пхеньян можуть домовитися про постачання сировини, яка допоможе діяльності оборонно-промислового комплексу Росії, зазначив дипломат.

Пхеньян, зі свого боку, може спрямувати отримані доходи на подальший розвиток незаконних програм зброї масового знищення та балістичних ракет, додав Вуд.

«Ми продовжимо виявляти, викривати та протидіяти спробам Росії придбати військову техніку у КНДР або у будь-якої іншої держави, яка готова підтримати війну РФ проти України. (...). Ми також закликаємо всі держави-члени нагадати Росії про її зобов'язання в Раді Безпеки й нагадати Росії, що будь-яка передача зброї між двома країнами порушить ембарго ООН на постачання зброї КНДР, за яке проголосувала сама РФ», - наголосив американський дипломат.

(Укрінформ)

РФ скликала засідання Ради Безпеки ООН для «засудження» західної військової допомоги Україні.

Заступниця Генерального секретаря ООН з питань роззброєння Ісумі Накаміцу зазначила, що надання допомоги ЗСУ здійснюється «в контексті повномасштабного вторгнення РФ в Україну, розпочатого 24 лютого 2022 року в порушення Статуту ООН та міжнародного права».

Вона нагадала, що велика частина інформації про постачання систем зброї і боєприпасів урядами доступна з відкритих джерел. Згідно з повідомленнями, ці поставки охоплюють важке звичайне озброєння, зокрема танки, БТР, літаки, вертольоти, артилерійські системи великого калібру, ракетні комплекси, безпілотники, а також дистанційно керовані боєприпаси, стрілецьку зброю, легкі озброєння і боєприпаси до них.

Водночас, наголосила Накаміцу, надходили повідомлення про передачу або планування передачі російським збройним силам зброї з-за кордону –

такої, як безпілотні літальні апарати і боєприпаси для використання в Україні.

«Зайве говорити, що будь-яка передача зброї має здійснюватися в рамках наявних міжнародно-правових і політичних рамок, включаючи відповідні резолюції Ради Безпеки ООН, – зазначила вона. – Будь-які можливі порушення відповідних резолюцій РБ, якими запроваджено санкції або обмежувальні заходи, викликають серйозне занепокоєння».

Накаміцу наголосила на важливості контролю за переміщенням зброї.

Для цього потрібні «прозорість, співпраця та обмін інформацією між державами-імпортерами, транзитерами та експортерами, а також конкретні заходи, такі як маркування та відстеження, ефективний облік та всебічна практика ведення документації, фізична охорона зброї та боєприпасів, заходи митного та прикордонного контролю, моніторинг та аналіз», зазначила заступниця генсека.

(...). ООН рішуче засуджує напади на цивільне населення та цивільну інфраструктуру та закликає до їх негайного припинення, сказала Накаміцу. Вона також вказала, що «міни та вибухонебезпечні залишки війни призвели до широкомасштабного забруднення земель, зробивши їх непридатними для сільського господарства та перешкоджаючи пересуванню».

[\(Укрінформ\)](#)

РФ скликала засідання Ради Безпеки ООН для «засудження» західної військової допомоги Україні.

Заступник постійного представника США при ООН посол Роберт

Вуд:

За належного використання проти військових цілей касетні боєприпаси є ефективним інструментом на полі бою для ураження піхоти, включно з укріпленими позиціями, а також проти легкоброньованих мобільних сил, що відповідає ситуації на місцях в Україні.

Він підкреслив, що касетні боєприпаси, які Сполучені Штати постачають Україні, перевірені на ефективність та розроблені таким чином, щоби максимально зменшити потенційне неспрацювання вибухових зарядів.

Водночас представник американської місії при ООН звернув увагу, що Росія від початку повномасштабного вторгнення в Україну застосовувала касетні боєприпаси, які мали надзвичайно високий рівень відмов.

[\(Укрінформ\)](#)

РФ скликала засідання Ради Безпеки ООН для «засудження» західної військової допомоги Україні.

Постійна представниця Великої Британії при ООН Барбара

Вудворд:

Росія вкотре зловживає Радбезом, намагаючись приховати свою відповідальність за звірства в Україні. Росія скликала це засідання в той

самий час, як лідер Північної Кореї Кім Чен Ин перетнув кордон КНДР і Росії для зустрічі з президентом Путіним.

За словами Вудворд, є незаперечні докази того, що Росія веде переговори про потенційні угоди щодо постачання значних обсягів кількох типів боєприпасів з КНДР для використання проти України.

«Це уособлює неприховане лицемірство, яке характеризує поведження Росії на міжнародній арені. У гонитві за зброєю Росія може порушити резолюції Ради Безпеки, за які сама проголосувала», - додала вона.

Вудворд нагадала, що внаслідок бомбардувань Росією українських портів і зернової інфраструктури знищено 280 тис. тонн зерна.

«Цього достатньо, щоб годувати 1 мільйон людей цілий рік. Коротше кажучи, Росія використовує тактику збанкрутілого агресора, який знає, що його збройні сили не можуть перемогти на полі бою, і замість цього шукає відчайдушні способи завдати болю цивільним особам і чинити тиск на міжнародне співтовариство», – зазначила вона.

Дипломатка наголосила, що Україна й далі отримуватиме підтримку з боку Великої Британії, необхідну їй для здійснення свого права на самооборону відповідно до міжнародного права та Статуту ООН.

«Ми пишаємося тим, що підтримуємо Україну», – додала вона.

[\(Українська правда\)](#)

Федеральний міністр закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Я звертаюся до нас і наших партнерів: ми повинні натягнути зимову захисну парасольку ППО над критичною інфраструктурою України.

З цією метою, додала вона, найближчими місяцями потрібно посилити систему протиповітряної оборони IRIS-T в Україні.

«Слід заохочувати партнерів до передачі наявних систем ППО на зимовий період – якщо необхідно, тимчасово», – додала Бербок.

[\(Укрінформ\)](#)

Лідер республіканців у верхній палаті Конгресу Мітч Макконнелл:

Сполучені Штати отримують безпрецедентну інформацію про те, як використовується наша зброя.

Він підкреслив, що це допомагає США покращувати власний бойовий арсенал, оскільки Вашингтон чи не найглибше за весь час взаємодії з партнерами має розуміння того, як застосовується американське озброєння.

«Збройні сили США також отримують унікальний погляд на ситуацію на полі бою та виклики, з якими стикаються українські сили», - зазначив законодавець.

У цьому контексті він зауважив, що Україна – не Ірак і не Афганістан, а «сучасна демократія, віддана інтеграції із Заходом».

Водночас сенатор звернув увагу на те, що в Україні відбуваються політичні зміни, зокрема, щодо ставлення до корупції: «Я не кажу, що

корупція зникла. Навіть у найгірших конфліктах або в найрозвиненіших демократіях людська природа залишається такою. Але змінилася калькуляція витрат. І надійні, незалежні антикорупційні органи добиваються змін».

Макконнелл також послався на враження групи сенаторів, які відвідали очолювану Вашингтоном штаб-квартиру в Німеччині. За його словами, американські законодавці «на власні очі побачили професійну багатонаціональну роботу з підтримки України та залишилися враженими».

Завдяки цим зусиллям «маємо безпрецедентне розуміння того, як майже 30 типів західних систем озброєння й транспортних засобів використовуються Україною, часто аж до серійного номера», - підсумував лідер республіканців.

([ЛІГА.Новини](#))

Канцлер Німеччини Олаф Шольц заявив, що Україна захищається від «імперських владних фантазій» диктатора Володимира Путіна. За його словами, ніхто в Європі не хоче миру так, як українці.

«Щодня вони захищають свободу, свою батьківщину, своє життя від імперських, засліплених історією владних фантазій володаря в Кремлі. Мирний план, що просувається президентом Зеленським у всьому світі, чітко висловлює це прагнення миру», — сказав Шольц.

Він зазначив, що керівництво Росії має бути готовим до справжніх переговорів для відновлення миру.

«Пошуки миру повинні починатися з цієї реальності», — наголосив канцлер.

([Укрінформ](#))

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Ми всі знаємо, що сьогодні ніхто в Європі так не прагне миру, як українці. Щодня вони захищають свою свободу, свою батьківщину, своє життя від імперських, засліплених історією владних фантазій володаря у Кремлі. Мирний план, який президент Зеленський просуває по всьому світу, чітко виражає це прагнення до миру.

Німеччина, підкреслив канцлер, повністю підтримує вимоги України щодо справедливого миру, який поважає принципи Статуту ООН і територіальної цілісності та незалежності.

Зі свого боку Німеччина підтримує українців, у тому числі постачаючи зброю.

«Це рішення далось нам непросто – і ми не робимо його легким для себе. Саме тому, що ми знаємо ефективність зброї, яку постачаємо, ми тісно координуємо роботу і завжди дуже ретельно вивчаємо, що необхідно в поточній ситуації», - заявив глава уряду ФРН.

Він зауважив, що така позиція не змінює його переконання: закон має долати насильство, а не навпаки. Все інше означало б визнання права

сильнішого. Століття колоніальної експлуатації та воєнного руйнування навчили людство, куди веде цей шлях.

«Ми продовжуватимемо підтримувати Україну в її праві на самооборону стільки, скільки буде потрібно. Я вважаю, що це необхідно не лише з політичного та стратегічного погляду, а й з точки зору етики миру», - наголосив Шольц.

За словами Шольца, саме захист свого існування від агресора є передумовою, аби у незалежній, вільній Україні відновився мир і «щоб керівництво Росії було готове до справжніх переговорів. Пошуки миру повинні починатися з цієї реальності, підсумував німецький лідер.

([Укрінформ](#))

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Ми допоможемо Україні збудувати майбутнє, відбудувати сучасну та заможну країну. І ми можемо чітко бачити це майбутнє. Ця палата (Європарламенту – ред.) голосно промовила: майбутнє України – в нашому Європейському Союзі. Майбутнє Західних Балкан - в нашому Європейському Союзі. Майбутнє Молдови - в нашому Європейському Союзі. І ми знаємо, наскільки важливою перспектива (членства – ред.) в ЄС є для дуже багатьох людей у Грузії

Вона нагадала, що лише цього року ЄС вже виділив Україні допомогу у 12 мільярдів євро, що допомогло їй сплачувати заробітні плати та пенсії, забезпечувати роботу лікарень, шкіл тощо. ЄС збільшує обсяги виробництва снарядів з тим, щоб відповісти на негайні потреби України.

«Але при цьому ми дивимося вперед. Саме тому ми запропонували додаткові 50 мільярдів євро впродовж наступних чотирьох років для (підтримки – ред.) інвестицій та реформ», - додала Урсула фон дер Ляєн.

Вона ще раз наголосила, що ЄС буде поряд з Україною на кожному кроці її шляху та в її боротьбі так довго, як це буде необхідним.

([Українська правда](#))

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Ми знаємо, що це нелегкий шлях. Вступ до ЄС ґрунтується на заслугах – і комісія завжди буде відстоювати цей принцип. Це вимагає наполегливої праці та лідерства. Ми бачимо, яких великих успіхів досягла Україна з моменту надання їй статусу кандидата. І ми бачимо рішучість інших країн-кандидатів у проведенні реформ.

([Цензор.НЕТ](#))

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Наша мета полягає в тому, щоб Україна не просто вижила, але й процвітала як динамічна, успішна демократія.

Держсекретар додав, що завдяки надзвичайній хоробрості та стійкості українського народу та підтримці з боку партнерів «війна Путіна продовжує залишатися стратегічним провалом Росії».

«Українці можуть самі писати своє майбутнє», – висловив упевненість Блінкен.

Крім того, він додав, що завдяки партнерству у протистоянні російському вторгненню в Україну країни НАТО покращили власні сили стримування та оборони, посилили східний фланг та збільшили інвестиції в оборону для вирішення нових викликів.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус поскаржився, що останніми тижнями питання щодо Taurus йому ставили десятки разів і чимало його нервує:

Ви знаєте, що рішення ще не ухвалено... Коли рішення буде прийняте, про це буде оголошено.

Пісторіус не став називати, які власне моменти німецька сторона вивчає при розгляді питання, але не став спростовувати такі перелічені в запитанні до нього аспекти як, зокрема, корегування дальності польоту, перепрограмування таким чином, щоби ракети не могли бути застосовані на території РФ тощо.

«Частково так, як ви сказали, інше я буду тримати при собі», - зазначив чиновник. Він підтвердив, що ведуться переговори з американськими партнерами.

Міністр також зауважив, що всі говорять про Taurus як про зброю, яка стане «геймченджером», тим, що змінить правила гри. Таку думку він не поділяє.

Набагато більш актуальними міністр вважає поставки систем ППО і боєприпасів, насамперед 155-мм калібру і Німеччина робить все можливе для прискорення процесів виробництва та ремонту, але деякі речі просто потребують часу: зокрема виробництво танку Leopard і САУ – від 20 до 26 місяців. Пісторіус зауважив, що при передачі озброєнь партнери повинні враховувати не лише інтереси України, але й, у першу чергу, свої власні.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони ФРН Борис Пісторіус:

Підтримка України є очевидним і відчутним знаком нашої ролі та відповідальності в європейській і міжнародній безпековій архітектурі, які змінюються.

Він переконаний, що Німеччині вже час перебирати на себе роль лідера, але не одноосібно, а як сильний і надійний партнер у сильному альянсі. Цього від ФРН чекають партнери й це відповідає інтересам самої держави.

До відповідальності відноситься, за словами політика, міцно стояти на боці України, разом з міжнародними партнерами та союзниками. Стільки, скільки потрібно.

Міністр запевнив, що Німеччина кожного дня займається питаннями підтримки України, яку Путін не припиняє тероризувати, грубо порушуючи міжнародне право та витираючи ноги о міжнародний мирний порядок. Ця війна є нападом на європейську безпекову архітектуру, повторив політик.

«Не має бути сумніву, що це не має зійти йому з рук. Протилежне мало б важкі наслідки не лише для України, але для нас у Європі... Тому ми не маємо права припиняти підтримку України», – підкреслив глава Міноборони ФРН.

(...). Пісторіус зізнався, що його дратує, коли він читає певні коментарі в ЗМІ, в яких вимагають початку мирних переговорів, відмови України від Криму та «пари регіонів на сході» в обмін на обіцянку росіян, що вони «більше не будуть робити нічого поганого».

[\(ЛІГА.Новини\)](#)

Міністр оборони Естонії Ханно Певкур:

Спільна відповідальність лідерів — забезпечити підтримку України, попри те, що війна триває майже 600 днів.

Він зазначив, що Україні потрібна ця допомога, а Естонія віддала понад 1% свого ВВП на військову допомогу Україні та передала всі свої гаубиці.

«Ми можемо зробити більше, багато країн можуть зробити більше», – сказав він.

[\(Укрінформ\)](#)

Відбулася зустріч Путіна та Кім Чен Ина.

Постійна представниця США при ООН Лінда Томас-Грінфілд:

Мені немає чого сказати крім того, що це свідчить, у якому відчаї перебуває Росія, що вони втягуються у відносини з КНДР.

Томас-Грінфілд озвучила свій коментар на тлі заяв Путіна про те, що після його переговорів із північнокорейським диктатором Росія і КНДР мають певні «перспективи» у сфері військово-технічного співробітництва двох країн, які стали міжнародними вигнанцями.

[\(ЛІГА.Новини\)](#)

Голова генерального штабу Чехії Карел Ржека:

Кремль діятиме все менш передбачувано і залишиться серйозною загрозою для Заходу навіть після того, як зазнає поразки в Україні.

На його думку, за ситуації, що склалася на фронті, «найближчим часом жодна зі сторін не зможе досягти заявлених цілей».

«Можливо, це триватиме досить довго, тому важливо, щоб ми продовжували підтримувати українців упродовж тривалого часу», – сказав він.

Ржека зазначив, що хоча Чехія вже передала ЗСУ як військову допомогу боєприпаси, танки, бронемашини, ракетні установки і гаубиці, вона ще має на складах зброю, яка може стати в пригоді Україні.

«Ми вивчаємо наші запаси, плани та концепції та намагаємося визначити, що ще ми можемо надати. У нас все ще є дещо, включно з важкою технікою», – сказав він.

([Цензор.НЕТ](#))

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Кінцева мета є подвійною. Насамперед, звичайно, це відмовити Росії в будь-якому стратегічному успіху в Україні, бо якщо ми цього не зробимо, то, як я вже говорив, це стане відкритим запрошенням для агресорів звідусіль.

У цьому зв'язку він підкреслив, що Росія вже зазнала невдачі у своїх намаганнях стерти Україну з карти, покінчити з її ідентичністю як незалежної країни, а також приєднати її до РФ. Тож, тепер, за словами Блінкена, де саме будуть проведені кордони, залежить, головним чином, від самих українців, які продовжують свій контрнаступ.

«І ми прагнемо підтримувати їх (українців – ред.), щоби максимально збільшити їхню здатність повернути решту території, яку захопила Росія», – зауважив Блінкен, додавши, що російській агресор досі контролює близько 17% території України.

([Цензор.НЕТ](#))

Міністр оборони Італії Гвідо Крозетто:

Як відомо, контрнаступ проти російських військ не прогулянка в парку. Сподіваюся, що в досить короткі терміни - найближчі 7–8 місяців — може бути спроба закінчити війну в Україні... Потрібно, щоб Росія припинила бомбардування України хоча б на один день.

Він додав, що умовою для будь-якої дипломатії має бути припинення вогню з боку Москви, а метою гіпотетичних переговорів — «відновлення міжнародної законності».

([Цензор.НЕТ](#))

Речник Держдепу США Метью Міллер:

Ми ще не бачили повної картини цієї зустрічі і не знаємо, якими будуть її результати, але коли бачиш, як Кім Чен Ин обіцяє надати повну, безумовну підтримку так званій «священній боротьбі» Росії за захист своїх безпекових інтересів, що, звісно, не є тим, що вона робить у війні проти України, це, звісно, викликає занепокоєння.

Міллер сказав, що у США є підстави вважати, що Путін і Кім Чен Ин обговорювали військові поставки. Водночас те, що Росія звертається по допомогу до КНДР, показує, як розв'язана проти України війна розвивається для Кремля.

«Півтора року тому Володимир Путін розпочав цю війну, думаючи, що він збирається відновити славу Російської імперії, провалився у всіх своїх максималістських, імперіалістичних цілях, а тепер, через півтора року, втративши десятки тисяч російських солдатів і витративши мільярди і мільярди доларів, він благає Кім Чен Ина про допомогу», - сказав речник Держдепу, додавши, що США запровадять санкції як проти РФ, так і проти Північної Кореї «без вагань».

([Цензор.НЕТ](#))

Глава МЗС Чехії Ян Ліпавський:

Якщо Україну змусять ухвалити рішення, яке вона не прийме, Захід втратить її, і біля наших кордонів буде 40-мільйонна нація, яка почуватиметься зраженою. Ми не хочемо просто відкласти війну. Ми хочемо покласти край здатності Росії розширюватися на схід силою.

Чеський дипломат заявив, що формулі Зеленського "вдалося пережити" початковий етап: Китай, Саудівська Аравія, Бразилія та Південна Африка тепер готові взяти участь у дебатах, за винятком Росії.

«Я не кажу, що вони схилиються до нашої позиції, але ми принаймні ведемо діалог», - сказав він.

Ліпавський зазначив, що деякі країни, які вагалися на ранніх етапах, наближаються до позиції Заходу. Багато «прагматичних міркувань» не хочуть приєднуватися до все більш ізольованої Росії. Інші відчують невдоволення агресією Москви в Чорному морі та виходом з угоди, яка гарантувала постачання зерна, сказав він.

([Укрінформ](#))

Новопризначена міністр закордонних справ Японії Йоко Камікава засудила вторгнення Росії в Україну і пообіцяла зберегти жорсткі економічні санкції проти РФ.

Водночас Камікава зазначила, що у питаннях, які Японія і РФ мають вирішувати як країни-сусіди, наприклад щодо квот на вилов риби, Токіо виходитиме з національних інтересів.

Глава МЗС також заявила, що для Японії важливо підтримувати відвертий діалог із Китаєм, щоб послабити напруженість і поліпшити двосторонні відносини, та пообіцяла вибудовувати конструктивні й стабільні зв'язки з Пекіном.

([Цензор.НЕТ](#))

Президент Литви Гітанас Науседа:

Тепер нам належить докласти максимум зусиль, і я дуже сподіваюся на співпрацю Республіки Польщі з тим, щоб на Вашингтонському саміті ми змогли допомогти зробити ще один крок уперед і, можливо, дати «зелене світло» членству України в НАТО.

Він додав, що ухвалений у Вільнюсі текст – це максимум того, чого його учасники змогли досягти. Він також висловив переконання, що політичні зобов'язання Європейського Союзу і НАТО щодо підтримки України достатні.

(Укрінформ)

Із санкційного списку ЄС виключили кількох громадян РФ.

Речник ЄС Пітер Стано:

Я не буду вдаватися у деталі щодо кожного індивідуального випадку, тому що рішення щодо санкцій завжди приймаються у багатьох країнах-членах та за процедурою, яка є конфіденційною. Від початку війни ми включили в санкційний перелік понад 1800 осіб і установ, за результатами перегляду із цього списку на сьогодні вилучені десять із них. Причини дуже різні - починаючи від смерті особи або правових причин, коли ці особи довели Раді ЄС і країнам-членам, що вони більше не відповідають критеріям для застосування санкцій.

Він нагадав, що ЄС застосував 11 пакетів санкцій у зв'язку із російською агресією проти України, які завжди містять перелік осіб і установ, що визначаються на основі певних критеріїв. Кожен санкційний пакет регулярно переглядається.

У цьому разі країни-члени під час перегляду дійшли висновку, що немає правових причин для того, щоб ці особи перебували далі у санкційному переліку, заявив речник ЄС.

(Укрінформ)

Депутати Бундестагу від трьох партій правлячої коаліції – «лібералка» Марі-Агнес Штрак-Ціммерманн, «зелений» Антон Гофрайтер і «есдек» Андреас Шварц написали відкритого листа канцлеру Олафу Шольцу та міністру оборони Борису Пісторіусу із закликом до підтримки України.

«Зокрема, Україні потрібні системи крилатих ракет Taurus, які є на озброєнні Бундесверу, щоб саме послабити російське військове матеріально-технічне забезпечення», – йдеться у листі. Як зазначається, представники українського уряду під час особистих розмов запевнили авторів листа в тому, що ця система озброєння буде використовуватися лише на території України.

«Ми не бачимо причин сумніватися в цьому зобов'язанні», – зауважують депутати.

Німеччина, на їх переконання, також повинна продовжувати постачати засоби протиповітряної оборони, боєприпаси, госпітальні матеріали та захищені транспортні засоби, особливо бойові танки та бронетранспортери. Водночас, йдеться у листі, особливого значення набуває забезпечення витривалості українських військ.

«Це вимагає, зокрема, запасних частин для систем, які вже були поставлені, і підтримки в ремонті цих систем», - зазначається у листі.

Підтримка з боку німецької промисловості також має бути скоординована та вдосконалена, пишуть депутати, які бачать успіхи українського контрнаступу.

([Цензор.НЕТ](#))

Речник ЄС Пітер Стано:

Ми рішуче засуджуємо не лише російську агресію проти України, а й тих, хто підтримують Росію у її діях. Ми закликаємо Північну Корею припинити надання будь-якої підтримки – політичної або будь-якої іншої - для неоімперіалістичної війни Росії проти України. Звичайно, ми засуджуємо найрішучішим чином не лише агресію РФ проти України, а також будь-кого, хто підтримує Росію в цій війні. Будь-які подібні дії зустрінуть належну відповідь, як це було з Іраном у зв'язку із його підтримкою злочинної російської агресії проти України. Тому ми готові слідкувати за ситуацією та реагувати в разі потреби.

Він додав, що у ЄС продовжують спостерігати за ситуацією та «готові вживати заходів, якщо вони будуть необхідні».

Коментуючи нещодавню зустріч президента РФ з північнокорейським лідером, речник ЄС зауважив, що було цікаво спостерігати за зустріччю цих двох лідерів, які фактично руйнують власні країни: один виснажує свою державу, другий посиляє громадян на безглузду смерть під час військової агресії проти України.

«Зустріч цих осіб свідчить, що Росія поглиблює зв'язки з такими режимами, як північнокорейський, що є одним з найбільш ізольованих у світі й на який накладена ціла серія міжнародних санкцій і санкцій ООН. Це лише підкреслює ізоляцію Росії та її відчай. І це також засвідчує ефективність наших санкцій і політичних заходів проти Росії з метою забезпечити її міжнародну ізоляцію», - заявив Стано.

([Укрінформ](#))

Заступниця речника Пентагону Сабріна Сінгх:

Так, надання будь-якого типу боєприпасів (Росії – ред.) призведе до подальшого продовження війни.

Вона підкреслила, що Путін і РФ залишаються в ізоляції на тлі продовження російської війни в Україні. Тож, зауважила вона, «Росія зараз перебуває у досить відчайдушному становищі та шукає підтримки з боку Північної Кореї».

За її словами, США досі не бачили, щоби Москва й Пхеньян оголосили б про офіційну угоду після зустрічі лідерів.

«Однак це те, за чим ми, безумовно, стежимо і чого очікуємо», - зауважила Сінгх.

Вона додала, що таким чином будь-яка країна, яка підтримує неспровоковану війну Росії в Україні, «безпосередньо бере участь у вбивстві

невинних українських цивільних, офіційних осіб і тих, хто перебуває на полі бою».

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

Україна негайно потребує далекобійних ракет... Мені це більш ніж зрозуміло, наскільки важливо звільнити людей на сході України.

Але вона ухилилась від прямої відповіді, коли Німеччина може ухвалити рішення і чи може спільне зі США оголошення відбутися наступного тижня, коли український лідер буде, як планується, в Сполучених Штатах.

Вона зазначила, що ФРН тісно та довірливо співпрацюють з цього питання зі Сполученими Штатами Америки, отже рішення залежить великою мірою і від них, як це було в питаннях постачання інших високотехнологічних систем озброєнь.

«Це питання потребує довіри, взаємності», - підкреслила дипломатка, додавши, що «диявол завжди криється у деталях».

Глава МЗС визнала, що британці, французи вже поставили свої ракети, але наголосила на тому, що «німецька система – абсолютно інша, вона особлива, дуже сучасна».

«Найкраще ми зможемо підтримати Україну лише працюючи рука об руку – Європа, США та інші країни. Це відповідає інтересам усіх у цьому світі. Якби Путін досяг успіху зі своєю агресією, це був би інший світ, ... ми маємо запобігти цьому разом», - сказала Бербок.

([УНІАН](#))

Прем'єр-міністр Румунії Марчел Чолаку:

Атаки російських безпілотників на порти поблизу Румунії є явною ознакою того, що Росія не хоче, щоб Румунія продовжувала інвестиції в порти на Дунаї і Констанці.

Зараз йдеться про війну між диктатором Володимиром Путіним і суверенною та незалежною демократією.

Диктатор не може виграти цю війну.

Ми повинні підтримати Україну в експорті її зерна. Протягом найближчого місяця ми постараємося збільшити обсяг перевезень через Румунію з двох до чотирьох мільйонів тонн. Тому Румунія вклала значні кошти в порти на Дунаї і Констанці. Атаки російських безпілотників на порти поблизу Румунії є явною ознакою того, що Росія не хоче, щоб Румунія продовжувала ці інвестиції. Ми запровадимо систему попередження про безпілотники для прикордонних районів, щоб румунське населення було набагато швидшим та краще поінформованим. НАТО також залучено.

Потрібно подумати про механізм в Комісії ЄС, щоб зерно з України пропонувалося в пріоритетному порядку, особливо для країн Африки.

Політичне лобіювання можна було б здійснювати саме в тих країнах, які купують зерно у Росії. Але, звичайно, ми повинні запропонувати альтернативи.

Деякі країни запросили виключення, коли мова йде про покупку російського газу. Я можу це зрозуміти з економічної точки зору, але з моєї точки зору це помилка. Румунія давно засвоїла урок і тому незалежна від російського газу. Вже тиждень Республіка Молдова також незалежна від російського газу. Тож завжди є рішення, навіть для складних економічних проблем. Ось чому я вважаю, що було б правильно, якби ми заборонили продаж російського газу або російських товарів в ЄС і демократичні держави.

Потрібно повністю заборонити експорт російського газу в Європу.

Заборонити! Тому що є дуже велика різниця між тим, що ми втрачаємо, а саме невеликим комфортом, і тим, що відбувається в Україні. Ви також повинні мати на увазі, що насправді станеться, якщо Російська Федерація переможе. Хіба ми не створимо можливість для таких людей, як Путін, розмножуватися в інших державах Європи? Я вважаю, що ЄС готується до повної незалежності від російського газу, навіть якщо ціни на газ будуть вищими протягом певного періоду часу.

(Укрінформ)

Голова комісії Сейму Польщі у закордонних справах Радослав Фогель:

Цього рішення (про ембарго на українське зерно – ред.) не уникнути: його прийме або Єврокомісія, або Польща з іншими країнами, або лише Польща. Однак хочу підкреслити, що це рішення не означає повної заборони на експорт збіжжя, оскільки й надалі відбуватиметься його транзит через територію Польщі.

Водночас політик підкреслив, що польська сторона «рішуче налаштована на збереження і спрощення можливостей для здійснення цього транзиту» За його словами, Варшава й надалі підтримуватиме збільшення транзиту українського збіжжя і закликає Єврокомісію фінансово підтримати транзит через територію Польщі, Словаччини, Румунії.

«Ми маємо суперечку в одному з секторів наших відносин, але її фундаментом не є якийсь злий умисел з боку Польщі, адже Польща допомагала Україні й продовжуватиме це робити», – наголосив депутат Сейму.

Він підкреслив, що поява великих обсягів українського зерна на ринку є «серйозною загрозою для польської економіки, й уряд країни мусить на це реагувати, дбаючи про інтереси Польщі й польського фермера».

«Але це не є якимсь ворожим кроком щодо України, а виключно справа захисту польського ринку. І весь час треба пам'ятати, що за цієї ситуацією стоїть Росія. (...) ця домовленість між нашими країнами потрібна. Польща сподівається на розуміння з боку України, що дії Варшави не спрямовані

проти Києва. Польські політики діють в інтересах Польщі, а українські – в інтересах України. Якщо ми підійдемо до переговорів з усвідомленням цього, то можемо досягнути позитивного рішення. Не думаю, що ця заборона триватиме кілька років», – зауважив політик.

(РБК-Україна)

Лідери краї G20 на саміті прийняли спільну декларацію, в якій РФ не називається агресором.

Радник США з національної безпеки Джейк Салліван заявив, що він не отримав «будь-якої офіційної - або, по суті, неформальної - реакції від України щодо комюніке G20».

Салліван перерахував чотири ключові принципи декларації щодо України: «по-перше, першорядне значення територіальної цілісності та суверенітету; по-друге, заява про те, що для будь-якої країни є абсолютно неприйнятним застосування сили для порушення територіальної цілісності іншої країни; по-третє, напад на зернову та цивільну інфраструктуру має бути повністю заборонений; по-четверте, загроза чи застосування ядерної зброї у такому конфлікті має бути неприпустимою».

При цьому Салліван відкинув ідею про те, що у комюніке була «слабка» підтримка України. Представник Білого дому заявив, що ці чотири пропозиції є «потужними». Також він додав, що замість заяв про нейтралітет вони «справді говорять Росії - те, що ви робите, є неприйнятним».

(Укрінформ)

Голова Військового комітету НАТО адмірал Роб Бауер:

(...). Разом ми захищаємо набагато більше ніж фізичну безпеку. Ми захищаємо свободу, демократію, і суверенне право держав та народів визначати власну долю... Кожного ми надаємо підтримку нашим українським братам і сестрам в одностроях. Вони (українці, – ред.) воюють у війні безпрецедентного масштабу, у незвіданому доктринальному полі. Історичні книжки розкажуть, як Україна трансформувала сучасну війну. Вони рухаються вперед кожного дня, і кожен їх успіх, - це ще один крок до перемоги.

Він зазначив, що російські війська продовжують втрачати більше й більше позицій на тимчасово окупованих територіях, а сама Росія страждає від економічного впливу санкцій та дипломатичної ізоляції. Росія змушена співпрацювати із ненадійними міжнародними акторами та дедалі збільшувати власну залежність від них.

При цьому, за словами адмірала, російське керівництво все ще переконане, що воно зможе «перечекати» колективну рішучість українського народу та всіх, хто стоїть поряд з ним. Росія готувалася до цієї конфронтації протягом років, і зараз вона вдається до заходів, що є важкими для економіки та для населення країни, щоб відновлювати свої військові спроможності.

Водночас російська машина дезінформації продовжує спроби посіяти незгоду та розділ між Західними демократіями.

«Президент Путін хотів, щоб НАТО було розділеним, і здійснив всі можливі спроби для цього. Але ми зараз стоїмо поряд, більш об'єднані, ніж будь-коли. Ми об'єднані у переконанні, що верховенство права є однаковим для всіх, що конфлікти мають вирішувати через лінії зв'язку, а не на полі бою, і що право на самовизначення є невід'ємним. З першого й до останнього дня російської війни проти України, і також протягом багатьох й багатьох років після цього, ми будемо підтримувати Україну у її правомірному виборі на користь свободи й демократії. Ми будемо стояти поряд, щоб захистити все, що нам дорого», - підкреслив голова Військового комітету НАТО.

(Укрінформ)

Командувач Збройних сил Норвегії генерал Ейрік Крістофферсен:

Ми проводимо зустріч під час війни. Наші українські друзі воюють за свою рідну землю, за свободу, демократію та мир – за ті цінності, що є ми всі поділяємо та ставимо дуже високо.

Наш сусід Росія і президент Путін хотіли випробувати спроможності Альянсу. Нападом на Україну і водночас атакою на міжнародний порядок, заснований на правилах, вони досягли протилежного. Опір українців, їхня воля та стійкість вразили всіх нас. У Норвегії ми надаємо великого значення прагненню народу захищати себе. Це те, що ми бачимо, те, що українці роблять просто зараз. Ми стоїмо поряд із нашими українськими друзями.

(Укрінформ)

Федеральний міністр сільського господарства ФРН Джем Оздемір привітав скасування Комісією ЄС заборони на імпорту українського зерна та розкритикував держави, які ввели свої обмеження.

Політик заявив, що це рішення було правильним. Україні ще потрібна допомога, адже держава залежить від доходів від торгівлі зерном.

Водночас Оздемір розкритикував заяву Польщі, Угорщини та Словаччини про те, що вони будуть дотримуватися обмежень. За його словами, потрібен єдиний підхід Єврокомісії та всіх 27 держав-членів, усе інше грає на руку російському президенту Путіну і ставить під сумнів основні принципи внутрішнього ринку.

Реакція представників української громадськості

Зірка «Кріпосної» заявила про наміри вступити до ЗСУ і піти на фронт: її чоловік вже захищає Україну ([Obozrevatel](#)).

Українська актриса театру та кіно Дар'я Легейда зізналася, що щодня думає про те, аби поповнити лави ЗСУ та захищати рідну країну зі зброєю в руках. Зірка серіалів «Кріпосна», «Сага» та інших запевнила, що готова до цього морально, проте вирушити на фронт дівчині не дозволяє здоров'я.

За словами Легейди, вона має серйозні проблеми з колінами, які на передовій можуть зіграти з нею злий жарт. Про це актриса розповіла в інтерв'ю Аліні Доротюк для її YouTube-каналу.

Артистка, як зізнається вона сама, буквально страждає від того, що не може бути на фронті і допомагати наблизити перемогу власними руками. Однак Легейда наголошує, що якщо з'явиться гостра необхідність взяти до рук зброю, вона закриє очі на проблеми зі здоров'ям і вирушить на передову (...). При цьому батько Дар'ї служить у Збройних силах України, захищає нашу країну на фронті, а зіркова дочка ним дуже пишається.

Крім того, чоловік актриси, а за сумісництвом її колега, зірка відомих фільмів та серіалів Дмитро Сова спочатку служив у територіальній обороні, а зараз проходить військову підготовку у лавах ЗСУ. Сім'я акторів активно волонтерить.

«Зібрали п'ять тисяч доларів на ЗСУ»: Настя Талпа з «Пари на мільйон» – про своє весілля ([Новий канал](#)).

Настя Талпа з «Пари на мільйон»:

Тепер у мене нове прізвище! Я – не Талпа, а Скальницька. І дуже пишаюся цим, – ексклюзивно ділиться з Новим каналом Настя. – Це весілля було святом моєї мрії. Ми планували його три місяці, зібрали всіх близьких людей. Також запросили зіркових гостей. Наприклад, гурт «ТІК», Антона Вельбоя, Аню Трінчер. І ще багато блогерів.

Ми влаштували благодійний аукціон! На ньому вдалося зібрати п'ять тисяч доларів на потреби ЗСУ, – зазначає Настя. – Інакше й бути не могло, адже розуміємо: якщо б не наші захисники, то ми не могли б святкувати своє весілля, та й взагалі жити. Тож таким чином вкотре показали свою вдячність українським військовим за те, що захищають країну і нас (...).

Підкорили Говерлу та зібрали кошти на ЗСУ: ветерани на протезах подорожували Карпатами ([Мета](#)).

Українські незламні ветерани на протезах подорожували Карпатами та підкорили Говерлу.

П'ятеро військових, які втратили кінцівки, протягом 5 днів йшли по Чорногірському хребту та збирали кошти на потреби бригад, у яких вони служили до поранень.

Ветерани зібрали 6 млн гривень для ЗСУ.

Патрульна з Дніпра передала на ЗСУ кошти, зібрані на своє лікування ([Львів1256](#)).

Патрульна поліцейська, яка постраждала під час смертельного затримання в Дніпрі, передала на потреби ЗСУ кошти, які для неї зібрали на лікування та допомогу адвокатів. Про це вона повідомила у соцмережах, передає Львівський портал (...).

Патрульна зазначила, що перерахувала кошти в Фонд «Повернись живим» на потреби Сил Оборони України.

Гроші на ЗСУ, а не на ремонти: тернополяни вийдуть на акцію протесту ([terminovo](#)).

Завтра, 14 вересня, о 17:30 у Тернополі під стінами Тернопільської міської ради відбудеться мітинг проти зайвих під час війни, на думку активістів, витрат бюджетних грошей на ремонти доріг, дворів бруківку, клумби тощо. Про це на своїй сторінці заявила волонтерка та організаторка мітингу Ольга Тимошенко (...).

Активістка каже, що ремонти можна робити лише в лікарнях, школах, садочках, у бомбосховищах та реабілітаційних центрах тощо, а все інше – лише під контролем суспільства та в режимі жорсткої економії. Щоб донести свою позицію до влади, тернополяни і збираються завтра.

До слова, подібні акції відбулись нещодавно і в інших містах України.

Гурт «Курган & Agregat» з Харкова зібрав понад 1,6 мільйона гривень на ЗСУ за три концерти ([ГВАРА МЕДІА](#)).

Концерти гурту пройшли у Києві та Львові.

Харківський гурт «Курган & Agregat» за два живих виступи у Києві та Львові зібрав 1,625 мільйона гривень на потреби Збройних сил України. Про це повідомив один з учасників гурту Аміл Насіров.

До цього гурт та керівник фонду «Повернись живим» Тарас Чмут за 7 донатів по 52 тисячі гривень на одній сцені виконали пісню «Уходиш» авторства «Курган & Agregat». Це відбулося під час благодійного стриму від «Підпільного стендапу», на якому збирали кошти для закупівлі рацій українським військовим. Тоді вони зібрали 364 тисячі гривень (...).

Заробляли гроші на ЗСУ, продаючи власноруч створені іграшки: у Калуші пройшов благодійний ярмарок ([Галка](#)).

У неділю, 10 вересня, вихованці гуртка «Умілі руки», який діє при парафії Зіслання Святого духа, що у Калуші, провели благодійний ярмарок на підтримку ЗСУ.

За словами організаторів, до процесу долучилися і парафіяни, які щедро підтримали талановитих дітей, і цим самим допомогли Збройним силам України.

Уже не вперше вихованці гуртка долучаються до такої волонтерської діяльності, практикуючи благодійні ярмарки.

Мер Луцька з початку повномасштабного вторгнення перерахував понад 600 тисяч на ЗСУ ([Волинська служба новин](#)).

Міський голова Луцька Ігор Поліщук перерахував 629 тисяч 424 гривні на потреби українських захисників.

Дев'ятирічна Софія Собко з Хмельниччини обрізала волосся, щоб допомогти бійцям Збройних сил України ([Суспільне.Новини](#)).

Дев'ятирічна Софія Собко, з Кам'янця-Подільського, що на Хмельниччині відрізала 50 сантиметрів волосся, аби допомогти іншим. З її волосся — зроблять перуки для онкохворих дітей, а отримані кошти дівчина уже передала на потреби фронту.

(...) За 50 сантиметрів відрізаного волосся у салоні кам'янчанка Софія отримала п'ять тисяч гривень, чотири — дівчина уже перерахувала на потреби фронту.

До благодійництва у родині Собко долучаються не вперше, каже її мати. Неодноразово вона з донькою ходила плести маскувальні сітки для військових та відправляла солодощі й одяг для ЗСУ.

На мистецькому заході у Боратинській громаді зібрали понад 700 тисяч гривень на ЗСУ ([Луцьк.Район](#)).

У Боратинській громаді 10 вересня відбувся головний благодійний мистецький захід року – «ARTилерія», що зібрав сотні відвідувачів.

Захід розпочали хвилиною мовчання на знак вшанування пам'яті загиблих захисників України, зокрема, жителів Боратинської громади. Важливою подією для громади стало нагородження мешканця села Городище Ігора Кримчука державною нагородою — медаллю «Захиснику Вітчизни».

(...) Важливу роль у зборі коштів для захисників відіграв благодійний аукціон. Жителі громади виставляли на торги свої лоти, а переможну суму передавали до загального фонду.

Свій значний внесок до збору зробили і представники місцевого бізнесу.

Таким чином, завдяки спільним зусиллям мешканців громади та представників місцевого бізнесу вдалося зібрати 720, 8 тисяч гривень.

«Русаки будуть палать!» Дантес та українські стендапери заради ЗСУ переспівали Backstreet Boys і повернули всім 90-ті ([Obozrevatel](#)).

Українські гумористи на чолі з відомим співаком Володимиром Дантесом у складі гурту Badstreet Boys, що є алюзією на відомий колектив 90-х Backstreet Boys, творчо підійшли до запуску збору для військових. Артисти переспівали на актуальний лад культовий трек I Want It That Way.

Виконавці навіть спробували повторити кліп американських знаменитостей біля літака. Відео з'явилося в соцмережах українських артистів.

Зірки стендапу – Василь Байдак, Антон Тимошенко, Слава Кедр та Олег Свищ – з Володимиром Дантесом прагнуть зібрати 5 млн. гривень «на пташок». Щоб спонукати фанатів зробити донат, вони заспівали про те, як покалічать себе.

(...) Артисти оголосили збір «кохання і зітхання» на безпілотники «Валькірія», Shoolika МК6, Mavic та frv дрони.

Українці в коментарях заявили, що в захваті від задуму, кліпу та слів нового «шедевра» (...).

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Російській співачці Нетребко не місце на берлінській сцені – відкритий лист ([Укрінформ](#)).

Майже півтори сотні митців, науковців, експертів, активістів з різних країн і 38 громадських організацій направили відкритого листа до мера Берліна Кая Вегнера, сенатора Джо Чіало та директора Берлінської державної опери Маттіаса Шульца з проханням скасувати виступи російської оперної співачки Анни Нетребко в Берлінській державній опері з 15 вересня.

Це буде перша після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну поява в Берліні названої оперної співачки, яка неодноразово і відкрито виступала у минулому як прихильниця диктаторського та нелюдського режиму нинішньої Росії, йдеться у листі. В ньому наводяться численні конкретні приклади такої підтримки російського режиму, зокрема, згадується поява Нетребко в 2010 році в сукні з промовистим написом «На Берлін!».

«Досі вона жодного разу чітко не дистанціювалася від своєї давньої підтримки російського президента, а лише сказала, що її поведінку «неправильно витлумачили», - йдеться у листі.

«Співпраця Берлінської державної опери з таким артистом – це не лише відсутність солідарності з українцями, це також образа для всіх людей, які хочуть, щоб німецькі культурні діячі зайняли чітку позицію проти російської імперської війни проти України. Ця війна стосується нас усіх, вона загрожує не лише Україні, а й демократичному світу та європейському світопорядку», - пишуть автори листа.

Вони нагадують, що культура неминуче пов'язана з політичним планом Путіна, що мистецтво та культура ніколи не бувають «аполітичними», і Анна Нетребко є чудовим тому прикладом. Росія використовує не лише власну багатовікову культуру, а й своїх відомих сучасних діячів у політичних цілях у боротьбі із «Заходом». За допомогою своєї так званої «м'якої сили» Росія поширює свої наративи та позиції в інших демократичних країнах.

«Діалог» із митцями, які дозволяють себе запрягти в російський режим та його імперську місію, неможливий і не бажаний. Це не діалог, а відсутність солідарності з усіма людьми і країнами, які вже пережили російський імперіалізм... Запрошувати Анну Нетребко до участі у великих публічних заходах означає легітимізувати в публічному дискурсі людей, наближених до керівництва країни, яке роками чинить злочини проти людяності, і які сьогодні від них не відмежувалися», - підкреслюють підписанти.

Більшість європейців підтримують допомогу Україні та санкції проти РФ (Укрінформ).

Результати соціопитування статистичної служби Eurobarometer засвідчили триваючу широку підтримку європейцями заходів Євросоюзу у відповідь на російське вторгнення в Україну.

86% респондентів схвалюють те, що ЄС продовжує надавати гуманітарну підтримку людям, які постраждали від війни, 77% погоджуються приймати в ЄС людей, які тікають від війни, 71% підтримують введення економічних санкцій проти Росії.

Близько двох третин європейців, відповідно 67% і 65%, вважають, що ЄС має підтримувати шлях України до євроінтеграції та її інтеграцію до єдиного ринку.

Нарешті, 65% виступають за фінансову та економічну підтримку України, а 57% вважають, що ЄС має закупляти й постачати військове обладнання для України та навчати українських солдатів.

Опитування Flash Eurobarometer про виклики та пріоритети ЄС у 2023 році було проведено в 27 країнах-членах між 24 та 31 серпня 2023 року. 26 514 громадян ЄС були опитані онлайн.

У Грузії з'явився пам'ятник Герою України Олександрю Мацієвському (Укрінформ).

В столиці Грузії Тбілісі встановили пам'ятник Герою України Олександрю Мацієвському, якого російські загарбники розстріляли після слів «Слава Україні!».

Пам'ятник встановили на приватній території Інституту трансплантації волосся з ініціативи засновника клініки доктора Акакія Цілоسانی. Автор скульптури - Іраклій Деканозішвілі.

Іноземні лікарі провели в Україні 145 надскладних операцій за програмою Co-Pilot (Укрінформ).

Програма Co-Pilot фонду RAZOM з 2016 року організувала роботу в Україні 5 медичних місій, під час яких провідні американські та канадські хірурги долучалися до надання допомоги пораненим і постраждалим унаслідок війни.

Проектний менеджер програми RAZOM Health благодійного фонду «Разом для України» Олена Теряєва:

З 2016 року, за весь період роботи проекту Co-Pilot, ми привезли в Україну більш ніж 100 професійних лікарів і медичних працівників з Америки і Канади. Вони зробили 245 операцій. І для нас є дуже важливим, що до цих місій приєдналися 120 українських хірургів, які підвищили свою кваліфікацію. Наші місії працюють у 20 партнерських клініках України в Дніпрі, Києві, Львові, Івано-Франківську, Ужгороді.

Вона додала, що благодійний фонд працює і в напрямку надання необхідного обладнання, ліків, засобів гігієни постраждалим лікарням, навчання персоналу.

«По-перше, це передача медичного обладнання, потужних генераторів цивільним лікарням, медпрепаратів, виробів медичного призначення, гігієнічних наборів для пацієнтів лікарень, навчання і надання стипендії управлінським медичним командам на спеціальному тренінговому курсі з менеджменту. Також ми закупаємо фільтрувальні станції води для критично важливих закладів охорони здоров'я Херсонської області, портативні ультразвукові апарати для військових медиків і навчаємо їх працювати з цими апаратами», - сказала Теряєва.

Крім того, додала вона, фонд забезпечує роботу мобільних амбулаторій в Донецькій і Харківській областях, аби мешканці деокупованих територій мали доступ до первинної медичної допомоги.

Власник Calvin Klein і Tommy Hilfiger вийшов із бізнесу в Росії (Укрінформ).

Американська компанія Phillips-Van Heusen Corporation (PVH), яка володіє брендами Calvin Klein і Tommy Hilfiger, залишила ринок Росії.

PVH передала місцевий підрозділ топменеджеру, який перейменував компанію і, очевидно, продовжить керувати її локальними точками.

На думку експертів, подібна угода дає змогу іноземним компаніям формально піти з російського ринку, зберігши при цьому можливість для повернення.

Зірка серіалу «Секс і місто» зустрілася з українськими біженцями у Молдові (Укрінформ).

Американська акторка Крістін Девіс, відома за роллю у серіалі «Секс і місто», яка також є послом доброї волі ООН, зустрілась у Кишиневі із біженцями з України.

Американська акторка Крістін Девіс:

На мене справила глибоке враження дивовижна сила, яку виявили українські біженці в Молдові. Ніхто не планує ставати біженцем, і, незважаючи на розпачливий досвід залишення своєї домівки, а іноді й близьких, багато хто з них знову буде своє життя в Молдові. Ці зміни були б неможливими без доброти народу Молдови, який прийняв українських біженців, виявивши до них співчуття та підтримку, на які вони заслуговують.

Київ і Берлін підписали угоду про партнерство (Укрінформ).

Столиці України та Німеччини – Київ та Берлін – підписали угоду про партнерство. На знак важливості співпраці міст і солідарності німецьких партнерів з українцями відбулася також церемонія проходження мерів Києва та Берліна через Бранденбурзькі ворота.

Мер Києва Віталій Кличко:

Берлін – місто свободи. І сьогодні мер міста Кай Вегнер символічно продемонстрував, що Київ, Україна будуть завжди вільними і будуть частиною європейської родини.

Експертні оцінки

(Українське радіо)

Військовий експерт, засновник БО «Реактивна пошта» Павло Нарожний:

(...). «Лінія Суровікіна» буде прорвана. Це лише питання часу. Я не казатиму, що це два-три тижні. Оцінка приблизно місяць. Це станеться. У ворога була повністю порушена логістика. У них великі проблеми із артилерією, з підвозом боєприпасів, з ротацією особового складу. Далі за цією лінією оборони у них є укріпрайони навколо, скажімо, міста Токмака. Чи треба нам штурмувати цей район? Чи треба проривати всі ці міста, коли їх можна просто оточити? Після прориву «лінії Суровікіна» справи підуть геть інакше: працюватимуть мобільні групи, пересуватимуться степами з величезною швидкістю, завдаватимуть удари в тил, флангами. Ситуація через місяць-півтора докорінно зміниться на фронті.

(...) важко сказати, коли почнуться дощі. А вони можуть початися як на початку жовтня, так і наприкінці листопада. Це питання часу, коли ми дійдемо до того моменту, коли не зможемо масовано використовувати важку техніку. А це не тільки танки, а й артилерія, самохідні артилерійські установки, буксирувальна артилерія, яка буде в'язнути в багнюці. Тоді все пересування буде відбуватися винятково асфальтованими дорогами. А їх там не так багато. Токмак, Мелітополь, Джанкой. Залізницею під час наступу ніхто пересуватися не буде. Після того, як почнуться дощі, відбуватимуться невеличкі тактичні пересування. Очікувати великого наступу після початку дощів не варто. Треба розуміти, як відбувається наступ: першою працює артилерія. Саме вона знищує укріплення та живу силу. Для роботи артилерії потрібно понад 50% буксирувальної артилерії та колісних САУ: «Цезар», «Богдана». Така техніка не зможе пересуватися перетнутою місцевістю. Навіть той самий «Хаймарс» не зможе проїхати багнюкою. Дуже ускладниться використання артилерії. Поки не знищені укріплення за допомогою артилерії, піхоті туди зайти буде рівнозначно самогубству. Піхота заходить після роботи артилерії.

(...). У нас набагато більше (ніж у Росії, – ред.) засобів: більше далекобійної артилерії. Якщо взяти середню відстань роботи російської артилерії, це вийде 24-25 км. Ми сміливо можемо працювати на відстані 40-80 км. Тут стоїть питання в кількості стволів. У ворога їх більше. Але не треба забувати, що артилерія, коли стріляє, вимагає величезних обсягів боєприпасів, які треба підвозити. Українська артилерія, не тільки ракетні війська, дуже успішно працюють по логістиці ворога. Ми постійно чуємо про вибухи складів. Ми бачимо, як знищуються у статистиці Генштабу вантажівки та автоцистерни. А це все потрібно для роботи саме артилерії і бронетехніки.

Тому я дуже оптимістичний щодо того, що ми постійно виносимо у промислових кількостях артилерійські та реактивні системи залпового вогню ворога.

(...). «Пелюстки» ставляться за допомогою віддаленого мінування: стріляє спеціальний реактивний боєприпас системи «Ураган», «Смерч». Він розкривається в повітрі і розсипає «пелюстки». Ворог таким чином може ставити і протитанкові міни, й іншого типу міни, і протипіхотні. Чи зможуть вони із такою ж швидкістю вручну розставляти протитанкові міни? Є на озброєнні у сухопутних військ, навіть в Україні, спеціальна машина, яка з величезною швидкістю розкидає і закопує міни. Це спеціальний засіб мінування. Чи зможуть вони це швидко зробити? Чи зможуть вони підвезти таку велику кількість мін? А мова йде про мільйони мін. Вони зараз не встигають підвезти артилерійські боєприпаси для того, аби зупинити український наступ. Я не впевнений, що у них буде ресурс для того, аби встигати все мінувати. Так, проблема із мінами буде і далі. Питання в тому, наскільки вона буде потужною? Я думаю, не така потужна, як на «лінії Суровікіна». Бо вони витратили приблизно півроку, щоби зробити ці мінні поля. Зараз у них такого часу і ресурсів вже немає.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Експерт з комунікації Андрій Загородський:

Вже другий рік в Україні працює концепція забезпечення системи національної стійкості, яка була розроблена РНБО і затверджена головою держави. Ця концепція визначає систему стійкості як комплекс дій на збереження функціональності суспільства і держави до, під час і після кризи. У концепції також відображено зміну загроз, які у нас були до широкомасштабного вторгнення.

Співзасновник Національної платформи стійкості та згуртованості Володимир Лупацій:

Україна зіткнулась з інтегрованими викликами, що включають в себе воєнну агресію, руйнування критичної інфраструктури, масове переміщення людей і зростання ризиків гуманітарної кризи. За оцінками міжнародних експертів, аналіз досвіду України дозволяє зробити крок до формування нових стандартів стійкості і перегляду тих підходів, які застосовувались у країнах ЄС і НАТО.

В одному з досліджень ми попросили респондентів обрати 5 суспільних інституцій, які є найбільш ефективні сьогодні. Перші три місця зайняли Збройні сили України, Президент і волонтери. А ось те, що викликає червону лампочку, це оцінка ефективності діяльності регіональних органів влади. Отже, стереотип, що в нас рівень довіри до регіональної влади більше, ніж до центральної, під час війни перевернувся. І це треба враховувати всім, у тому числі міжнародним донорам.

Головний операційний директор LetsData Ксенія Ілюк:

Інше дослідження, замовником якого виступила Національна платформа стійкості і згуртованості, присвячене аналізу місцевих Telegram-каналів. Свою увагу автори приділили 427 каналам у 17 населених пунктах.

Український голос є. Менше на окупованих територіях, більше – на деокупованих і прифронтових. Особливість проросійських каналів полягає в тому, що кількість контенту в них в рази більше, ніж на проукраїнських каналах. Висвітлення локальних справ йде майже похвилинне. Друга відмінність – в об'єднанні проросійських каналів між собою. Є дуже чіткі натяки на координацію як у наративах, так і у розгоні конкретних меседжів та інформаційних приводів. Тим не менш, попри величезну кількісну перевагу проросійських каналів українські голоси є дуже сильними, і є багато можливостей підсилення цієї стійкості, які ми знайшли в дослідженні.

Експертка Національної платформи стійкості та згуртованості Юлії Каплан:

У суспільстві є величезний запит на правдиву, об'єктивну інформацію від центральних і місцевих органів влади, а також експертів. Те, що ми бачимо у глибинних інтерв'ю, це готовність людей сприймати таку інформацію. Суспільство в цьому плані є доволі зрілим. Однак, коли розділили комунікацію та інформування, розділились і думки респондентів. Майже всі зазначили, що на початку повномасштабного вторгнення у перші 2-3 місяці телемарафон зіграв надзвичайно важливу роль в об'єднанні людей, орієнтуванні з боку влади в тому, що робиться, і зміцненні патріотизму. Але потім з'явилося більше джерел інформації – експерти, блогери, канали, і люди отримали змогу мати інформацію з іншою інтерпретацією. Їм стало не вистачати релевантності телемарафону реальному життю.

Соціальний психолог Олег Покальчук:

Інформаційні впливи ніколи не бувають самотійними. Вони завжди мають спільне з кінетичним простором і супроводжують щось. Якщо говоримо про Telegram, то його треба розглядати у парі з Facebook. Дискримінаційна політика у відношенні українського сегменту перетягує в Telegram, який називають територією свободи, де можна робити все. Тому люди там говорять більш відверто. Загальна частка класичної пропаганди зменшилася. Натомість збільшилася частка спеціальних інформаційних операцій. При цьому активно вживається українська мова на дуже високому рівні.

Будуть відкриватись нові «консерви» – агентура, яка маскуватиметься під загальнонаціональні тренди. Крім того, слід очікувати активізації в інформаційному просторі «хороших русских» і появи нових західних спікерів. Ну і нарешті корисні ідіоти. Як же ж без них. Корисний ідіот – людина, яка думає, що робить інформаційне зусилля на краще, а виходить на гірше. Таких людей полюбляє використовувати російська агентура. Вони

нічого не коштують, легко мотивуються, а тому вмикаються в операції під чужим прапором – так це називається у розвідувальному товаристві.

([Український кризовий медіа-центр](#))

Лабораторія законодавчих ініціатив представила дослідження «Становище українських біженців за кордоном та їхні плани щодо повернення в Україну», підготовлене за сприяння Інституту демографії і соціальних досліджень ім. Птухи НАНУ.

Аналітик Лабораторії законодавчих ініціатив Володимир Скрипець:

Більш за все людей на це рішення підштовхнули обстріли своїх населених пунктів. Так відповіли 34 % респондентів. Серед інших причин вони назвали шкоду психічному здоров'ю (33%), ракетні удари по сусідніх населених пунктах (21%) та окупацію (20 %).

Половина біженців виїхала разом з дітьми. Що стосується часу виїзду, то 80 % виїхали у 2022 році і лише 12 % за рік після цього.

Дослідження також аналізує умови перебування біженців за кордоном та ймовірність повернення їх додому. За спеціальною шкалою, ймовірність повернення до завершення війни становить 33 зі 100 балів, а після завершення війни – 66.

62 % респондентів вказали, що забезпечити належний рівень життя із поточним рівнем доходів легше за кордоном, ніж в Україні.

Завідувач сектора Інституту демографії і соціальних досліджень ім. Птухи НАНУ Олексій Позняк:

У своїх відповідях респонденти часто спираються на неповну інформацію стосовно майбутніх планів. Багато з тих, хто отримує соціальну допомогу, на рівні підсвідомості думає, що це триватиме вічно. Коли війна закінчиться і допомогу не надаватимуть, ці люди поведуться інакше. І навпаки, ті, хто зараз декларує повернення, за той час, поки триватиме війна, можуть знайти гідну роботу, і вірогідність їх повернення до України різко зменшиться.

([Цензор.НЕТ](#))

Заступник голови Української аграрної асоціації Мар'ян Заблоцький:

Мінфін пропонує з 1 жовтня 2023 року перераховувати весь ПДФО військових і силовиків в державний бюджет. Це — відкриття скриньки Пандори та невдала ідея з цілого ряду причин:

1. Велику частину цього ПДФО місцеві бюджети використовують на потреби військових на місцях. Благоустрій В/Ч, ремонт авто, дрони, екіпірування. Знаю голову однієї з громад, який переконав комбрига відкрити військову частину саме у нього. Взамін перший запропонував витратити майже весь ПДФО на покриття потреб цієї бригади. Також мені одразу

написали стурбовані хлопці, які отримували фінансування своїх "треба вже на вчора" за рахунок місцевих бюджетів, і тепер бояться його втратити.

2. В громад є додаткові витрати у зв'язку з розташуванням на їх територіях В/Ч. Потрібно більше коштів на комунальні заклади та інфраструктуру різних видів. Ну і, звісно, на дороги. До яких військова техніка не дуже поблажлива і ласкава. Додайте до цього всього майже неминучі прильоти, наслідки яких у прямому і переносному сенсі теж доведеться розгрібати місцевій владі.

3. Місцеві бюджети платять в центральний приблизно 13 мільярдів гривень ПДФО і 40 мільярдів гривень ЄСВ щороку. Отже, Мінфін може обрати певні професії і сказати, що з них не платяться податки в місцеві скарбниці? А чому тоді громади у відповідь не можуть заявити, що вони не хочуть платити податки з зарплат вчителів і лікарів у держказну? Тоді ще не факт, що Мінфін отримає той додатковий дохід у бюджет, на який розраховує.

4. Терміни. Попереджати громади, де розташовані В/Ч, за три тижні, що всі надходження застопоряться у наступному місяці — це дуже некоректно. Як це відбувається уже зараз: приходить до місцевого голови командир зі списком необхідного своїм хлопцям та дівчатам. А той розводить руками, мовляв, вибачай, друже, я не знаю, як з жовтня надходитимуть гроші, в якому обсязі і коли. Анонсувати подібні пропозиції можна лише паралельно з детальним планом, яким чином фінансуватимуться витрати громад та військових. Цього зроблено не було.

5. В цій дискусії взагалі випали громади, які втратили ПДФО, бо їх мешканців-чоловіків мобілізували. Наразі вони програють що в діючій ситуації, що в запропонованій Мінфіном редакції.

Моя позиція наступна: військове ПДФО повинне лишатися на місцях, але хоча б частина його має йти в громаду мобілизованого бійця чи бійчині.

(ЛІГА.Бізнес)

В.о.міністра аграрної політики в 2019 р., посол з особливих доручень МЗС України в 2022-23 р.р. Ольга Трофімцева:

15 вересня спливає термін дії обмежень, які були встановлені рішенням ЄК. При цьому Польща наполягає на тому, що навіть у разі не продовження з боку Брюсселя імпорتنих обмежень, уряд Польщі в односторонньому порядку збирається їх зберегти. Одночасно, згідно з останніми повідомленнями, та сама Болгарія готова зняти ці обмеження на імпорту української продукції. Позиції інших країн-сусідів поки що невідомі. Маю зазначити, що позиція самої Європейської комісії, а саме Директорату з питань сільського господарства та розвитку сільських територій, до минулого тижня залишалася досить розмитою, тоді як сам єврокомісар пан Войцеховський виступає, як це виглядає, за продовження заборони на імпорту до п'яти країн-членів деяких видів аграрної продукції з України.

На мою думку, будь-яка ескалація торгових і економічних відносин не є позитивним сценарієм для всіх учасників такого процесу, тому що втрачати через подібні дії будуть всі. З іншого боку, не реагувати на неправомірні дії когось з торговельних партнерів, тим більше коли вони порушують існуючі домовленості та угоди, наш уряд теж не може. Ми повинні захищати інтереси наших виробників, та ще й в такий важкий час. Водночас будь-які різкі кроки мають бути зроблені лише в тому випадку, коли інші можливості досягнення компромісу вичерпані, і з розумінням можливих негативних наслідків для нас же.

Окрім цього, я вважаю, що робити крок в напрямку підвищення градусу ескалації в тій чи іншій спірній ситуації варто лише у разі, коли у тебе як у держави, є в запасі ще «не зіграні козирні карти». Тому, звичайно, я виступаю в цій ситуації прибічником економічної дипломатії та спроб знайти спільну мову без застосування заборон, обмежень й інших подібних інструментів.

Поточні виклики з експортом українських агропродовольчих товарів до деяких країн ЄС не є винятком. З одного боку, ситуація показала, що нам не вистачає якісного, системного та професійного діалогу з усіма нашими країнами-сусідами у сфері АПК. І тут я вже згадувала про ідею пропозиції створення Східно-європейського аграрного клубу з метою спільних напрацювань у сфері майбутньої аграрної політики ЄС з урахуванням вступу України до цього блоку. З іншого, риторика щодо того, що ми великі, сильні, потужні й ефективні в АПК, і тому з нами мають рахуватись в країнах ЄС, не є дуже розумною чи ефективною з погляду будь-яких перемовин. Ми маємо позиціювати себе не як конкурента тим самим польським фермерам, а шукати ті точки дотику для спільного формування європейського аграрного майбутнього з нашими сусідами, партнерами і в недалекому майбутньому, нашими компаньйонами у найпотужнішому агропродовольчому блоці світу.

Ініціатива ЄС під назвою «Шляхи солідарності» допомогла Україні впоратись з критичною ситуацією, яка виникла навесні 2022 року після російського вторгнення і зупинки експорту зернових і олійних морськими шляхами, і залишається до сьогодні важливим альтернативним шляхом для нашого експорту. За даними ЄК, цей експортний маршрут дозволив Україні до сьогодні експортувати понад 40 млн т зернових і олійних з початку його роботи, або ж забезпечив близько 60% загального експорту українського АПК.

З перших тижнів роботи «Шляхів солідарності» між ЄС та Україною стало зрозуміло, що логістика й інфраструктура країн ЄС, як на кордоні, так і в портах, не готова до таких обсягів аграрної продукції.

Це дало змогу зрозуміти, наскільки потужні та високоефективні порти на узбережжі Чорного моря збудував наш агробізнес. Німецька залізниця, яка з самого початку брала активну участь в перевезенні товарів як з України в ЄС, так і у зворотньому напрямку (гуманітарні вантажі, наприклад), відразу

заявила, що зерновозів в достатній кількості немає в усьому ЄС. Саме проблема з логістикою та інфраструктурою для швидкої і ефективної перевалки зернових і олійних на кордоні та в портах для подальшого можливого експорту в треті країни за межі ЄС стала однією з наріжних для всіх учасників європейського аграрного ринку. На жаль, ми до сьогодні бачимо повільне реагування ЄК на ситуацію.

(З початку роботи «Шляхів солідарності» в травні 2022 року відбулося об'єктивне збільшення об'ємів експорту зернових і олійних у напрямку Польщі, Угорщини та інших Східноєвропейських країн, – ред.) і це об'єктивний процес реагування ринку: блокування морських шляхів вимагало пошуку нових шляхів транспортування зернових, мільйони тонн яких залишались на той момент на українських елеваторах ще з 2021 року. Якщо подивитись на цифри, то ми побачимо, що в довоєнному 2020/21 МР частка п'яти сусідніх країн в нашому агроекспорті була близько 2%, а вже в 2022/23 МР цей показник був на рівні 31%.

Світові ціни, попри очікування багатьох європейських фермерів, в 2022 році не підвищилися порівняно з осінню 2021-го, а знизились. Зокрема і тому, що ринки почали поступово адаптуватись до нової ситуації після суцільного шоку в перші тижні повномасштабного вторгнення Росії в Україну і блокади портів Чорного моря.

Фермери, які в Польщі переважно є мікровиробниками за українськими масштабами, вважаються досить впливовою виборчою силою, позиція якої враховується всіма політичними силами країни. Зважаючи на парламентські вибори в жовтні цього року, боротьба за голоси фермерів в Польщі стає дедалі запеклішою, а ігнорувати їх незадоволення, навіть якщо воно не має під собою підстав, чи є скоріше ірраціональним, ніхто не може собі дозволити. Тут нашим фермерам треба повчитися у сусідів підвищенню своєї ролі в політичних процесах держави.

Консультації та перемовини для пошуку компромісного варіанта підтримки України у питаннях аграрного експорту. На рівні ЄС обговорюються можливості виділення додаткових коштів на певні програми підтримки логістики українського зерна – наприклад, субсидування транспортування українського зерна.

Важливе значення має робота над спрощенням всіх процедур, пов'язаних з митним контролем продукції, а це містить і можливість спільної роботи українських і польських митників, перенесення фітосанітарних чи ветеринарних інспекцій задля прискорення транзиту територією Польщі тощо.

Український АПК має вибудовувати свою систему лобізму і постійного діалогу в Брюсселі як на рівні уряду, так і на рівні фермерів. Польща не хоче скасовувати свої імпортні обмеження? Але ж вона є членом ЄС, в якому торгіві політики – це прерогатива Єврокомісії. Що може бути зроблене для компенсації втрат українським аграріям? Які додаткові інструменти

підтримки експорту, переробної промисловості, розвитку технологій чи отримання необхідної сертифікації для доступу до ринків ЄС з готовою продукцією можуть бути використані у якості компенсації? Як ЄС може підтримати спільні інвестиційні проєкти не лише в Україні, але і в портах країн ЄС, якщо українські компанії захочуть інвестувати? На мою думку, подібні питання мають обговорюватися постійно як частина такого діалогу.

(Фокус)

Директор програми «Північна Америка» у Раді зовнішньої політики «Українська призма» Олександр Краєв:

Наразі продовжуються санкції задля системного стримування Росії. І це працює. До них додаються і санкції щодо Китаю. Але від Глобального півдня та деяких західних союзників, дійсно, досі звучать тези про те, що ми маємо йти на переговори просто тому, що ми маємо йти на переговори. Тобто це мають бути переговори заради переговорів. І чітка реакція нашого президента — це показник, що переговорів заради переговорів — не буде.

(...). Треба віддати належне Блінкену, з його сторони був дуже правильний пас. Він сказав, що з одного боку, Америка завжди підтримує переговори, але лише тоді, коли всі сторони будуть до цього готові.

Все має початися з виводу російських військ з території України. Після цього можна починати говорити за столом. Тобто жодних припущень: «ну давайте ми спробуємо домовитись зараз», «знайдемо проміжний варіант», американці не розглядають. Росіяни виходять з території України — тоді можемо починати говорити. До того немає про що говорити, адже територія окупована і росіяни обстрілюють українські міста, які тут можуть бути розмови.

У відповідь на заяву Блінкена Зеленський сказав, що Україна також підтримує ідею перемовин, але для повноцінного миру ми не маємо вести переговори з агресором просто заради того, щоб їх вести. Тому це дуже правильно розставлені точки і я тут вдячний Блінкену за те, що він в цьому візиті, до якого прикута увага всіх країн, дав можливість ще раз повторити цю тезу.

(...). Є просто політики і держави, які націлені на створення власного образу миротворця і дуже хочуть в це вкластися і заробити політичних дивідендів. На щастя для нас, наразі всі вони не займають провідної позиції. В жодній країні, крім Китаю або прокитайських країн, немає абсолютної більшості політичного істеблішменту, який би змушував нас до перемовин.

Про те, що Росія та Китай намагаються говорити з генсеком ООН, розмови точилися давно. Вони йшли від росіян та китайців. Половина тих пунктів, які там пропонується – про зняття санкцій, повернення до SWIFT, відкриття портів, спільний зерновий коридор — як казав колись один з президентів України, «це вже було». Нам потрібно розуміти, що існує така позиція, але більш важливо її контролювати, вміти з нею працювати

Політтехнолог Віктор Бобиренко:

Якщо у 2019 році значна кількість українців підтримувала його (Зеленського, – ред.) прагнення домовитися і перестати стріляти, то зараз 86% українського суспільства бажають миру з РФ на умовах України, тобто в кордонах 1991 року. І у Зеленського немає іншого варіанту, як думати як 86% українців. Інша справа, що міжнародні партнери могли примушувати Україну до перемовин, перекиваючи військову та фінансову допомогу, аби українці були більш гнучкими у цьому питанні, але наразі таких тенденцій ми не спостерігаємо.

Тобто зараз така ситуація: український народ хоче звільнення території, а після них сідати за стіл перемовин. Путін не хоче йти на умови України. Протистояння принципове. Очевидно, мир можливий в майбутньому, якщо якесь суспільство замориться. А воно замориться, коли замориться армія, яка втомиться воювати. Так було в Російській імперії зразка 1917 року. Армія перестала хотіти воювати — суспільство посипалось. Таке може бути і в цій війні. Проте, у нас мотивації більше ніж в росіян, ми воюємо на своїй землі. А отже першими посипляться вони. Якщо ви мене запитаете, чи перемога можлива, відповім: звичайно. Коли? Хто знає. Як російська армія замориться воювати.

Росія сподівається на перемир'я, саме тому записує у свою конституцію Крим, Донецьк, Луганськ, Херсон і Запоріжжя як суб'єкти РФ. Відповідно в нашій конституції вони записані як суб'єкти України. Тому з точки зору конституцій — ніхто не закінчить війну. Тому що той, хто скаже «а давайте здамо Крим», буде вважатися зрадником. Мир при Путіні неможливий, можливе лише якесь перемир'я. Путіну вигідно говорити, коли він окупував український Крим, а не Україна захопила Кубань.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №577/2023

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю**:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БАРИЛА Станіслава Миколайовича (помертно) — капітана
ДІДКІВСЬКОГО Максима Вікторовича — майора
ДЯЧЕНКА Станіслава Михайловича (помертно) — старшого лейтенанта
ІВАНОВА Олександра Валерійовича (помертно) — старшого лейтенанта
ЛУГЕРЮ Сергія Олександровича — лейтенанта
ПОБЕДРУ Сергія Григоровича (помертно) — капітана
РОМАНЧУ Артура Михайловича — лейтенанта
ТАНАСІЄНКА Олександра Васильовича (помертно) — старшого лейтенанта

ШМАКОВА Романа Володимировича — капітана

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БУГАЯ Олександра Олександровича — старшого солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АВРАМЧЕНКА Василя Григоровича (помертно) — солдата
АЛЕКСЄЄНКА Олександра Дмитровича — капітана
АРЖАНОВА Олександра Олександровича (помертно) — солдата
АФОНІНА Олександра Віталійовича (помертно) — головного сержанта
БАЇСТОГО Романа Миколайовича (помертно) — старшого сержанта
БЕРЕЖЕЦЬКОГО Сергія Івановича — штаб-сержанта
БОРЕЙЧУКА Сергія Володимировича — солдата
БОРОДЕНКА Василя Андрійовича (помертно) — молодшого сержанта
БРАГУ Олександра Григоровича (помертно) — молодшого сержанта
БРУСЛЕНКА Романа Андрійовича — солдата
БУТЕЙЦЯ Руслана Сергійовича — старшого лейтенанта
ВЕРБИЛА Олександра Григоровича (помертно) — підполковника
ГАРКУШУ Дмитра Володимировича — солдата
ГЕЛЕВЕРЮ Павла Євгеновича (помертно) — солдата
ГЕРЕМЕЯ Олега Борисовича (помертно) — солдата
ГУЛАКА Олексія Івановича (помертно) — молодшого сержанта
ГУРЖІЯ Максима Миколайовича — старшого сержанта
ДАЦІЯ Віталія Федоровича (помертно) — старшого солдата

ДЕМИДКІНА Андрія Володимировича (помертно) — солдата
ДЕНИСЕНКА Романа Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
ДЕРЕВ'ЯНКА Юрія Андрійовича — солдата
ДЕРЕКУ Дмитра Олеговича (помертно) — старшого солдата
ДІКОВЕНКА Олександра Олександровича (помертно) — старшого солдата
ДУБРОВУ Андрія Вікторовича (помертно) — солдата
ЄФАНОВА Іллю Олександровича (помертно) — солдата
ЗУБИНІНА Антона Сергійовича (помертно) — солдата
ІГНАТЕНКА Сергія Миколайовича — сержанта
КАВУНА Олександра Васильовича (помертно) — молодшого сержанта
КАЗАКОВА Володимира Євгенійовича — молодшого лейтенанта
КАЛЬНИКА Івана Вікторовича (помертно) — старшого сержанта
КАРПОВА Романа Геннадійовича (помертно) — солдата
КАСЬЯНА Ігоря Миколайовича (помертно) — молодшого сержанта
КВІЖИНАДЗЕ Малхазі (помертно) — солдата
КОЛЬЦОВА Анатолія Анатолійовича (помертно) — солдата
КОМАРНИЦЬКОГО Дмитра Володимировича (помертно) — молодшого сержанта
КОПЕЦЬКОГО Івана Валерійовича (помертно) — солдата
КОПИЛОВА Вадима Ігоревича (помертно) — солдата
КОСЯКА Бориса Григоровича (помертно) — молодшого сержанта
КРОЛІВЕЦЬ Верону Валеріївну — сержанта
КУЗІНА Костянтина Олексійовича (помертно) — молодшого сержанта
ЛАДЧЕНКА Миколу Артемовича — молодшого сержанта
ЛИТВИНА Володимира Анатолійовича (помертно) — старшого солдата
ЛИТВИНЕНКА Миколу Анатолійовича (помертно) — солдата
ЛУКІНИХ Андрія Анатолійовича — старшого солдата
МЕЛЕШКА Сергія Сергійовича (помертно) — сержанта
МУРГУ Андрія Володимировича (помертно) — солдата
М'ЯКОТУ Олександра Володимировича (помертно) — солдата
НАРІЖНОГО Сергія Станіславовича (помертно) — солдата
НЕРЕТІНА Олександра Анатолійовича — головного сержанта
НОВІКОВА Віктора Володимировича (помертно) — молодшого сержанта
ОЛЕКСІЄНКА Анатолія Володимировича — молодшого сержанта
ПАСІЧНИКА Станіслава Анатолійовича (помертно) — солдата
ПЕДОРЕНКА Анатолія Петровича — молодшого сержанта
ПЕРЕВОЗЧИКОВА Вячеслава Юрійовича (помертно) — сержанта
ПИЖОВА Андрія Миколайовича — старшого солдата
ПОГРЕБНЯКА Юрія Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
ПОЛІЩУКА Олександра Олександровича (помертно) — штаб-сержанта
ПОНОМАРЬОВА Сергія Володимировича (помертно) — солдата
РАЧКА Павла Леоновича — солдата
РОМАНОВСЬКИХ Артема Олександровича (помертно) — солдата

РОМАШИНУ Миколу Григоровича — солдата
РЯДІНСЬКОГО Олега Миколайовича — солдата
СЕМЕНЕНКА Андрія Вікторовича — старшого сержанта
СЕРЕДУ Романа Вікторовича (помертньо) — майстер-сержанта
СІРЕНКА Олега Павловича (помертньо) — старшого солдата
СЛОБОДЯНИКА Тимофія Миколайовича — старшого солдата
СЛЮСАРЕНКА Леоніда Миколайовича (помертньо) — молодшого сержанта
СМІЛЬСЬКОГО Олександра Васильовича (помертньо) — солдата
СОЛОШЕНКА Миколу Васильовича (помертньо) — молодшого сержанта
СУБЧАКА Юрія Володимировича (помертньо) — солдата
ТУРЕНКО Людмилу Вікторівну — молодшого сержанта
ФЕДОРЕНКА Костянтина Івановича (помертньо) — старшого сержанта
ЦІСАРА Михайла Вікторовича — молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Івана Володимировича (помертньо) — старшого солдата
ШОЛУДЬКА Володимира Миколайовича — сержанта
ШОЛУДЬКА Олександра Миколайовича — сержанта
ЮДІНА Едуарда Васильовича (помертньо) — солдата
ЯКОВЕНКА Олега Володимировича (помертньо) — сержанта
ЯРЕСЬКА Івана Анатолійовича (помертньо) — солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АДАМЦЯ Сергія Васильовича — старшого сержанта
БАТИРОВСЬКОГО Ярослава Васильовича — старшого солдата
БЕЛЬМАСА Олександра Леонідовича — сержанта
БЕРАЮ Анатолія Михайловича — молодшого сержанта
БОГДАНА Максима Олександровича — старшого солдата
БОЖЕДОМОВА Івана Григоровича — головного сержанта
БОЖКОВА Дениса Анатолійовича — солдата
ГІЛЯ Максима Миколайовича — солдата
ГОЙСАКА Любомира-Василя Зіновійовича — старшого солдата
ГУГЕШАШВІЛІ Роїні Вахтанговича — солдата
ДУБОВОГО Олексія Володимировича — сержанта
ЄСІНА Сергія Євгенійовича — сержанта
ЗАКУ Івана Володимировича — солдата
ЗАХАРЧЕНКА Анатолія Васильовича — солдата
КИРИЛЕНКА Максима Олеговича — солдата
КИРИЧЕНКА Олексія Степановича — солдата
КЛИМЕНКА Романа Борисовича — солдата
КОРНАЯ Сергія Леонідовича — солдата
КУЧЕРА Сергія Станіславовича — солдата
ЛИЗОГУБА Максима Вікторовича — старшого сержанта
ЛУК’ЯНЧУКА Руслана Миколайовича — солдата
ЛУШПЕНКА Вадима Валерійовича — солдата
МАНЖУРУ Євгенія Вікторовича — молодшого сержанта

ОРОБЦЯ Ореста Юрійовича — старшого солдата
ПАРХОНЮКА Олександра Івановича — молодшого сержанта
СИВОКОНЯ Віталія Віталійовича — старшого солдата
СОВ'ЯКА Петра Ярославовича — солдата
ТЕРЛЕЦЬКОГО Романа Богдановича — солдата
ТЕСЛЮ Олега Вікторовича — солдата
ТИМОФЕСВА Артема Георгійовича — старшого солдата
ТКАЧЕНКА Руслана Михайловича — старшого сержанта
ТУДВАСЄВА Валерія Михайловича — старшого сержанта
ХОМЕНКА Дмитра Олеговича — солдата
ЦАРЕНКА Івана Михайловича — старшого сержанта
ЧІПЕНКА Євгенія Вікторовича — старшого солдата
ЧОРНОВОЛА Сергія Івановича — сержанта
ШЕПЕЛЯ Євгенія Олександровича — старшого сержанта
ЯКОБНЮКА Олександра Степановича — солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
КРИМІНСЬКОГО Богдана Володимировича — солдата
КРИМІНСЬКОГО Володимира Володимировича — молодшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
12 вересня 2023 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №578/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВІННИКА Ростислава Сергійовича — молодшого лейтенанта

ІЛЬЧЕНКА Віктора Олександровича — майора

МАГАЛДАДЗЕ Симона Шотавіча — капітана

СИДОРЕНКА Анатолія Олександровича — молодшого лейтенанта

ФОМІНОВА Кирила Володимировича (помертно) — старшого лейтенанта

ЧЕРНИШЕНКА Віктора Володимировича (помертно) — лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КРЕЩЕНЕЦЬКОГО Миколу Івановича (помертно) — молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЕКСЄЄВА Олександра Сергійовича — солдата

АМЕЛІНА Олексія Андрійовича (помертно) — солдата

АНДРУНІНА Віталія Вікторовича (помертно) — солдата

АНІЧЕНКА Сергія Олександровича (помертно) — головного сержанта

АРКАТОВА Сергія Сергійовича (помертно) — старшого солдата

БАЙДИНА Євгенія Сергійовича (помертно) — солдата
БАЛАНА Андрія Олександровича (помертно) — солдата
БИБУ Сергія Олександровича (помертно) — солдата
БОККА Олександра Сергійовича (помертно) — солдата
БОНДАРЕВА Ігоря Сергійовича (помертно) — старшого солдата
БОРИСОВА Олександра Сергійовича — капітана
БОРУЩАКА Романа Ігоровича (помертно) — старшого солдата
ВЄТКОВА Юрія Валерійовича (помертно) — молодшого сержанта
ВОЛОДЬКОВА Сергія Івановича (помертно) — солдата
ГАВРИХА Андрія Андрійовича — матроса
ГАВРІКОВА Дениса Вікторовича (помертно) — старшого солдата
ГАЙДАРА Віталія Анатолійовича (помертно) — старшого лейтенанта
ГАПИЧА Олександра Олександровича (помертно) — солдата
ГВОЗДАКА Михайла Федоровича — матроса
ГЕРАЩЕНКА Данііла Олександровича — солдата
ГІРДІЯУСКАСА Віктора Вікторовича (помертно) — солдата
ГЛАДКОГО Валерія Анатолійовича — солдата
ГОЛОТУ Олександра Івановича (помертно) — солдата
ГОРЕНКА Івана Віталійовича (помертно) — солдата
ГОРОДОВЕНКА Анатолія Анатолійовича (помертно) — молодшого сержанта
ГРЕБІНИКА Олександра Анатолійовича (помертно) — сержанта
ГРІВІНА Віталія Миколайовича (помертно) — солдата
ГРУДЄВА Валерія Олександровича (помертно) — сержанта
ГУСАКА Олега Миколайовича (помертно) — солдата
ДІДЕНКА Павла Віталійовича (помертно) — солдата
ДОВГОПОЛОГО Богдана Денисовича — солдата
ДОРОТЕНКА Максима Васильовича (помертно) — сержанта
ДРОЗДОВА Антона Олеговича — молодшого сержанта
ДУБІНСЬКОГО Романа Васильовича (помертно) — солдата
ЖЕЛНОВАЧА Сергія Михайловича — солдата
ЗАВОЛОВИЧА Василя Васильовича — старшого солдата
ЗАГІНЯЯ Сергія Станіславовича (помертно) — молодшого сержанта
ЗАЇМА Андрія Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
ЗАЙЧЕНКА Олексія Миколайовича (помертно) — старшого солдата
ЗАПОРІЗЬКОГО Віктора Васильовича (помертно) — старшого солдата
ЗВАРІЧА Олексія Володимировича (помертно) — сержанта
ЗЕМСЬКОГО Вячеслава Борисовича — старшого лейтенанта
ЗУЄНКА Юрія Васильовича (помертно) — солдата
КАЙСТРІЮ Івана Сергійовича — молодшого сержанта
КАПКА Ярослава Валерійовича (помертно) — старшого солдата
КИРПАНЯ Максима Дмитровича (помертно) — молодшого сержанта
КІЦЕНКА Володимира Івановича — солдата

КЛИМОВА Антона Павловича (помертньо) — солдата
КЛІЩА Андрія Васильовича — старшого солдата
КОВАЛЕНКА Артура Юрійовича (помертньо) — молодшого сержанта
КОВАЛЕНКА Сергія Анатолійовича (помертньо) — старшого солдата
КОВАЛЬСЬКОГО Михайла Володимировича (помертньо) — солдата
КОЗЛОВСЬКОГО Олега Олександровича (помертньо) — солдата
КОЛЄДУ Андрія Миколайовича (помертньо) — солдата
КОПЛИКА Олега Геннадійовича (помертньо) — старшого сержанта
КОРХОВОГО Олександра Олександровича (помертньо) — солдата
КРАВЧУКА Анатолія Михайловича (помертньо) — солдата
КРІЛЯ Степана Павловича (помертньо) — солдата
КУМАРАНСЬКОГО Юрія Олексійовича (помертньо) — солдата
КУРИСЯ Ігоря Володимировича (помертньо) — солдата
КУЦОГО Сергія Володимировича (помертньо) — молодшого сержанта
КУЧЕРА Сергія Володимировича (помертньо) — солдата
ЛЕНДУ Дмитра Сергійовича (помертньо) — солдата
ЛУКЕР'ЄВАСА Сергія Олеговича — солдата
ЛУНЬОВА Анатолія Миколайовича — солдата
МАЗАНКУ Олександра Володимировича (помертньо) — старшого солдата
МАЗНЯКА Сергія Миколайовича (помертньо) — солдата
МАЛІЦЬКОГО Руслана Володимировича — молодшого сержанта
МАРУСЕВИЧА Олександра Миколайовича (помертньо) — солдата
МЕДВЕДЄВА Вячеслава Васильовича (помертньо) — солдата
МЕЛЬНИКА Артема Олександровича — солдата
МЕЛЬНИЧУКА Сергія Валерійовича (помертньо) — сержанта
МЕЛЬНИКОВА Олександра Юрійовича (помертньо) — солдата
МСРЄНЦЕВА Романа Дмитровича — майора
МНАЦАКАНЯНА Артура Арійовича (помертньо) — старшого солдата
НАДЄЇНА Олександра Юрійовича (помертньо) — старшого солдата
НЕМАШКАЛА Олександра Олександровича (помертньо) — старшого лейтенанта
ОРЛОВА Максима Вячеславовича (помертньо) — старшого солдата
ОСАУЛЕНКА Юрія Юрійовича (помертньо) — солдата
ОСТРЯНИНА Владислава Миколайовича (помертньо) — солдата
ПАНОВА Вадима Володимировича (помертньо) — солдата
ПАНЧЕНКА Євгена Івановича (помертньо) — солдата
ПАНЧОХУ Сергія Васильовича (помертньо) — солдата
ПАРХОМЧУКА Олега Олександровича — старшого солдата
ПІНЧУКА Артура Юрійовича — солдата
ПОДКАТИЛОВА В'ячеслава Геннадійовича (помертньо) — старшого сержанта
ПОЛЯНЧУКА Василя Васильовича (помертньо) — солдата
ПРИЙМУ Сергія Івановича (помертньо) — старшого солдата

ПРИМУ Тараса Володимировича (помертньо) — сержанта
ПРОКОПЧУКА Олександра Валерійовича (помертньо) — солдата
ПУЗЕНКА Максима Володимировича — солдата
РАДЧЕНКА Артема Миколайовича — солдата
РАДЧУКА Олександра Вікторовича (помертньо) — старшого солдата
РИЛЯКОВА Романа Івановича (помертньо) — солдата
РОЗСОХУ Сергія Анатолійовича (помертньо) — сержанта
САВЧЕНКА Сергія Анатолійовича (помертньо) — старшого сержанта
САМОЙЛЕНКА Андрія Вікторовича — солдата
СВІНТОЗЕЛЬСЬКОГО Володимира Володимировича (помертньо) — солдата
СИНЄВИДА Олексія Миколайовича (помертньо) — солдата
СМАКОТУ Василя Миколайовича (помертньо) — старшого солдата
СМОЛКУ Володимира Анатолійовича — солдата
СОЛОДОВНИКА Максима Олександровича (помертньо) — молодшого сержанта
СТЕПАНЕНКА Сергія Леонідовича (помертньо) — старшого солдата
СТРОМЕНКА Олександра Володимировича (помертньо) — солдата
СУВЕЙКА Вячеслава Віталійовича (помертньо) — солдата
ТАРАНУХУ Юрія Антоновича (помертньо) — молодшого сержанта
ТЕПЛЯКОВА Віталія Вікторовича — майстер-сержанта
ТИЩЕНКА Володимира Володимировича (помертньо) — старшого сержанта
ТКАЧЕНКА Сергія Сергійовича (помертньо) — молодшого сержанта
ТОМАША Томаша Володимировича — солдата
ТОПАЛОВА Вадима Івановича (помертньо) — старшого солдата
УДОВИКА Андрія Олександровича (помертньо) — солдата
УСЕНКА Валерія Валерійовича (помертньо) — старшого солдата
УТИНКЕВИЧА Ігоря Тарасовича (помертньо) — сержанта
ФЕДОРОВА Володимира Юрійовича (помертньо) — молодшого сержанта
ФЕДОРЧЕНКА Віталія Володимировича — молодшого сержанта
ФЕДОРЧЕНКА Владислава Анатолійовича (помертньо) — солдата
ФОРДУНЯ Андрія Яковича — молодшого сержанта
ФРОЛОВА Вадима Анатолійовича (помертньо) — старшого солдата
ХАРЧЕНКА Віктора Борисовича (помертньо) — молодшого сержанта
ХЛИСТУНА Сергія Олексійовича — солдата
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО Едуарда Вячеславовича (помертньо) — солдата
ХОДОСА Дмитра Миколайовича (помертньо) — солдата
ЧАЙКУ Михайла Володимировича (помертньо) — солдата
ЧОРНЕЯ Андрія Васильовича (помертньо) — старшого солдата
ЧУБКА Євгенія Олеговича (помертньо) — лейтенанта
ШАРОВА Олега Рудольфовича (помертньо) — солдата
ШАФЕСВА Миколу Анатолійовича (помертньо) — солдата
ШЕВЦОВА Сергія Васильовича (помертньо) — молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Антона Миколайовича (помертньо) — солдата

ШИТІКА Андрія Володимировича (помертно) — солдата
ШКОТОВА Павла Олеговича (помертно) — старшого солдата
ШКУДОРА Андрія Ігоровича (помертно) — старшого солдата
ШМАГУНЕНКА Анатолія Анатолійовича (помертно) — солдата
ШМАТКА Євгенія Васильовича (помертно) — майстер-сержанта
ШПИЛЬКУ Валерія Володимировича (помертно) — солдата
ШУТЬКА Романа Петровича (помертно) — старшого солдата
ЮЗИПЧУКА Андрія Андрійовича (помертно) — солдата
ЮРЧЕНКА Владислава Анатолійовича (помертно) — сержанта
ЮРЧУКА Олега Вікторовича — капітана
ЮШИНА Антона Геннадійовича — солдата
ЮЩЕНКА Олександра Дмитровича (помертно) — солдата
ЯРОСЛАВСЬКОГО Андрія Анатолійовича (помертно) — молодшого сержанта
ЯСТРЕБОВА Олега Володимировича — солдата
ЯСТРУБА Андрія Володимировича (помертно) — солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
ГОРЯНОГО Олега Анатолійовича — капітана
ДАРОВСЬКОГО Олексія Сергійовича (помертно) — солдата
ДЗЮБУ Миколу Володимировича — старшого солдата
ЄФРЕМОВА Романа Юрійовича — сержанта
КОНДРАТОВЦЯ Сергія Олександровича — молодшого сержанта
ЛАХТУНОВА Максима Сергійовича (помертно) — солдата
ЛЕВИЦЬКОГО Михайла Васильовича — капітана
МАЗУРИКА Ігоря Анатолійовича — солдата
МІРОШНИЧЕНКА В’ячеслава Олексійовича (помертно) — солдата
НОЧОВНОГО Віктора Олеговича (помертно) — молодшого сержанта
ПЕТЕЛІНА Сергія Олександровича — сержанта
ПІВНЯ Олексія Олеговича — молодшого лейтенанта
СЕРГЄЄВА Анатолія Анатолійовича — солдата
СИРОВАТКА Олега Павловича — старшого солдата
ФІЛЯЮШКІНА Вадима Володимировича — капітана
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ВАЛЕНВЕЙНА Андрія Петровича — сержанта
ВИШНЕВСЬКОГО Віктора Васильовича — старшого сержанта
ДЕГТЯРЬОВА Максима Михайловича — старшого сержанта
КІЧЕРЯКА Сергія Миколайовича — солдата
КОНОНЧУКА Ігоря Сергійовича — солдата
МОЛОДКІНА Олександра Михайловича — старшого солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
АЛЕКСЕВИЧА Федора Степановича — молодшого сержанта
БАРАТОВА Шаміла Шаміловича — старшого солдата
КУЦЕНКА Корнія Борисовича — штаб-сержанта

СИМЧЕНКО Людмилу Іванівну — сержанта
СМЕТАНУ Олексія Геннадійовича — старшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
12 вересня 2023 року

Додаток 3

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №579/2023

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БЕЗОГЛЮКА Ігоря Анатолійовича (посмертно) — підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БЕЗБОЖНОГО Олександра Сергійовича (посмертно) — лейтенанта

БЕЗУГЛОГО Олександра Володимировича (посмертно) — майора

БЛУДОВА Івана Івановича (посмертно) — старшого лейтенанта

БОНДАРЕНКА Івана Олександровича (посмертно) — молодшого лейтенанта

ГРАНІНА Сергія Олександровича (посмертно) — старшого лейтенанта

ЖИВОТОВСЬКОГО Романа Васильовича (посмертно) — капітана

НЕМЕША Сергія Семеновича (посмертно) — капітана медичної служби

НОВОСЕЛОВА Павла Анатолійовича (посмертно) — капітана

СОРОКІВСЬКОГО Тараса Степановича (посмертно) — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КАЧАНОВА Віктора Сергійовича (посмертно) — солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРУСЯКА Сергія Юрійовича (посмертно) — молодшого сержанта

АНТОНОВА Євгенія Анатолійовича (посмертно) — старшого солдата

АСТОГЛА Валерія Валерійовича (посмертно) — молодшого сержанта

БЕЗРУКА Сергія Олександровича (посмертно) — солдата

БЛІЗНЯКОВА Андрія Семеновича (посмертно) — молодшого сержанта

БОРОВСЬКОГО Олександра Руслановича (посмертно) — старшого солдата

БОРОДІНА Євгена Анатолійовича (посмертно) — старшого солдата

ВАСИЛЮКА Андрія Володимировича (посмертно) — молодшого сержанта

ВЕРБУ Павла Федоровича (посмертно) — старшого лейтенанта

ВОЛОБУЄВА Григорія Володимировича (посмертно) — молодшого
сержанта

ГЕРІКА Олександра Івановича (посмертно) — молодшого сержанта

ГЕТЬМАНА Романа Михайловича (посмертно) — солдата

ГОЛОВАХІНА Євгена Миколайовича (посмертно) — солдата

ГРИЦЕНКА Руслана Олександровича (посмертно) — солдата

ГУСАРА Івана Миколайовича (посмертно) — солдата

ЗАВ'ЯЛОВА Олександра Олександровича (помертно) — старшого сержанта
ЗАКАЛІСТОВА Вадима Васильовича (помертно) — солдата
ЗАХАРЧУКА Андрія Миколайовича (помертно) — солдата
КІЄНКА Юрія Івановича (помертно) — солдата
КОВАЛЬОВА Олександра Володимировича (помертно) — солдата
КОРЧЕМНОГО Гліба Володимировича (помертно) — солдата
КУПЦЯ Петра Петровича (помертно) — сержанта
ЛЕБЕДИНСЬКОГО Сергія Миколайовича (помертно) — головного сержанта
ЛЕГКОГО Романа Віталійовича (помертно) — солдата
ЛИТВИНЕНКА Олександра Сергійовича (помертно) — солдата
МАКАРОВА Дениса Володимировича (помертно) — старшого лейтенанта медичної служби
МАЛИГІНА Костянтина Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
МЕЛЬНИКА Андрія Віталійовича (помертно) — лейтенанта
МИРОНЕНКА Дмитра Ігоровича (помертно) — солдата
МІРОШНИЧЕНКА Назара Степановича (помертно) — солдата
МІЩЕНКА Юрія Юрійовича (помертно) — старшого сержанта
МОСКАЛЬЧЕНКА Олександра Олександровича (помертно) — солдата
МУЖЕЛЯКА Володимира Петровича (помертно) — солдата
ОДЕРІЯ Павла Ігоровича (помертно) — солдата
ОЛЕШКА Вячеслава Олексійовича (помертно) — солдата
ОЛІЙНИКА Максима Олеговича (помертно) — сержанта
ПАВЕЛКА Павла Вячеславовича (помертно) — солдата
ПАЗИЧА Василя Анатолійовича (помертно) — солдата
ПАПБУ Юрія Олександровича (помертно) — солдата
ПЕРЕВЕРЗЄВА Юрія Михайловича (помертно) — солдата
ПЛУЖНИКА Артема Руслановича (помертно) — старшого солдата
ПОЛОВИНКУ Юрія Григоровича (помертно) — солдата
ПОНОМАРЕНКА Валерія Анатолійовича (помертно) — старшого лейтенанта
ПОТУПЧИКА Сергія Анатолійовича (помертно) — солдата
ПРИМАКА Юрія Миколайовича (помертно) — молодшого сержанта
ПРИХОДЬКА Миколу Петровича (помертно) — старшого солдата
САМАРЧЕНКА Руслана Анатолійовича (помертно) — солдата
СИДОРУКА Богдана Михайловича (помертно) — молодшого сержанта
СКЛЯРА Руслана Семеновича (помертно) — капітана
СТОКОЗА Андрія Сергійовича (помертно) — солдата
ТЕРЕЩЕНКА Володимира Івановича (помертно) — солдата
ТЕРЕЩЕНКА Сергія Миколайовича (помертно) — солдата
ТОЛСТІКОВА Віктора Анатолійовича (помертно) — солдата
ТРОФІМА Віталія Олександровича (помертно) — старшого солдата
ФЕТИСКІНА Олега Володимировича (помертно) — солдата

ХМЕЛЯ Романа Володимировича (помертно) — солдата
ХОДАРЄВА Олександра Вікторовича (помертно) — молодшого сержанта
ЧЕРЕДНИЧЕНКА Станіслава Олександровича (помертно) — молодшого сержанта
ЧЕРНЕЦЬКОГО Кирила Сергійовича (помертно) — солдата
ЧМУЖА Костянтина Володимировича (помертно) — солдата
ЧУПРИНА Вадима Вікторовича (помертно) — солдата
ШАПОВАЛА Сергія Костянтинівича (помертно) — молодшого сержанта
ШЕВЧЕНКА Олександра Сергійовича (помертно) — солдата
ШУЛЬЖУКА Олександра Вадимовича (помертно) — молодшого сержанта
ЩЕЛОКОВА Віктора Володимировича (помертно) — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

12 вересня 2023 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №580/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити відзнакою Президента України «Хрест бойових заслуг»

ПАЛАМАРЧУКА Олега Петровича — старшого сержанта

СИМАКА Владислава Володимировича — сержанта

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ОЛЕФІРЕНКА Артура Олександровича — капітана

ТУРЧЕНЯКА Валерія Михайловича — майора

Нагородити орденом «За мужність» II ступеня

РУДИКА Станіслава Миколайовича — головного сержанта

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня

АЛБАЄВА Єгора Григоровича — сержанта

АМБРОЗЬЄВА Сергія Олеговича — сержанта

БІЛОУСЕНКА Юрія Юрійовича — старшого солдата

БОГДАНА В'ячеслава Володимировича — молодшого сержанта

ВЕДЬМУКА Андрія Анатолійовича — солдата

ГОРБАЧА Олександра Вікторовича — молодшого сержанта

ГРИБА Віталія Юрійовича — молодшого сержанта

ДЗЮБУ Володимира Володимировича — солдата

ДОРІЧЕВА Дмитра Івановича — головного сержанта

ЄВДОМАХУ Володимира Валерійовича — штаб-сержанта

ЄКИМОВА Артема Віталійовича — сержанта

ЖГУЛЬОВА Сергія Володимировича — старшого солдата

ЖИХОВА Олега Алфійовича — сержанта

ІВАНОВА Олександра Олександровича — майора
КОЛОДІЯ Дмитра Володимировича — майора
КОЛОСОВА Володимира Петровича — матроса
КОНОВАЛА Андрія Анатолійовича — молодшого сержанта
КУРИЛА Владислава Вікторовича — солдата
КУШТАНА Віталія Васильовича — старшого сержанта
МІТЧЕНКА Дениса Олександровича — молодшого сержанта
НЕРУША Сергія Олександровича — сержанта
ОСАДЧОГО Олександра Івановича — майора
ПАРИЦЬКОГО Олександра Сергійовича — молодшого сержанта
РАКА Ігоря Сергійовича — майора
ТКАЧУКА Олексія Миколайовича — сержанта
ТРОЦЬКОГО Віктора Вікторовича — сержанта
ХОМЕНКА Валентина Володимировича — головного сержанта
ХОНЬКА Ігоря Михайловича — солдата
Нагородити медаллю «За військову службу Україні»
БАЮРУ Владислава Едуардовича — сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
13 вересня 2023 року

Додаток 5

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №581/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом «За мужність» II ступеня

КОРОЧУКА Михайла Михайловича — старшого сержанта

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня

БАКЛІКОВА Андрія Олексійовича — солдата

БОРИСЕНКА Георгія Євгенійовича — солдата

ЖИГАДЛЯ Геннадія Геннадійовича — старшого лейтенанта

КОВАЛЕНКА Ігоря Вікторовича — солдата

КОРНІЄНКА Андрія Володимировича — солдата

МАСЛОВА Дмитра Івановича — солдата

ПЕТРОВА Миколу Юрійовича — солдата

ПРОДАЙКА Дмитра Вікторовича — солдата

САДІВНИЧОГО Ігоря Вікторовича — сержанта

ФАРКАШ Оксану Михайлівну — старшого солдата

ШОРА Давіда Шлома — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

13 вересня 2023 року

Додаток 6**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №583/2023**

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня рятівника За особисту мужність і самовідданість, виявлені у забезпеченні ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану, сумлінне та бездоганне виконання службового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

АБДУЛЛАЄВА Аріфа Алпашу-огли — підполковника служби цивільного захисту

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНТОНЕНКА Сергія Миколайовича (посмертно) — старшого лейтенанта служби цивільного захисту

ВАСИЛЬЧЕНКА Анатолія Анатолійовича — підполковника служби цивільного захисту

ГРИГОРЕНКА Андрія Сергійовича — підполковника служби цивільного захисту

ДОВБНЮ Андрія Вячеславовича — майора служби цивільного захисту

Д'ЯЧЕНКО Юлію Іванівну — капітана служби цивільного захисту

КІНЦА Віталія Володимировича (посмертно) — полковника служби цивільного захисту

КОСАРЯ Сергія Олексійовича — майора служби цивільного захисту

МИСЮРУ Станіслава Петровича — майстер-сержанта служби цивільного захисту

ОМЕЛЬЧЕНКА Андрія Юрійовича — сержанта служби цивільного захисту

РЕЗНІЧЕНКА Сергія Олексійовича — головного майстер-сержанта служби цивільного захисту

РОГУЛЮ Наталю Жоржівну — капітана служби цивільного захисту

СЕМЕНЕНКА Олександра Миколайовича — полковника служби цивільного захисту

ТАРАРІНУ Анну Олександрівну — головного майстер-сержанта служби цивільного захисту

ТУТАК Юлію Сергіївну — старшого лейтенанта служби цивільного захисту

ФІЛЮШИНА В'ячеслава Володимировича — полковника служби цивільного захисту

ЧОБУ Миколу Михайловича — майстер-сержанта служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

АТРОЩЕНКА Сергія Григоровича — полковника служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

ВЕЛИЧКА Сергія Володимировича — полковника служби цивільного захисту

ШЛЯХТІНА Сергія Анатолійовича — головного майстер-сержанта служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За працю і звитягу”

ДИБЛЕНКО Людмилу Леонідівну — начальника метеорологічної станції Чорнобиль Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського

МУСІЯН Ларису Олександрівну — гідрометеоспостерігача морського гідрометеорологічного поста Херсон відділу морських і гідрометеорологічних спостережень Миколаївського обласного центру з гідрометеорології.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

14 вересня 2023 року

Додаток 7

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №585/2023](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БАБИНЦЯ Михайла Вікторовича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

ВІТРУКА Богдана Олеговича — майора

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ЗІНКЕВИЧА Миколу-Стефана Ігоровича — молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЕКСАНДРЕНКА Олександра Борисовича — молодшого лейтенанта

БАСАНЦЯ Максима Анатолійовича — молодшого сержанта

БЕКЕРУКА Владислава Юрійовича — молодшого лейтенанта

БОЙКА Олега Юрійовича (посмертно) — солдата

БОНДАРЕНКА Романа Григоровича (посмертно) — солдата

ГОРБУНОВА Олега Валерійовича (посмертно) — солдата

ГРИНЧУКА Ігоря Володимировича — солдата

ДЕМИДЕНКА Антона Анатолійовича — молодшого сержанта

ДЖАВАДОВА Тимура Абульфатовича — молодшого сержанта

ДРАГАНЮКА Віталія Миколайовича — старшого лейтенанта

ЄФИМЕНКА Сергія Валерійовича (посмертно) — солдата

ЖИЛУ Валерія Миколайовича (посмертно) — молодшого сержанта

ЗАГАЙНОГО Михайла Петровича — старшого солдата

ЗУБЦЯ Дмитра Володимировича — солдата

КАРПОВИЧА Богдана Андрійовича — молодшого сержанта

КОЛУБАТКА Василя Григоровича (помертно) — солдата
КОМІСАРЕНКА Богдана Сергійовича (помертно) — солдата
КОРНІЄНКА Юрія Анатолійовича (помертно) — солдата
КРАВЧЕНКА Андрія Анатолійовича (помертно) — солдата
КУШКА Максима Романовича (помертно) — солдата
ЛАЗАРЕНКА Андрія Анатолійовича — молодшого сержанта
ЛЯПІНА Дмитра Сергійовича — солдата
МОВЧАНА Олега Вікторовича — старшого сержанта
МОСЕНКА Олеся Олександровича — лейтенанта
НАВРОЦЬКОГО Леоніда Броніславовича (помертно) — солдата
НАЙДУ Романа Романовича (помертно) — солдата
ПАВЛІНА Андрія Володимировича — молодшого сержанта
ПОЛЩУКА Василя Васильовича — молодшого сержанта
ПРИЙМАЧЕНКА Сергія Володимировича — старшого лейтенанта
РОССОХУ Андрія Миколайовича (помертно) — солдата
РУДАКОВА Дмитра Олексійовича — лейтенанта
РУДИКА Романа Анатолійовича — молодшого сержанта
СВІЩА Олександра Олександровича (помертно) — солдата
СІРОГО Павла Івановича (помертно) — сержанта
СЛОБОДЯНИКА Олега Володимировича — молодшого сержанта
СТОРОНКА Анатолія Анатолійовича (помертно) — солдата
ТИМОФЄЄВА Максима Костянтинівича — молодшого сержанта
ТОДОСІЙЧУКА Романа Васильовича — старшого солдата
УДОДА Сергія Анатолійовича — старшого лейтенанта медичної служби
ХРУЩА Ігоря Васильовича — молодшого сержанта
ЦИБАРЯ Федора Федоровича — старшого солдата
ЧУМАКА Романа Романовича (помертно) — старшого солдата
ШЛІХТУ Володимира Мілентійовича — старшого сержанта
ШПІТЯ Олександра Олександровича (помертно) — сержанта
ШТАНЬКА Максима Анатолійовича (помертно) — старшого лейтенанта

Нагородити орденом Данила Галицького
ЛИСЕНКА Ярослава Івановича — капітана

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БАТЮКА Максима Вікторовича — лейтенанта
БЛОЩІНСЬКОГО Андрія Андрійовича — сержанта
ДУДКУ Дмитра Сергійовича — молодшого сержанта
ЗАДЕРІЄНКА Сергія Сергійовича — молодшого сержанта
ЛЕУНОВА Іллю Дмитровича — молодшого сержанта
ЧУБКУ Юрія Івановича — молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
15 вересня 2023 року

Додаток 8

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №586/2023

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю**:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

МІСЮРУ Олексія Вікторовича — старшого лейтенанта

СТУПАКА Валентина Володимировича — підполковника

СУЛЬЄВА Віктора Віталійовича — капітана

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ВОЗНОГО Олега Володимировича — молодшого сержанта

ІВАНОВА Олега Олександровича — молодшого лейтенанта медичної служби

ЮЛИКА Дмитра Вікторовича — молодшого лейтенанта медичної служби

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРАША Миколу Івановича — старшого солдата

АНДРУСЯКА Миколу Михайловича — солдата

АНИКУЛАЄСІ Олександра Юрійовича — молодшого сержанта

БЕЗПОЯСНОГО Вячеслава Олеговича — старшого солдата

БОДНАРУКА Тараса Петровича — старшого солдата

БОЙКА Івана Валерійовича — солдата

БОРЗЕНКА Леоніда Валерійовича — старшого лейтенанта

БОРИСА Олега Васильовича — старшого солдата

БРЬОХОВА Михайла Михайловича — головного сержанта

ВЕЛЬБОЯ Сергія Васильовича — молодшого сержанта

ВИНАХОДА Богдана Сергійовича — капітана

ВОЛИКА Сергія Володимировича — солдата

ГАВРИЛЕНКА Олександра Олександровича (по смертно) — молодшого сержанта

GERMANENKA Олексія Сергійовича — старшого солдата

ГЛЮЗА Володимира Анатолійовича — молодшого сержанта

ГОНЧАРЕНКА Романа Вікторовича (по смертно) — солдата

ГОРБАТЮКА Олега Васильовича — капітана

ГОРОДНІНА Данила Євгеновича — старшого солдата

ГРИГОРЕНКА Андрія Анатолійовича (по смертно) — старшого солдата

ГРИНЬКА Юрія Вікторовича — солдата

ДАНИЛЮКА Дмитра Йосиповича — старшого лейтенанта

ДУДИЧА Олександра Івановича (по смертно) — солдата

ДУДНИКА Євгена Євгеновича — молодшого сержанта

ЕРМОЛІНА Олександра Валерійовича — старшого солдата

ЗАПОРОЖЦЯ Ігоря Петровича (помертньо) — солдата
ЗОЛОТАРЬОВА Арсена Вікторовича — молодшого сержанта
ЗУБНИЦЬКОГО Анатолія Івановича (помертньо) — солдата
КАЛАШНІКОВА Віталія Сергійовича — солдата
КАНЦЕЛЯРЧИКА Івана Васильовича — солдата
КІСІЛЬОВА Андрія Дмитровича (помертньо) — молодшого сержанта
КОВАЧА Михайла Васильовича — солдата
КОЛОДІЯ Ореста Степановича — головного сержанта
КОСА Ростислава Івановича — молодшого сержанта
КРУПКА Олександра Леонідовича — лейтенанта
КУРИЛЮКА Віталія Михайловича — старшого солдата
КУРЧУРА Івана Васильовича — солдата
КУХАРУКА Олексія Олександровича — солдата
КУЧЕРА Миколу Вікторовича — старшого сержанта
ЛАСТІВКУ Петра Григоровича — солдата
ЛЕВУСА Богдана Андрійовича — молодшого сержанта
ЛЕГКОГО Олександра Євгеновича — молодшого сержанта
ЛЕГКОДУХА Валентина Вікторовича — капітана
ЛИТВИНА Петра Миколайовича — солдата
ЛУТЧАКА Мирослава Євгеновича — солдата
МАСЕВНІНА Олексія Валерійовича — старшого солдата
МЕЛЬНИЧУКА Ігоря Романовича — сержанта
МИХАЙЛОВСЬКОГО Артема Валентиновича — солдата
МІШЕКІНА Сергія Володимировича — молодшого сержанта
МОШУРЕНКА Олега Вікторовича — солдата
МОЦЕВА Станіслава Андрійовича — солдата
НАГЛЮКА Максима Борисовича — старшого солдата
НИКУЛИШИНА Романа Олеговича — старшого лейтенанта
ОБЕРТЮХА Ростислава В'ячеславовича — старшого солдата
ОВСІЄНКА Олександра Володимировича — солдата
ПАЛІЙЧУКА Василя Миколайовича — сержанта
ПАЛЬОНОГО Валентина Миколайовича — старшого солдата
ПЕТРАЦУКА Миколу Васильовича — молодшого сержанта
ПИВОВАРА Віталія Вадимовича — молодшого сержанта
ПЛЕТЯКА Ігоря Богдановича — старшого солдата
ПОЛЩУКА Радіона Володимировича (помертньо) — солдата
РЕПІНА Себастьяна Вячеславовича — молодшого сержанта
РОМАНЧУКА Анатолія Віталійовича — сержанта
РУЖИЛА Олександра Володимировича — молодшого сержанта
РУСЕНКА Юрія Вікторовича — лейтенанта
САМБОРСЬКОГО Сергія Володимировича (помертньо) — солдата
САРАФІНЮКА Володимира Володимировича — молодшого сержанта
СЕМАНЮКА Івана Сергійовича — солдата

СКРОМІНСЬКОГО Андрія Івановича — солдата
СЛИВЧЕНКА Сергія Івановича — молодшого сержанта
СМОЛЬСЬКОГО Владислава Олександровича — солдата
СТОГНІЯ Максима Юрійовича — солдата
СТОГНІЯ Олександра Павловича — солдата
ТАВАНЦЯ Антона Сергійовича — старшого лейтенанта
ТАРАНА Дмитра Володимировича — солдата
ТКАЧУКА Івана Івановича — сержанта
ТОРГОНЮ Олександра Вікторовича (помертньо) — молодшого сержанта
ФІСУНА Миколу Євгеновича — головного сержанта
ХОЛЯВСЬКОГО Ігоря Леонтійовича — солдата
ЧУЙКА Василя Івановича — молодшого сержанта
ШКАПІНА Юрія Руслановича — солдата
ЩУРА Олександра Сергійовича (помертньо) — солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
БЕРЕЗЮКА Дмитра Вікторовича (помертньо) — майора
МАРИНЯКА Тараса Петровича — майора
ПРУДИВУСА Віталія Степановича — майора
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АЛМАЄВА Андрія Вікторовича — старшого лейтенанта
БАКРИВА Максима Васильовича — сержанта
БАНДУРУ Миколу Ярославовича — старшого сержанта
БОГАТИРЬОВА Романа Михайловича — старшого солдата
ВАНЖУРУ Івана Васильовича — молодшого сержанта
ВІТАНЧУКА Андрія Леоновича — молодшого сержанта
ГНІТЕЦЬКОГО Андрія Анатолійовича — старшого солдата
ГОРОВАТОГО Давида Семеновича — молодшого сержанта
ГРИЦЮКА Ярослава Георгійовича — штаб-сержанта
ДЕМЧЕНКА Семена Анатолійовича — сержанта
ЖАНКІВСЬКОГО Богдана Михайловича — молодшого сержанта
КАБУ Івана Вікторовича — молодшого сержанта
КАЛАЧОВА Олександра Анатолійовича — солдата
КОРОБКУ Віталія Олександровича — солдата
КОЦУРА Сергія Петровича — майстер-сержанта
КОШКАЛДУ Сергія Павловича — старшого лейтенанта
ЛАВРУКА Віктора Васильовича — капітана
ЛЕБЕДИНСЬКОГО Ігоря Олександровича — старшого лейтенанта
МАЛТАБАРА Андрія Георгійовича — солдата
МАТЮСА Юрія Георгійовича — солдата
МОРЮ Олександра Юрійовича — молодшого лейтенанта
ПАНАСЮКА Андрія Григоровича — старшого солдата
ПІГАРСЬКА Павла Сергійовича — сержанта
ПРОКОПЕНКА Юрія Івановича — старшого сержанта

СКОРІНУ Миколу Олександровича — молодшого лейтенанта

ЧУБАНУ Івана Михайловича — солдата

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АРТЮХА Віктора Леонідовича — старшого солдата

БАЛАГУРУ Віктора Олександровича — сержанта

БОНДАРЯ Івана Івановича — солдата

ВАЛОВЕНКА Юрія Леонідовича — сержанта

ВАСИЛЕНКА Олексія Євгеновича — сержанта

ВЛАСЕНКА Сергія Валентиновича — солдата

ГРАМУ Олексія Сергійовича — старшого солдата

ГРУШКОВСЬКОГО Олександра Васильовича — солдата

ЖУКОВІНА Сергія Олександровича — солдата

ІВАЩЕНКА Данила Вікторовича — старшого солдата

КАРПЕНКА Володимира Вікторовича — солдата

КЛИМЕНКА Дениса Віталійовича — солдата

КРИВОГО Юрія Віталійовича — солдата

МЄШКОВА Станіслава Олександровича — старшого солдата

ОХРІМЕНКА Романа Вікторовича — солдата

ПЕТЬКА Олега Сергійовича — сержанта

ПІМКІНА Сергія Миколайовича — молодшого сержанта

РІЗНИЧУКА Ростислава Степановича — старшого солдата

СТЕПУРІНА Дмитра Віталійовича — солдата

ТУРЧИНА Володимира Івановича — старшого солдата

ХИМЧАКА Дмитра Васильовича — молодшого сержанта

ШАМРАЯ Андрія Вікторовича — старшого сержанта

ШАТАЛОВА Ігоря Вікторовича — молодшого сержанта

ШУДРІКА Дмитра Володимировича — молодшого сержанта

ЯКУБОВИЧА Олега Романовича — солдата

ЯРОЩУКА Олександра Юрійовича — солдата

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ГРУЗДОВА Андрія Володимировича — солдата

КУПРІКОВА Віталія Віталійовича — старшого лейтенанта медичної служби

ПОТАПОВА Андрія Петровича — солдата

СКЛЯРА Максима Валерійовича — солдата

СКРИННІКА Миколу Дмитровича — солдата

ХАРЧЕНКА Романа Вікторовича — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

15 вересня 2023 року

Додаток 9**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №587/2023**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

КОРНІЙЧУКА Андрія Володимировича — полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ГАРБУЗОВА Олександра Сергійовича — полковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

КОВЕНЬКА Петра Анатолійовича (помертно) — молодшого сержанта

МУЛЯВКУ Володимира Ігоровича — капітана

ШОВГЕНЮ Юрія Олександровича (помертно) — сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРІЯШЕВСЬКОГО Олександра Валентиновича (помертно) — старшого солдата

БАКАНЬОВА Євгена Віталійовича (помертно) — старшого солдата

БАЛАКЛИЦЬКОГО Сергія Валерійовича (помертно) — солдата

БАЛИЦЬКОГО Миколу Антоновича (помертно) — солдата

БОРИСЕНКА Олександра Івановича — старшого сержанта

БРИЦУНА Олександра Івановича (помертно) — старшого солдата

БУЧКОВСЬКОГО Віталія Павловича — старшого лейтенанта

БУШАНСЬКОГО Дмитра Руслановича (помертно) — солдата

ВИБАЧА Олександра Олеговича (помертно) — старшого солдата

ГУРЖИЯ Івана Олександровича (помертно) — старшого солдата

ДЕЙНЕКА Ігоря Сергійовича — капітана

ДОНЧЕНКА Вадима Івановича (помертно) — солдата

ДУБОВЕНКА Сергія Сергійовича (помертно) — солдата

ЄСИПОВА Владислава Андрійовича (помертно) — солдата

ЗАВГОРОДНЬОГО Олександра Вікторовича (помертно) — солдата

ЗАЛАВСЬКОГО Богдана Миколайовича (помертно) — молодшого сержанта

КОПИЛА Олександра Івановича (помертно) — старшого солдата

КУКІНА Геннадія Михайловича (помертно) — солдата

ЛАВРИНЕНКА Родіона Віталійовича (помертно) — солдата

ЛЕГУШУ Руслана Григоровича (помертно) — солдата

ЛОКОМАНА Дмитра Андрійовича (помертно) — старшого солдата

МАКАРУКА Олександра Олександровича (помертно) — старшого лейтенанта

МИТКАЛИКА Олега Павловича (помертно) — старшого солдата

НІКІТЕНКА Дениса Володимировича — капітана

ОНИЩЕНКА В'ячеслава Сергійовича (помертно) — солдата
ПИСАРЕВСЬКОГО Максима Андрійовича (помертно) — солдата
ПЛАТОНОВА Олександра Олександровича (помертно) — старшого солдата
ПОБЕРЕЖНОГО Владислава Володимировича (помертно) — старшого солдата
ПОЛІЩЕНКА Олексія Павловича (помертно) — солдата
РЕМІЗОВА Рената Васильовича (помертно) — старшого солдата
РИБАКА Ігоря Сергійовича (помертно) — старшого солдата
РИБАЛКА Андрія Сергійовича — старшого лейтенанта
РИМАРЯ Івана Юрійовича — лейтенанта
РУДНИЦЬКОГО Владислава Юрійовича (помертно) — сержанта
РУСІНА Віктора Юрійовича (помертно) — сержанта
САМЧУКА Олега Вікторовича (помертно) — головного сержанта
СИВОРАКШУ Сергія Миколайовича (помертно) — солдата
СУХОБРУСА Андрія Віталійовича — солдата
СУШКА Вячеслава Івановича (помертно) — солдата
ТЕРЗЕМАНА Ярослава Васильовича (помертно) — старшого солдата
ТРЕТЯКА Владислава Вікторовича (помертно) — молодшого сержанта
ХРАБОВСЬКОГО Ярослава Юрійовича (помертно) — старшого солдата
ЧЕПЦЯ Андрія Миколайовича (помертно) — старшого солдата
ШВАНИЧИКА Олександра Миколайовича (помертно) — солдата
ШВЕЦЯ Василя Леонідовича — старшого лейтенанта
ШЕПЕЛЄВА Дмитра Андрійовича (помертно) — солдата
Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня
БОБРО Анну Андріївну — капітана медичної служби
Нагородити орденом Данила Галицького
КОЛЄСНІКА Євгенія Юрійовича — підполковника
СМІРНОВА Сергія Анатолійовича — полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АНАПЕНКА Ігоря Леонідовича — солдата
АНДРІЙЧУКА Михайла Петровича — сержанта
АНЦИБОРА Олександра Михайловича — молодшого сержанта
БІЛЧЕНКА Юрія Геннадійовича — молодшого сержанта
БУЛАТОВА Родіона Андрійовича — старшого лейтенанта
ГОНЧАРОВА Олексія Валерійовича — старшого солдата
ГУДЗЯ Дмитра Петровича — капітана медичної служби
ДАНИЛЮКА Вячеслава Миколайовича — солдата
ДВОРАКА Віталія Володимировича — солдата
ДЕЙНІЧЕНКА Костянтина Юрійовича — лейтенанта медичної служби
ЖОЛУДСЬКА Олександра Олександровича — лейтенанта медичної служби
ЖУКОВА Назара Андрійовича — старшого солдата
КАНЕВСЬКОГО Леоніда Броніславовича — підполковника
КЛИМЦЯ Петра Ананійовича — солдата

КЛИМЧУКА Сергія Петровича — солдата
КНИША Олександра Миколайовича — солдата
КОЗАРЯ Ярослава Євгеновича — солдата
КРУЛІКОВСЬКОГО Віктора Олеговича — солдата
КУЗЬМІНЧУКА Сергія Анатолійовича — лейтенанта медичної служби
КУЛЯСА Анатолія Сергійовича — солдата
КУШНІР Анастасію Валентинівну — капітана медичної служби
МАЛЬКОВСЬКОГО Михайла Віталійовича — молодшого сержанта
МІХЕЄВА Юрія Олександровича — старшого лейтенанта медичної служби
ОКСЕНЮКА Олександра Івановича — солдата
ОКСЕНЮКА Ростислава Петровича — солдата
ПІКУЛУ Андрія Віталійовича — капітана медичної служби
ПРОХОРОВУ Юлію Олександрівну — молодшого лейтенанта
РИБАКА Анатолія Миколайовича — солдата
САМСОНОВА Максима Ігоровича — молодшого сержанта
САХНЮКА Андрія Анатолійовича — солдата
СІДЕНКА Івана Олександровича — старшого солдата
СТУКАЛА Андрія Валерійовича — солдата
ТЄЛУШКА Ярослава Володимировича — капітана медичної служби
ТИЩЕНКА Віктора Михайловича — капітана
ХАРЧЕНКА Вадима Ігоровича — старшого солдата
ШВЕЦЯ Дмитра Вікторовича — капітана-лейтенанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АНДРОЩУКА Кирила Олексійовича — молодшого сержанта
БАРАНОВА Володимира Олександровича — сержанта
БОНДАРА Богдана Едуардовича — молодшого сержанта
БОНДАРЕНКА Дмитра Андрійовича — солдата
БУБЛИКОВА Володимира Станіславовича — старшого солдата
БУЛАКА Сергія Сергійовича — солдата
БУЦЕВА Богдана Геннадійовича (посмертно) — старшого солдата
ВЕКЛЮКА Миколу Миколайовича (посмертно) — солдата
ВЕЛИЧКА Руслана Олеговича — старшого сержанта
ВЕРБУ Романа Юрійовича — солдата
ВОВЧУКА Віктора Борисовича (посмертно) — сержанта
ГЕРГЕЛЮКА Андрія Юрійовича — солдата
ГОШКА Романа Петровича (посмертно) — солдата
ДМИТРЕНКА Дмитра Олександровича — солдата
ДОРОФЕЄВА Юрія Олександровича — солдата
ДРАБЕНЮКА Олександра Олександровича — старшого сержанта
ДУБІННІКА Сергія Миколайовича — старшого солдата
ЖИГАЛІНА Олександра Івановича — старшого солдата
ЖУЖОМУ Сергія Олександровича — солдата
ЖУРАВЛЯ Андрія Вікторовича — старшого солдата

ЗВЕРЄВА Артема Олександровича — солдата
ЗЕМЛЯЧЕНКА Сергія Анатолійовича — солдата
ЗІМБИЦЬКОГО Станіслава Олександровича — солдата
ЗОНОВА Тимофія Анатолійовича — солдата
ІВАНІСОВА Олега Миколайовича — солдата
ІВАНЬКА Юрія Вікторовича — старшого солдата
ІЛЛАРІОНОВА Владислава Сергійовича — старшого солдата
КАЗАКА Олександра Вікторовича — старшого сержанта
КАРПІКА Олександра Петровича — молодшого сержанта
КАРТЮКОВА Дениса Олеговича — старшого солдата
КИРИЛОВА Віталія Олександровича — солдата
КИРИЧЕНКА Дмитра Анатолійовича (по смертно) — солдата
КОБЦЯ Олексія Борисовича — старшого лейтенанта
КОБЗАРА Павла Андрійовича — солдата
КОВАЛЕНКА Костянтина Олексійовича — молодшого сержанта
КОВРІЖКІНА Андрія Валентиновича — старшого солдата
КОЛІСНИКА Володимира Васильовича — молодшого сержанта
КОРОТКОГО Едуарда Юрійовича — солдата
КРАВЦОВА Миколу Володимировича — штаб-сержанта
КУЗЯ Олега Володимировича — солдата
КУЛКОВА Дмитра Володимировича — солдата
ЛИСОКОБИЛКУ Юрія Петровича — сержанта
ЛІФІНЦЕВА Віталія Миколайовича — молодшого сержанта
ЛУК'ЯНОВА Віталія Вікторовича — старшого солдата
МАРУСИЧЕНКА Руслана Олексійовича — молодшого сержанта
МАРЧУКА Олега Петровича (по смертно) — солдата
МИСЮРУ Костянтина Миколайовича — солдата
МІРОШНИЧЕНКА Сергія Вікторовича — молодшого сержанта
МОСКОВЧЕНКА Олексія Васильовича — старшого солдата
НЕБИЛИЦЮ Віталія Сергійовича — лейтенанта
НІКОЛАЄВА Володимира Анатолійовича — старшого сержанта
НОВІКОВА Сергія Миколайовича — молодшого сержанта
ОСИПЕНКА Ростислава Валентиновича — молодшого сержанта
ОСМЯТЧЕНКА Сергія Юрійовича — солдата
ОСЬМУХІНА Павла Олександровича — солдата
ПАНИМАША Сергія Олександровича — солдата
ПАНЬКА Андрія Юрійовича — солдата
ПАСТУШКА Ігоря Миколайовича (по смертно) — солдата
ПЕТРИНУ Олександра Олександровича — старшого солдата
ПІНЧУКА Ігоря Володимировича — старшого сержанта
ПРОКОПЧУКА Антона Володимировича — старшого солдата
САГАЙДАЧНОГО Владислава Сергійовича — солдата
СБРОДОВА Олександра Геннадійовича — старшого солдата

СВИСТУНА Ігоря Олександровича — солдата
СЄМАШКА Олександра Васильовича — майора медичної служби
СИМОНЕНКА Романа Володимировича — молодшого сержанта
СИНЯНСЬКОГО Богдана Вікторовича — молодшого сержанта
СІРЕНКА Вячеслава Володимировича — старшого солдата
СКРИПАЧЕНКА Сергія Миколайовича — солдата
СНІГУРА Олега Леонідовича — молодшого сержанта
СОТНИКА Віталія Миколайовича — солдата
СТРАФУНА Михайла Валерійовича — солдата
СУКАЧОВА Віталія Анатолійовича — солдата
СУХОРУКОВА Юрія Олександровича — солдата
ТІМОФЄЄВА Володимира Сергійовича — старшого солдата
ТОВТА Віктора Вікторовича — молодшого сержанта
ТУПКАЛЕНКА Юрія Олеговича (помертньо) — головного сержанта
ТЮНІНА Дениса Сергійовича — солдата
УКРАЇНЦЯ Віталія Олексійовича — штаб-сержанта
УСЕНКА Володимира Вячеславовича — солдата
ФЛАТОВА Віктора Сергійовича — солдата
ХМЕЛІВСЬКОГО Іраклі Зазовича — солдата
ХОРОШКОВСЬКОГО Олега Дмитровича — молодшого сержанта
ХРИСТЮКА Володимира Васильовича — сержанта
ЦИМБАЛА Андрія Андрійовича (помертньо) — солдата
ЧЕРКАШИНА Андрія Валерійовича — старшого солдата
ЧЕРКЕСОВА Олександра Петровича — молодшого сержанта
ЧЕРНОМОРДА Олександра Сергійовича — солдата
ЧМЕЛЮКА Євгена Вікторовича — солдата
ЧУХНА Віталія Володимировича — старшого сержанта
ШЕРШНЯ Олександра Андрійовича — старшого солдата
ЮШИНА Богдана Валерійовича — молодшого сержанта.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
15 вересня 2023 року